

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2022

25-31 Temmuz Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başdanışmanlığı

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
25-31 TEMMUZ 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	2
BAŞKANLIK SİSTEMİ 4 YILIN SONUNDA YARIM MİLYONA YAKIN ESNAFIN EKMEK TEKNESİNİ ELİNDEN ALDI	10
EKONOMİ DEĞİL; ENERJİ FATURALARI UÇTU	11
ENERJİ SEKTÖRÜNDE BÜYÜK BİR KRİZ YAŞANIYOR	12
YENİLENEBİLİR ENERJİDE KAMUNUN YATIRIMCI OLDUĞU BİR MODELE İHTİYAÇ VAR	13
BÜTÇE HAZİRANDA 31 MİLYAR 59 MİLYON LİRA AÇIK VERDİ	13
KARA DELİK	13
6,7 MİLYON ASGARİ ÜCRET KKM'YE AKTI	14
AK PARTİ DÖNEMİNDE HER YIL ZARAR EDEN BOTAŞ, ŞİMDİ DE DIŞ KREDİYLE SPOT PİYASADAN LNG ALACAK...	15
BOTAŞ'IN DIŞ KREDİ ALMASI FİNANSAL SIKINTISINI GÖSTERİYOR	15
TÜİK'İN HER AY KRONİKLEŞMİŞ İŞSİZLİK YALANINI İŞKUR ORTAYA ÇIKARTIYOR	16
OSMANGAZİ KÖPRÜSÜ'NDE GARANTİ ALDATMACASI...	17
MİLYARLAR YOLA SAÇILDI	17
KRİZİN GÖLGESİNDE BÜYÜK HARCAMA	18
KAMUNUN PARASI DİREKT SERMAYEYE	19
KAYINPEDERE İHALE YAĞIYOR	19
ASIL 'YOL' CEPLERİNE	20
40 MİLYON TL'LİK BAHÇE FİYASKOSU	21
GİDERAYAK SATIŞ!	22
İKTİDAR KARA PARAYA TESLİM OLDU, DÖVİZ KRİZİ KAPIDA!	23
TMSF İLE 'PARALEL EKONOMİ' KURDULAR	24
TRT'YE CİHATÇI YAZ, THY'YE BAKAN YEĞENİ	25
'DEKORATİF' AYDINLATMAYA 2,5 MİLYON TL HARCADILAR	25
HER 100 İŞÇİNİN 85'İ SENDİKA HAKKINDAN MAHRUM BIRAKILMIŞ DURUMDA	26
TÜRKİYE; SINIRSIZ MESAIYLE ÇALIŞANLAR ÜLKESİ!	26
SORUNUN SEBEBİ OLANLAR ÇÖZÜMÜN ADRESİ OLAMAZ	28
ÜÇ ÇALIŞAN ÇOCUKTAN BİRİ OKULUN DIŞINDA	28
GELECEĞİ SAATLİK SINAVLARA BAĞLI MİLYONLAR	29
AKP HALK VE ÇEVRE SAĞLIĞI TEHDİDİ OLMAYA BAŞLADI	41
PANDEMİ 6.DALGAYLA SÜRÜYOR, HÜKÜMETİ ÖNLEM ALMAYA ÇAĞIRIYORUZ!	42
OHAL'İN ADI GİTTİ KENDİ YAŞIYOR	43
ARTIK YANGIN SEZONU YOK, İKLİM KRİZİ VAR	44
İKTİDAR, F16-ISVEÇ-SURİYE ÜÇGENİNDE SIKIŞTI, NATO KRİZİ KAPIDA!	45
TÜRKİYE EKONOMİSİ KOŞAR ADIM BİR DÖVİZ KRİZİNE GİDİYOR	46

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

25-31 TEMMUZ 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*28 Temmuz Dünya Hepatit Günü

*29 Temmuz 1953 - TCDD İşletmesi kuruldu.

*29 Temmuz 1957 - Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu kuruldu.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **İşsizlik:** TÜİK'in veriler arasındaki çelişki ve tutarsızlıklar yüzünden çok az ayrıntıyla açıkladığı aylık işgücü istatistiklerine göre, iş gücünün 302 bin, istihdamın 358 bin kişi arttığı ve işsiz sayısının 56 bin kişi azalarak 3 milyon 758 bine gerilediği mayıs ayında, işgücünü ve istihdamı artıran tek unsur "eksik istihdam"daki 551 bin kişilik artış oldu.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- **Resmi işsizlik oranının yüzde 11,2'den yüzde 10,9'a gerilemesine rağmen, TÜİK'in atıl işgücü olarak tanımladığı, resmi işsizler, eksik istihdamdakiler ve iş bulma umudu olmadığı için iş aramayanların oluşturduğu gerçek işsizlik oranının yüzde 21,6'dan yüzde 22,4'e yükselmesinin altında da eksik istihdamdaki artış belirleyici oldu.** Gerçek işsiz sayısı mayısta 8 milyon 85 bin kişiden 8 milyon 390 bin kişiye kadar çıktı.
- **Sanayi üretimi:** Faiz oranlarını enflasyonun oldukça altında tutarak iç tüketimi hızla artıran politikalar, ucuz TL'nin de özendirdiği dış talebin de canlı seyretmesiyle birleşince sanayi üretimindeki artışın sürmesine yol açıyor. Sanayi üretimi mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 0,5, geçen yıl mayıs ayına göre de yüzde 9,1 oranında artış gösterdi.
- **Cari işlemler açığı:** Türkiye, önceki aylara göre nispeten daha yüksek seyreden turizm gelirlerine rağmen, mayısta 6,5 milyar dolarlık cari işlemler açığı verdi ve yılın ilk beş aylık dönemindeki cari işlemler açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 127 oranında artarak 28,1 milyar dolara ulaştı. Yılın ilk beş aylık dönemindeki bu düzey yılın tamamında 50 milyar doların üzerinde bir cari işlemler açığı verilebileceğine işaret ediyor.
- **Türkiye'nin, uygulamakta ısrar ettiği yanlış ve ülkeyi iflase sürükleyen ekonomik politikalarından dönmemesi yüzünden gelen yeni not indirimleri ve CDS'inin 900 puanlara kadar yükselmesi, cari işlemler açığının finansmanının önümüzdeki aylarda çok daha büyük sorun oluşturmaya devam edeceğini gösteriyor.**
- **Reel sektörün döviz açığı:** Kur riskinin bir bölümü kur korumalı mevduat yoluyla Hazine ve Merkez Bankası tarafından üstlenilen reel sektörün döviz pozisyonundaki açık 105 milyar dolara kadar küçüldü.
- **Dış ticaret haddi:** Türkiye'nin ihracat fiyatlarının geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,6 oranında arttığı mayıs ayında ithalat fiyatları ise yüzde 34,3 oranında artış kaydetti. Ocak-mayıs ortalamalarına göre ise ihracat fiyatlarında yüzde 10,3 oranında bir artış yaşanırken, ithalat fiyatlarındaki artış ise yüzde 37,2'yi buldu. Uluslararası fiyatlardaki artışları (ucuz Türk lirasının da özendirmesiyle) fiyatlarına tam olarak yansıtamayan Türkiye, ürettiği malı ucuza satıp, ithalatını da daha pahalı fiyatlarla yaparak, dış ticaret yoluyla dışarıya kaynak aktarıyor, diğer bir ifadeyle emeğini ucuza satıyor.
- **Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz); 24 Haziran - 1 Temmuz günleri 994 milyon dolar azaldı. 1 Temmuz itibariyle brüt rezerv 100,9 milyar dolara geriledi. Net rezerv ise 54,3 milyar dolarda seyrediyor.**
- **Yabancı yatırımcılar:** Son yıllarda uygulanan yanlış ekonomik ve siyasi politikalar yüzünden Türkiye'den çıkan yabancı portföy yatırımcılar, 24 Haziran 1 Temmuz haftasında da hisse senedi ve tahvil piyasalarından net 40 milyar dolarlık satış yaptılar. Son dört haftadaki net satış 1,45 milyar doları buldu.
- **Vatandaşın borçları:** Faiz dışındaki kredi kullanım koşullarının güçleştirilmesine rağmen, gelirleri ve tasarrufları enflasyon karşısında eriyen vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borçlanıyorlar. Son iki ayda (6 Mayıs - 1 Temmuz arasında) vatandaşların bankalara olan borçlarında 125 milyar liralık artış yaşandı. Bu arada, kredi faizlerinin enflasyonun oldukça altında kalması da vatandaşların borçlanmalarını artırıyor.
- **Borcunu ödeyemeyenler:** Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl ocak- mayıs döneminde 512 bin 534 kişi bireysel kredi borcunu 402 bin 514 kişi de kredi kartı borcunu üç ay olan temerrüt süresinin sonunda da ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alınarak icraya verildi.
- **Risk primi:** Hem döviz hem de Türk lirası cinsinden kredi notu yatırım yapılamaz seviyede bulunan Türkiye'nin risk primi (CDS) geçen hafta 900 puanın da üzerine çıktı. Bu gelişme hem Hazinesin hem de diğer kamu-özel kuruluşların dış borçlanma maliyetlerini yıllık yüzde 12'ye yaklaştırdı.
- **Tasarrufların getirisi:** Tasarruflarını TL'de tutanlar son bir yılda reel olarak yüzde 35-36 oranlarında zarara uğradı. TL'ye güvenenlerin uğradığı bu kayıp, tasarrufların TL'den kaçıp, döviz, altın, gayrimenkul, kur korumalı mevduat ya da kripto paralara yönelmesini özendiriyor. İktidar da uyguladığı politikalarla vatandaşların Türk lirasından başka araçlara yatırım yapmasını adeta teşvik ediyor.
- **İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 416 bin adet artarak 14 Temmuz itibariyle 23 milyon 875 bine çıktı.**
- **Türkiye'nin kredi notu:** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin zaten yatırım yapılamaz seviyede olan döviz cinsinden kredi notunu B+'dan B'ye indirdi ve görünümünü de "böyle giderse yine not indirim" anlamına gelen "negatif"te tuttu. Kurumun verdiği bu not, "yatırım yapılabilir" seviyesinden beş basamak daha aşağıda. Türkiye'nin kredi notunun çöp seviyesine doğru itiliyor.

RESMİ İŞSİZLİK “EKSİK İSTİHDAMLA” AZALDI, GERÇEK İŞSİZLİK ARTTI

- TÜİK'in veriler arasındaki çelişki ve tutarsızlıklar yüzünden çok az ayrıntıyla açıkladığı aylık işgücü istatistiklerine göre, iş gücünün 302 bin, istihdamın 358 bin kişi arttığı ve işsiz sayısının 56 bin kişi azalarak 3 milyon 758 bine gerilediği mayıs ayında, işgücünü ve istihdamı artıran tek unsur “eksik istihdam”daki 551 bin kişilik artış oldu.
- **Eksik istihdam** “referans haftasında, yani işgücü anketinin yapıldığı haftada istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişileri” kapsıyor.
- Mayıs'ta 30 milyon 839 bin kişi olarak gösterilen toplam istihdamın 1 milyon 755 binini bu durumdakiler, yani düzenli bir işi olmayan, tam gün çalışabilecek durumda olduğu halde günde ya da haftada bir iki saat çalışan, iş bulsa tam gün çalışacak olanlardan meydana geliyor.
- Böyle bakınca mayısta tam istihdamdakilerin sayısının önceki aya göre 193 bin kişi azaldığı, dolayısıyla istihdamdaki 358 bin kişilik artışın ve işsizlikteki 56 bin kişilik azalmanın tamamının eksik istihdamda yaşanan artıştan kaynaklandığı gözleniyor.
- Resmi işsizlik oranının yüzde 11,2'den yüzde 10,9'a gerilemesine rağmen, TÜİK'in atıl işgücü olarak tanımladığı, resmi işsizler, eksik istihdamdakiler ve iş bulma umudu olmadığı için iş aramayanların oluşturduğu gerçek işsizlik oranının yüzde 21,6'dan yüzde 22,4'e yükselmesinin altında da eksik istihdamdaki artış belirleyici oldu.
- Gerçek işsiz sayısı mayısta 8 milyon 85 bin kişiden 8 milyon 390 bin kişiye kadar çıktı.
- Genç nüfus arasındaki işsizlik oranı da mayısta önceki aya göre 0,2 puan artarak yüzde 20,3'e kadar yükseldi. Genç işsizlerin sayısı 1 milyon 66 bine kadar çıktı.
- TÜİK, aylık işgücü istatistiklerinde, istihdamın sektörel dağılımı, kayıtlı/kayıtsız istihdam, işgücüne katılmama nedenleri gibi bilgilere yer vermiyor.

MAYISTA AZALAN İŞKUR'A KAYITLI İŞSİZ SAYISI HAZİRANDA ARTTI

- Bu arada, Haziran'da İş-Kur'a kayıtlı işsiz sayısı bir önceki aya göre 30 bin kişi artarak, 3 milyon 568 bin kişiye yükseldi. Kayıtlı işsiz sayısı mayısta ise önceki aya göre 46 bin kişi azalmıştı.
- Kayıtlı işsiz sayısı haziranda geçen yılın aynı ayına göre ise 617 bin kişilik artış kaydetti.

SANAYİ ÜRETİMİNDEKİ ARTIŞ SÜRÜYOR

- Faiz oranlarını enflasyonun oldukça altında tutarak iç tüketimi hızla artıran politikalar, ucuz TL'nin de özendirdiği dış talebin de canlı seyretmesiyle birleşince sanayi üretimindeki artışın sürmesine yol açıyor.
- Sanayi üretimi mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 0,5, geçen yıl mayıs ayına göre de yüzde 9,1 oranında artış gösterdi.
- Üretimde hem aylık bazda yem de yıllık bazdaki büyüme sadece imalat sanayinden kaynaklandı. İmalat sanayi üretiminin önceki aya göre yüzde 0,76, geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 10,7 oranında arttığı mayıs ayında madencilik üretimi aylık olarak yüzde 2,97, yıllık olarak ise yüzde 5,7 oranında azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün üretimi de bir önceki aya göre yüzde 0,02 azaldı, geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 0,31 oranında arttı.
- İmalat sanayi sektörünün üretimini bu kadar canlı tutan belli başlı sektörler ise gıda, giyim eşyası, deri, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünler, kimyasal ürünler ve motorlu kara taşıtları gibi alt sektörler oldu.
- Ana metal sanayii, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, elektrikli teçhizat gibi imalat sanayi üretiminde ağırlığı yüksek olan iki sektörde ise üretim azaldı.

CARİ İŞLEMLER AÇIĞINDAKİ BÜYÜME HIZLANDI: YILLIK AÇIK 50 MİLYAR DOLARA GİDİYOR

- Türkiye, önceki aylara göre nispeten daha yüksek seyreden turizm gelirlerine rağmen, mayısta 6,5 milyar dolarlık cari işlemler açığı verdi ve yılın ilk beş aylık dönemdeki cari işlemler açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 127 oranında artarak 28,1 milyar dolara ulaştı. Yılın ilk beş aylık dönemdeki bu düzey yılın tamamında 50 milyar doların üzerinde bir cari işlemler açığı verilebileceğine işaret ediyor.
- Geçen yıl aralık ayında 13,7 milyar dolara kadar gerileyen yıllık cari işlemler açığı ise mayıs sonunda 29,4 milyar dolara kadar çıktı.

DÖVİZ GİDERİ GELİRDEN FAZLA ARTIYOR.

- Cari işlemler açığının geçen yıla göre bu ölçüde yüksek oranda büyümesinde, Türkiye'nin toplam döviz giderlerinin gelirlerine göre daha yüksek oranda artmasından kaynaklanıyor.
- Döviz gelirlerinin yüzde 27 oranında artarak 131,7 milyar dolar olarak gerçekleştiği ocak-mayıs döneminde döviz giderleri ise yüzde 38 oranında artarak 159,8 milyar dolar oldu.

CARİ AÇIĞIN FİNANSMANI GÜÇLEŞİYOR

- Türkiye, hem çöp seviyesindeki kredi notu hem yüksek risk primi nedeniyle cari açığın finansmanında giderek daha çok zorlanıyor ve kayıt dışı döviz girişine rağmen, cari açık Merkez Bankası rezervlerini eritiyor.
- 28,1 milyar dolarlık cari işlemler açığı verilen ocak-mayıs döneminde Türkiye'nin yurt dışından sermaye hareketleri yoluyla bulabildiği net finansman ise 4,4 milyar dolar oldu. Dolayısıyla Türkiye, bu dönemde 23,7 milyar dolarlık bir finansman açığıyla karşılaştı.
- Cari açığın finansmanının 13,3 milyar dolarlık kısmının eğer döviz gelir ve giderleriyle ilgili rakamlarda bu kadar büyük bir hata yoksa, kayıt dışı döviz girişiyle sağlamış gözüküyor. (Kayıt dışı döviz girişi ve döviz gelir giderlerinin hesaplanmasında yapılan hatanın toplamı da olabilir.)
- Açığın 10,4 milyar dolarlık kısmı da döviz rezervlerinden karşılanmış gözüküyor.
- Türkiye'nin, uygulamakta ısrar ettiği yanlış ve ülkeyi iflasa sürükleyen ekonomik politikalarından dönmemesi yüzünden gelen yeni not indirimleri ve CDS'inin 900 puanlara kadar yükselmesi, cari işlemler açığının finansmanının önümüzdeki aylarda çok daha büyük sorun oluşturmaya devam edeceğini gösteriyor.

KUR RİSKİNİN BİR BÖLÜMÜ KKM YOLUYLA HAZİNE VE MERKEZ BANKASI TARAFINDAN ÜSTLENİLEN REEL SEKTÖRÜN DÖVİZ AÇIĞI KÜÇÜLDÜ

- Kur riskinin bir bölümü kur korumalı mevduat yoluyla Hazine ve Merkez Bankası tarafından üstlenilen reel sektörün döviz pozisyonundaki açık 105 milyar dolara kadar küçüldü.
- Merkez Bankasının verilerine göre reel sektörün, döviz varlıkları yılın i dört aylık döneminde 9,3 milyar dolar artarken, döviz yükümlülüklerinde ise 5,4 milyar dolarlık bir azalma yaşandı.
- Döviz varlıklarının 164,6 milyar dolara yükseldiği, döviz yükümlülüklerinin ise 269,6 milyar dolara gerilediği nisan ayın8da sektörün döviz açığı ise 14,7 milyar dolar azalarak 105 milyar dolar oldu.
- Vergi teşvikiyle, döviz mevduatını satıp kur korumalı mevduata geçmeleri özendirilen, ihracat dövizlerinin büyük bir kısmını Merkez Bankasına satmak zorunda bırakılan (Haziran ayı sonunda da fazla döviz tutan firmaların kredi kullanımı kısıtlanmıştı) reel sektörün döviz varlıklarının azalması beklenirdi.
- Ancak diğer resmi istatistiklerde TL varlık olarak gösterilen dolayısıyla "dolarizasyonun azaltıldığının kanıtı" olarak gösterilen kur korumalı mevduatlar, Merkez Bankasının reel sektörün kur riskiyle ilgili istatistiklerinde ise döviz varlığı olarak sınıflandırıldığı için sektörün döviz varlıkları azalmak yerine artmış, dolayısıyla da döviz açığı küçülmüş gözüküyor.
- Bu arada bir başka ilginç gelişme ise reel sektörün ihracat alacaklarında yaşanıyor. İhracat gelirinin yüzde 40'ını Merkez Bankasına satmak zorunda olan sektörün yurt dışından olan ihracat alacakları da hızla artıyor. Geçen yıl sonunda 33,7 milyar dolar olan ihracat alacakları 4,1 milyar dolar artarak nisan sonunda 37,8 milyar dolara yükseldi. Bu gelişme de ihracatçıların artık daha az ihracat gelirini ülkeye getirdiklerine işaret ediyor.
- Sektörün döviz varlıklarındaki azalma ise hem yurt içi hem de yurt dışından sağlanan döviz kredilerindeki azalmadan kaynaklandı.

DIŞ TİCARETTE FİYAT DENGESİZLİĞİ TÜRKİYE'Yİ YOKSULLAŞTIRIYOR

- Türkiye'nin ihracat fiyatlarının geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,6 oranında arttığı mayıs ayında ithalat fiyatları ise yüzde 34,3 oranında artış kaydetti. Ocak-mayıs ortalamalarına göre ise ihracat fiyatlarında yüzde 10,3 oranında bir artış yaşanırken, ithalat fiyatlarındaki artış ise yüzde 37,2'yi buldu.
- **Dış Ticaret Haddi:** Diğer bir ifadeyle geçen yıl mayısta 102,4 olan Türkiye'nin ihracat fiyat endeksi bu yıl 114,3'e yükselirken, 111,8 olan ithalat fiyat endeksi ise 150,1'e çıktı. Geçen yıl mayısta ithalat fiyatlarının yüzde 91,6'sı düzeyinde olan ihracat fiyatı bu yıl 76,1'e geriledi.
- Miktar olarak bakıldığında ise ocak-mayıs döneminde Türkiye'nin ihracatı yüzde 9,2, ithalatı da yüzde 2,8 oranında artış kaydetti.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- İthalat fiyatlarının bu kadar yüksek artması nedeniyle ocak-mayıs döneminde Türkiye'nin ihracat gelirleri yüzde 20,4 oranında artarken, ithalat harcamalarında ise yüzde 40,8 oranında artış yaşandı.
- Uluslararası fiyatlardaki artışları (ucuz Türk lirasının da özendirilmesiyle) fiyatlarına tam olarak yansıtamayan Türkiye, ürettiği malı ucuz satıp, ithalatını da daha pahalı fiyatlarla yaparak, dış ticaret yoluyla dışarıya kaynak aktarıyor, diğer bir ifadeyle emeğini ucuz satıyor.
- **İktidar Türk lirasına değer kaybettirip ihracatı artırarak cari fazla verip enflasyonu düşürme hayalleri kurarken, Türkiye'yi artan döviz kuru ve ithalat fiyatlarının çarpan etkisiyle dışardan enflasyon ithal eden bir ülke konumuna getirdi.**

MERKEZ BANKASININ NET REZERVİ -54,3 MİLYAR DOLAR

- **Brüt Rezerv:** Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz); 24 Haziran - 1 Temmuz günleri 994 milyon dolar azaldı. 1 Temmuz **itibariyle brüt rezerv 100,9 milyar dolara geriledi. Brüt rezerv geçen yılın sonuna göre ise 10,2 milyar dolar azaldı.**
- **Brüt rezervin 59,8 milyar doları döviz, 41,2 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor.**
- Merkez Bankasının **swap borçları dahil toplam döviz ve altın borçları** 1 Temmuzda, önceki haftaya göre 1,2 milyar dolar azalarak **167,2 milyar dolar oldu.** Bu kapsamdaki swap borçları 61,8 milyar dolar olurken Merkez Bankasının, bu swap borcu dahil **net rezervi ise 223 milyon dolar daha artarak (eksi) -54,5 milyar dolardan (eksi) -54,3 milyar dolara yükseldi.**
- Swap borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 1 Temmuz itibariyle yüzde 61,3 oldu.

TÜRKİYE ÖDEDİĞİNDEN DAHA AZ BORÇLANABİLDİ

- Merkez Bankasının ödemeler dengesiyle ilgili istatistikleri, cari işlemlerin açığının yanı sıra Türkiye'nin, dış borçlarını çevirmede de giderek daha zorlu bir döneme girdiğini gösteriyor.
- Ocak- mayıs döneminde Türkiye'deki tüm sektörler, (tüm tahvil ihraçları da dahil) 18,8 milyar dolarlık bir uzun vadeli dış borçlanmaya giderken, aynı dönemdeki dış borç anapara ödemeleri ise 21,1 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- 28 milyar dolarlık bir cari işlemler açığını finanse etmek zorunda bulunan Türkiye uzun vadeli dış borçlanmada da net olarak 2,3 milyar dolarlık net ödeyici konumunda kaldı. Yani Türkiye dış borçlanmada da dışarıya net kaynak transferi yaptı.

FAİZ ÖDEMELERİ

- Ayrıca Türkiye bu uzun vadeli anapara ödemesinin yanı sıra dış borçları için aynı dönemde 5,3 milyar dolarlık da faiz ödemesi yapmak zorunda kaldı.
- Türkiye'nin AKP iktidarı döneminde toplam 201,9 milyar dolarlık dış borç faizi ödedi. Ödemenin 93,1 milyar dolarını kamu sektörü, 109 milyar dolarını ise özel sektör yaptı.

YABANCI YATIRIMCILARIN TÜRKİYE'DEN ÇIKIŞI SÜRÜYOR

- Son yıllarda uygulanan yanlış ekonomik ve siyasi politikalar yüzünden Türkiye'den çıkan yabancı portföy yatırımcılar, 24 Haziran 1 Temmuz haftasında da hisse senedi ve tahvil piyasalarından net 40 milyon dolarlık satış yaptılar. Son dört haftadaki net satış 1,45 milyar doları buldu.
- Yabancılar, kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında 1 Ocak – 1 Temmuz 2022 günleri arasında net olarak 5,4 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı satarak Türkiye'den çıktılar.
- Türk bankalarına swap yoluyla borç vermeyip aksine borç alan yabancı bankaların Türkiye'deki bankalara olan swap borçları ise 4,8 milyar dolara çıktı. Yabancı bankaların **yıl başından bu yana swap borçlanmaları/borç vermeleri nedeniyle Türkiye'den net çıkış 8,3 milyar dolar oldu.**
- Yabancıların 1 Ocak- 1 Temmuz döneminde hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku**, kur ve fiyat hareketlerinden **arındırılmamış** olarak 11,8 milyar dolar azalarak **43 milyar dolara geriledi.**
- Yabancı yatırımcıların 1 Temmuz itibariyle portföyleri, 15,3 milyar dolarlık hisse senedi, 2,3 milyar dolarlık kamu ve özel sektör iç borçlanma kağıdı ve repo, 30,2 milyar dolarlık döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor. Swapta ise Türk bankalarına borçlu bulunuyorlar.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ**Mevduat**

- Bankalardaki toplam mevduat, 24 Haziran – 1 Temmuz haftasında, tamamı döviz kurunda (BDDK'nın kredi kararı sonrası kur yapay olarak düşmüş daha sonra yeniden yükselme eğilimine girmişti) ve döviz mevduatlarında yaşanan azalıştan kaynaklanmak üzere 122 milyar lira azalarak 6,9 trilyon liraya indi
- BDDK'nın istatistiklerine göre yıl başından bu yana Türk lirası mevduatlar yüzde 60 oranında genişledi. Ancak bu artışın neredeyse tamamı kur korumalı diğer bir ifadeyle de dövize endekslenen mevduatlardan kaynaklandı. KKM hariç tutulduğunda TL mevduatlarda yıl başından bu yana sadece yüzde 14,5 oranında artış oldu. Bu oranlar KKM'nin Türkiye'deki dolarizasyonu nasıl hızlandırıp, Türk lirası mevduatları da dolarize ederek tehlikeli bir noktaya çıkardığını açıkça gösteriyor.
- Döviz mevduatlarının 3,8 milyar dolar artarak 232,9 milyar dolara gerilediği 1 Temmuz itibarıyla, kur korumalı mevduatlar 1 trilyon 39 milyar lira, KKM hariç TL mevduatlar ise 1,97trilyon lira oldu. Döviz mevduatlarında yaşanan azalmanın büyük kısmı Euro'nun dolar karşısında değer kaybetmesinden kaynaklandı. (Merkez Bankası söz konusu haftada sadece yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatlarının Euronun değer kaybetmesi yüzünden 2,3 milyar dolar azaldığını hesapladı.)
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 56,3 olarak hesaplandı.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 61,9 oldu.
- *Kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan mevduatların döviz kuruna endekli olması nedeniyle gerçek dolarizasyon oranı ise yüzde 71,4'e ulaştı.*
- **KKM'nin Maliyeti 40 Milyarı Geçti:** 1 Temmuz 2022 tarihli verilere göre bankalardaki mevduatın yüzde 15'i kur korumalı mevduat olarak Merkez Bankası ve Hazine'nin garantisine sığınmış bulunuyor. Bu mevduatlara verilen garanti nedeniyle Devletin üstlendiği risk mart ayında gerçekleşmeye başladı. 23 Mart – 31 Mayıs günleri arasında vadesi dolanlar için Hazine bütçeden 21,1 milyar lira ödendi. Merkez Bankasının da dövizden dönenler için 23 Mart- 8 Nisan arasında 1,6 milyar lira kur garantisi ödediği açıklandı. Açıklanamamakla birlikte Merkez Bankasının da mayıs sonuna kadar 10 milyar lira KKM için ödeme yaptığı tahmin ediliyor.
- Şubat ayında döviz mevduatından kur korumalı mevduata geçen şirketlere sağlanan kurumlar vergisi avantajı nedeniyle vazgeçilen kurumlar vergisi tutarının ise 10,1 milyar lira olduğu açıklandı. Buna göre sistemin ilk üç ayda kamuya toplam maliyeti 41 milyar lirayı geçtiği tahmin ediliyor. TBMM'de geçen hafta kabul edilen ek bütçe ile kur korumalı mevduat için ödenmek üzere bütçeye 40 milyar liralık ödenek eklendi.

Krediler

- Kredi stoku da 24 Haziran - 1 Temmuz günleri arasında 77,6 milyar lira azalarak 6,27 trilyon liraya geriledi. TL krediler 32,5 milyar lira artarken, döviz kredilerinin TL karşılığında kur yüzünden 110 milyar liralık azalış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise yine Euronun değer kaybetmesi yüzünden 2,1 milyar dolar azalarak 144,9 milyar dolara geriledi.
- *Kredi stokunda geçen yılın sonuna göre yüzde 27,9 oranında artış yaşandı. Türk lirası krediler yüzde 36,2 oranında artarken, döviz kredilerinde ise dolar cinsinden yüzde 7,5 oranında azalma oldu.*
- Aynı dönemde enflasyonun yüzde 42 civarında olduğu dikkate alındığında TL kredilerde reel olarak derin bir azalma olduğu gözleniyor. Döviz kredilerinde ise 12 milyar dolara yakın bir daralma yaşanıyor. Ancak bu azalmanın büyük kısmı yine Euronun değer kaybından kaynaklanıyor.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise son hafta 2,3 milyar lira azalarak 160,5 milyar lira oldu.

VATANDAŞIN BORÇLANMASI HIZ KESMİYOR

- Faiz dışındaki kredi kullanım koşullarının güçleştirilmesine rağmen, gelirleri ve tasarrufları enflasyon karşısında eriyen vatandaşlar, gelirlerinin yetmediği zorunlu harcama ve borç ödemelerini yapabilmek için hızla borçlanıyorlar. Son iki ayda (6 Mayıs - 1 Temmuz arasında) vatandaşların bankalara olan borçlarında 125 milyar liralık artış yaşandı. **Bu arada, kredi faizlerinin enflasyonun oldukça altında kalması da vatandaşların borçlanmalarını artırıyor.**
- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 1 Temmuz itibarıyla 1 trilyon 240 milyar liraya yükseldi.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Vatandaşların bu borcunun 949 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 291 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 7,8 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 7,5 milyar liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 28,2 milyar lira düzeyine çıktı. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.
- **Toplam Borç:** Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine 32,9 milyar, TOKİ'ye ise 27 milyar lira borcu bulunuyor. Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 300 milyar lira düzeyinde seyrediyor.
- Vatandaşların bankalara olan borcunda yıl başından bu yana 214 milyar liralık, toplam borçlarında ise 216 milyar liralık artış yaşandı.
- **Borçlu Sayısı:** Risk Merkezinin verilerine göre bankalara ve diğer finansman kuruluşlarına borcu bulunan birey sayısı ise son bir yılda 1 milyon 757 bin kişi artarak mayısta 36 milyon 172 bin kişiye çıktı.

BORCUNU ÖDEYEMEYENLER DE HIZLA ARTIYOR

- Borçlanmaya paralel olarak borcunu zamanında ödeyemeyen vatandaş sayısı da hızla artıyor.
- Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl ocak- mayıs döneminde 512 bin 534 kişi bireysel kredi borcunu 402 bin 514 kişi de kredi kartı borcunu üç ay olan temerrüt süresinin sonunda da ödeyemediği için bankalar tarafından yasal takibe alınarak icraya verildi.
- Bu dönemde bireysel kredi borcunu ödeyemeyenlerin sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 76,1, kredi kartını ödeyemeyenlerin sayısı da yüzde 122 oranında artış kaydetti.
- Ocak-mayıs döneminde hem kredi kartı hem de bireysel kredi borcunu birlikte ödeyemediği için takibe alınanlar tek kişi sayıldığında toplam 478 bin 434 kişi bankalar tarafından icra takibine alınmış oldu. Bu sayı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 83 arttı.
- **Son beş yılda bankalar tarafından yasal takibe alındıkları halde borcunu ödeyememiş, diğer bir ifadeyle borçları devam eden vatandaş sayısı da son bir yılda 698 bin 706 kişi artarak 4 milyon 148 bin kişiye çıktı.**

FAİZ ORANLARI

- Hem döviz hem de Türk lirası cinsinden kredi notu yatırım yapılamaz seviyede bulunan Türkiye'nin risk primi (CDS) geçen hafta 900 puanın da üzerine çıktı. Bu gelişme hem Hazinesin hem de diğer kamu-özel kuruluşların dış borçlanma maliyetlerini yıllık yüzde 12'ye yaklaştırdı.

Kredi Ve Mevduat Faiz Oranları

- 1 Temmuz itibarıyla bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 17,15'e çıktı. *(Ancak kur korumalı mevduat nedeniyle bu oran gerçek durumu yansıtmıyor. Bu hesapların -devletin ödediği kur farkıyla birlikte- üç aylık bir faizinin yıllık bileşiği ise yüzde 80'i aşıyor)*
- Merkez Bankasına göre, tüketici kredilerinin ortalama (ihtiyaç + taşıt + konut) faizi 2,53 puan artarak yüzde 29,64'e çıktığı 1 Temmuzda ticari kredi faizleri ise 3,91 puan daha artarak yüzde 31,26 oldu.
- Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini yüzde 32,91, taşıt kredisini yüzde 26,26, konut kredisini ise yüzde 18,67 yıllık faiz oranıyla kullandırdı.
- Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 6,52, Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 5,97 oldu.

Merkez Bankası Faizi

- *Merkez Bankası, geçen hafta sonu (14 Temmuz) itibarıyla 510 milyar lira olan bankalara verdiği net fonlamayı yıllık yüzde 14 faiz oranıyla yapmaya devam etti.*

İç Borçlanma Faizi

- Hazinesin enflasyona endeksli olarak borçlanmaya ağırlık verdiği bu dönemde iki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**), 1 Temmuzda yüzde 23,65 olan faizi 14 Temmuz'da yüzde 23,78'e yükseldi.
- Beş yıl vadelide 2,07 puan azalarak yüzde 22,24'ye gerileyen faiz oranı 10 yıl vadeli tahvilde de 0,86 puan azalarak yüzde 18,76 oldu. **Merkez Bankasının, bankalara yabancı para mevduat karşılığında tutmak zorunda**

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

oldukları Devlet tahvillerinin için en az 5 yıl vadeli sabit faizli olma koşulu getirmesi uzun vadeli tahvillere talebi artırdığı için faiz oranlarını düşürmüştü.

RİSK PRİMİ (CDS) 900'ÜN DE ÜZERİNE ÇIKTI

- Dolar cinsinden 5 yıl vadeli Eurobondlarının yıllık faizi geçen hafta yüzde 11,71'e kadar çıktı.
- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise 14 Temmuz itibariyle **bir önceki haftaya göre** yüzde 7,42 oranında azalarak **900,44** oldu. 2008 yılından bu yana olan dönemdeki en yüksek noktaya yükselen Türkiye'nin risk priminin bu gidişle dört haneli sayılara çıkacağı hesaplanıyor.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

- Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta dolar kuru yüzde 4,4 oranında artarak 17,46 TL'ye, Euro kuru yüzde 0,2 artarak 17,50 TL'ye yükselirken, dolar kurunda yıl başından bu yana yüzde 34,5, Euro kurunda yüzde 19,2 oranında artış oldu.
- Ortalama dolar kuru (1 Ocak- 14 Temmuz 2022 ortalaması) 2021 yılının ortalamasına göre yüzde 68,6 oranında artarak 14,98 TL'ye çıktı. Buna göre Türk lirası bugünden başlayarak yıl sonuna kadar hiç değer kaybetmese bile 2021 yılı ortalamasına göre yüzde 41 oranında değer kaybetmiş olacak.
- Geçen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 1,9 oranında azalırken, geçen yılın sonuna göre ise yüzde 22,9 oranında artarak 957,12 lira oldu.
- Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 2,5 oranında düştü. Endekste yıl başına göre artış ise yüzde 28,6 oldu.

TÜRK LİRASINA GÜVENENLERİN YILLIK REEL KAYBI YÜZDE 35 – 36'YI BULDU

- TÜİK'in hesaplamalarına göre Türk lirasına güvenerek tasarrufunu TL cinsinden mevduatta tutanlar Haziran'da aylık olarak yüzde 3,6, son üç ayda yüzde 10,2 ve yıllık olarak da yüzde 35 oranında reel zararlar karşı karşıya kaldılar. TL'ye güvenip 100 lirasını vadeli mevduatta tutanların parası bir yıl içerisinde 116,1 liraya çıkarken, aynı dönemde 100 liralık bir mal veya hizmetin fiyatı da 178,62 lira oldu.
- Aynı şekilde TL cinsinden Devlet iç borçlanma kağıtlarında tasarrufunu değerlendirenler de son bir yılda yüzde 36,3 oranında reel zararlar karşı karşıya kaldılar.
- Son bir yılda Borsa enflasyonla başa baş bir getiri sağlarken, parasını dolarda değerlendirenler reel olarak yüzde 10,5 kazanç sağladılar. Yani 100 lirasını dolar olarak değerlendirenlerin tasarrufu bir yıl sonra 197,3 liraya yükseldi.
- Euro da son aylardaki değer kaybı nedeniyle yatırımcısına son bir yılda yüzde 3,1 oranında reel zarara uğrattırken, altın yatırımcısı da dolarda olduğu gibi yüzde 10,4 oranında bir reel kazanç elde etti.
- Tasarruflarını TL'de tutanların uğradığı bu kayıp, tasarrufların TL'den kaçıp, döviz, altın, gayrimenkul, kur korumalı mevduat ya da kripto paralara yönelmesini özendiyor. İktidar da uyguladığı politikalarla vatandaşların Türk lirasından başka araçlara yatırım yapmasını adeta teşvik ediyor.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,9 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 14 Temmuz günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 4 milyon 892 bin yeni dosya geldi. 3 milyon 584 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23,2 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 416 bin adet artarak 14 Temmuz itibariyle 23 milyon 875 bine çıktı.

SEFALET ENDEKSİ REKOR SEVİYEDE

- Enflasyon oranı (TÜFE), işsizlik oranı ve kredi faiz oranının toplamından milli gelir büyüme oranı düşülerek hesaplanan sefalet endeksi Haziran ayı için yüzde 109,33 olarak hesaplandı.
- Mayıs'ta 104,49 olan sefalet endeksindeki bu yükseliş esas olarak enflasyon ve kredi faizlerindeki artıştan kaynaklandı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

• Sefalet endeksinin haziran ayında çıktığı 109,33 düzeyi bu endeksi hesapladığımız Aralık 2002'den bu yana en yüksek düzeyi gösteriyor.

TÜRKİYE'NİN NOTU YİNE DÜŞTÜ

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin zaten yatırım yapılamaz seviyede olan döviz cinsinden kredi notunu B+'dan B'ye indirdi ve görünümünü de "böyle giderse yine not indirim" anlamına gelen "negatif"te tuttu.
- Kurumun verdiği bu not, "yatırım yapılabilir" seviyesinden beş basamak daha aşağıda. Türkiye'nin kredi notunun çöp seviyesine doğru itiliyor.
- Kredi derecelendirmede spekülative kategorideki B notu, B+ ve B- gibi "Finansal yükümlülüklerini yerine getirme kapasitesine şu anda sahip ancak olumsuz ekonomik ve finansal koşullara karşı hayli hassas. Menkul kıymet ise, zamanında ödenmeme riski var. Finansal korunma faktörleri, ekonominin, sektörün ve ihracçının durumuna göre yüksek dalgalanmalar gösterebilir" anlamına geliyor.
- Fitch Türkiye'nin kredi notunu bundan önce Şubat ayında BB- (Negatif) den B+ Negatif) ya indirmişti.
- Fitch, aldığı bu karara yükselen enflasyonu ve ekonomiyle ilgili endişeleri gerekçe olarak gösterdi. Fitch'in ekonomiyle ilgili sorun teşkil oluşturduğu belirttiği konular arasında büyüyen cari açık ve müdahaleci politikalar yer alıyor.
- Fitch'in raporunda, "hükümetin büyümeyi yüksek tutmaktaki kararının TL üzerindeki baskıyı artırdığı, uluslararası rezervlerin düşmesine yol açtığı, enflasyon sarmalı yarattığını, sermaye akışını engellediğini ve daha yüksek cari açığa neden olduğunu" belirtiyor
- Kurum ayrıca tüm bu olumsuz gelişmelere, yüksek enflasyona ve Ukrayna'daki savaşa rağmen, TCMB'nin faizi yüzde 14'te tutmakta ısrarcı olduğunu vurguluyor.

BAŞKANLIK SİSTEMİ 4 YILIN SONUNDA YARIM MİLYONA YAKIN ESNAFIN EKMEK TEKNESİNİ ELİNDEN ALDI

Başkanlık sistemi bundan 4 yıl önce bizzat Erdoğan tarafından daha fazla zenginlik ve refah olarak sunulmuştu. Aradan geçen 4 yılda derinleşen ekonomik kriz nedeniyle refahın ve zenginliğin yerini artan iflaslar aldı. **Başkanlık sistemi ile aradan geçen 4 yılda 479 bin 736 yani yarım milyona yakın esnaf ekmek teknesini kaybetti. Yine 2018 yılından bugüne en az 248 bin 867 şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi de kapısına kilit vurdu".**

4 yılda yarım milyona yakın esnaf iflas etti.

2018 yılından yani başkanlık sisteminden bugüne aradan geçen 4 yılda yarım milyona yakın esnaf işini kaybetti. 2018 yılından 2022 yılının mayıs ayına kadar geçen sürede 479 bin 736 esnaf meslekten ve sicilden terkinini yaparak iflas etti.

Son 4 yılda adeta adım adım geliyorum diyen ekonomik kriz son iki yılda önü alınamaz bir buhrana dönüşürken, bu krizden en çok etkilenen kesim küçük esnaf oldu. Başkanlık sistemi adeta küçük esnafın sonunu getirdi.

YIL	İFLAS
2018	105.467
2019	114.977
2020	99.588
2021	101.750
2022(ilik 6 ay)	57.954
TOPLAM İFLAS	479.736

Kaynak: Esnaf Sicil Gazetesi

Bu yıl ilk 6 ayda 57 bin 954 esnaf iflas etti.

Sadece bu yılın ilk 6 ayında meslekten ve sicilden terkinini yaparak iflas eden esnaf sayısı ise 58 bine dayandı. Bu yılın sadece haziran ayında iflas eden esnaf sayısı ise 10 bin 826 olarak kayıtlara geçti. Haziran 2022'de yaşanan

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

toplam iflas sayısı bu yılın ilk 6 ayında en yüksek iflas sayısı oldu. Mayıs ayında toplam iflas sayısı 8 bin 322 iken iflas sayısı sadece son bir ayda yüzde 30 artarak 10 bin 826'ya çıktı. Eğer iflas sayısındaki artışlar bu şekilde devam edecek olursa sene sonuna doğru iflas edecek esnaf sayısı 100 bine yaklaşacaktır.

4 yılın sonunda en az 248 bin şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi kapandı.

YIL	TASFİYE EDİLEN VE KAPANAN ŞİRKET
2018	43.983
2019	60.255
2020	64.579
2021	54.909
2022(İlk 5 ay)	25.141
TOPLAM İFLAS	248.867

Cumhuriyet tarihimizin en büyük ekonomik krizlerinden birinin yaşandığı bu süreçte şirketler ve gerçek kişi ticari işletmeleri de bir bir kapısına kilit vurmaya başladı.

Artan döviz kuru, yüksek maliyetler ve enflasyonun son 24 yılın zirvesine çıkması şirketleri ve ticari işletmeleri tek tek kapanmasına neden oldu.2018 yılından 2022 Mayıs ayına kadar toplamda 248 bin şirket ve gerçek kişi ticari işletmesi tasfiye edilerek veya kapanarak iflas etti. İşletmelerin borç yükü ve artan maliyetleri de göz önüne alındığında toplu iflaslardaki artış ne yazık ki kaçınılmaz hale gelecektir. En nihayetinde ülke ekonomisi yaşanan iflaslar neticesinde tamamen durma noktasına gelecektir.

EKONOMİ DEĞİL; ENERJİ FATURALARI UÇTU

Tek adam rejiminin dördüncü yılında konutlarda elektrik düşük kademede yüzde 258, yüksek kademede yüzde 400; doğalgaz ise yüzde 362 oranında zamlandı. 10 kere elektrik, 16 kere doğalgaz zammı yapıldı.

Parlamente sistemin son bularak tek adam rejimi geçilen 9 Temmuz 2018 tarihinin 4. yılında vatandaşın enerji faturalarının katlandı. İktidarın yeni sistemde 'hızlı ve etkin kararlar alınacağı' vaadi yalnızca faturalara yapılan zamlarla hayat buldu. Son dört yılda vatandaşın temel ihtiyacı olan enerji faturalarına oldukça hızlı ve etkin zamlar yapıldı. Temmuz 2018'den bu yana elektrik faturası 10 kez zamlanarak düşük kademede yüzde 258, yüksek kademede yüzde 400; doğalgaz faturası da 16 kez zamlanarak yüzde 362 oranında arttı. Yeni sistemle ekonomi uçacaktı, ancak uçuşa geçen vatandaşın enerji faturaları oldu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yemin etmesiyle parlamente sistemden tek adam rejimine resmen geçildiği 9 Temmuz 2018 tarihinin üzerinden 4 yıl geçti. İktidarın ekonomiyi uçurma vaadiyle değiştirdiği sistemde asıl uçanın faturalar oldu.

Elektrik 10 Kez Zamlandı

Tek adam sisteminin resmen başladığı 4 yıl içerisinde elektrik faturaları 10 kez zamlandı. EDPK'nın ilan ettiği tarifeye göre 1 Ağustos 2018'de yüzde 9, 1 Eylül 2018'de yüzde 9, 1 Ekim 2018'de yüzde 9 zam yapıldı. 1 Ocak 2019 tarihinde yüzde 10 oranında indirim yapılan konut tarifesi 1 Temmuz 2019'da yüzde 15, 1 Ekim 2019'da yine yüzde 15 zam oranında zamlandı. Konut tarifesine 1 Ekim 2020'de yüzde 5,75, 1 Ocak 2021'de yüzde 6, 1 Temmuz 2021'de yüzde 15 oranında zam yapıldı. Kademeli tarifeyi zam aracına dönüştüren iktidar; 1 Ocak 2022 tarihinde düşük kademeye yüzde 51, yüksek kademeye ise yüzde 127 oranında zam yaptı. Yüzde 10 oranındaki KDV indiriminin ardından iktidar son olarak 1 Haziran 2022 tarihinde konut tarifesine yüzde 15 oranında yeni bir zam daha yaptı

Elektrikte Artış Yüzde 258

Elektrikte yapılan 10 zam 2019 yılındaki indirim ile 2022 yılındaki KDV indirimi kümülatif olarak hesaplandığında artış düşük kademede yüzde 258; yüksek kademede ise yüzde 400 oldu. Buna göre tek adam rejiminin yürürlüğe girdiği Temmuz 2018 tarihinde ortalama 250 kilovatsaat olarak gerçekleşen bir aylık tüketimde 125 lira fatura ödeyen bir ailenin elektrik faturası aynı tüketimi yapmasına karşın zamların ardından yaklaşık 350 liraya çıktı.

Doğalgaz 16 Kez Zamlandı

Parlamente sistemin sona ererek resmen tek adam rejimine başlanan 9 Temmuz 2018 tarihinden bu yana konutlarda doğalgaza yapılan zamlar ise vatandaşları adeta yaktı. BOTAŞ'ın ilan ettiği tarifeye göre doğalgaza konutlarda 1 Ağustos 2018'de yüzde 9, 1 Eylül 2018'de yüzde 9, 1 Ekim 2018'de yüzde 9 oranında zam yapılırken; 1 Ocak 2019 tarihinde yüzde 10 indirim yapıldı. Doğalgaza 1 Temmuz 2019'da yüzde 15, 1 Ağustos 2019'da yüzde 15, 1 Eylül 2019'da yüzde 15 oranında zam yapıldı. Doğalgaz 1 Ocak 2021'den 1 Haziran 2021'e kadar 6 kez yüzde 1 oranında zamlandı. Doğalgaza 1 Temmuz 2021'de yüzde 12 oranında yine zam geldi. Doğalgaza konut tarifesinde 1 Ocak 2022'de yüzde 25; 1 Nisan 2022'de yüzde 35 ve son olarak 1 Haziran 2022'de yüzde 30 oranlarında zam yapıldı.

Doğalgazda Artış Yüzde 362

Buna göre tek adam rejiminin hayata geçtiği Temmuz 2018 tarihinden bu yana doğalgaza konut tarifesinde 4 yıl içerisinde 16 kez zam, bir kez de indirim yapıldı. 4 yılda doğalgaza yapılan 16 zam ve bir indirim kümülatif olarak hesaplandığında toplam artış yüzde 362 oranında gerçekleşti. Soğuk havalarda ortalama bir aylık tüketime denk gelen 300 metreküp kullanımın tek adam rejiminin başladığı Temmuz 2018 tarihli tarifeye göre faturaya yansımaları yaklaşık 350 lira olurken; 3 yılda yapılan zamlarla bu faturanın tutarı kullanım oranı değişmeksizin bugün 1600 lirayı geçti.

Ekonomi Uçacaktı, Faturalar Uçtu

İktidar sözcüleri tek adam rejimine geçişte "yeni sistemle etkin ve hızlı kararların alınacağı" ve "ekonominin uçuşa geçeceği vaadinde" bulunuyordu. Tek adam rejimine geçiş öncesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan "Siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle, şunla, bunla nasıl uğraşılır göreceğiz" demişti. Anlaşılan uğraşılacak tek şey faturalar oldu. Yeni sistemde "hızlı ve etkin kararlar alınacağı" vaadi de faturalarda hayat buldu. İktidar gerçekten de 4 yılda vatandaşın temel ihtiyacı olan enerji faturalarına oldukça hızlı ve etkin zamlar yaptı. Temmuz 2018'den bu yana elektrik faturası 10 kez zamlanarak düşük kademede yüzde 258, yüksek kademede yüzde 400; doğalgaz faturası da 16 kez zamlanarak yüzde 362 oranında arttı. Yeni sistemle ekonomi uçacaktı, ancak uçuşa geçen vatandaşın enerji faturaları oldu.

ENERJİ SEKTÖRÜNDE BÜYÜK BİR KRİZ YAŞANIYOR

TEİAŞ özel şirketlere kapasite desteklemesini ödeyemezken; özel şirketler de TEİAŞ'a iletim bedelini ödemiyor... AK Parti iktidarının ucuz ve kaliteli olacağı vaadiyle enerji alanında gerçekleştirdiği yanlış özelleştirme politikaları ile aldığı yanlış kararlar 10 yılda enerji sektörünü büyük bir çıkmaza soktu. 2022 yılının neredeyse başından beri borç yükü artan özel dağıtım şirketleri iletim bedeli ödemelerini TEİAŞ'a yapmazken; TEİAŞ da kapasite destek mekanizması kapsamındaki ödemeleri finansal sıkışıklık yaptığı gerekçesiyle özel üretim şirketlerine yapmıyor. Milyarlarca lirayı bulan ödemelerin yapılamaması sektörde büyük bir açmaz yaratıyor.

AK Parti'nin enerji alanında uyguladığı yanlış politikalar fahiş oranda yükselen faturaların yanı sıra enerji sektöründe büyük bir bataklık yaratıyor. Elektrik dağıtım şirketleri kamuya ödeme yapamıyor. Kamunun da özel elektrik üretim şirketlerine destek ödemesi yapamıyor. Enerji sektörünün yaşadığı açmaz büyük sıkıntı yaratıyor.

AK Parti'nin ucuz ve kaliteli olacağı vaadiyle özelleştirdiği enerji sektörü yaklaşık 10 yıl içinde büyük bir çıkmaza girmiş durumda. Türkiye'de bugün elektrik dağıtımının tamamı, üretimin de yaklaşık yüzde 85'i özelleştirilmiş durumda. Kamunun payının azalmasını bir başarı olarak sunan iktidar; bugün arz güvenliği sağlanması amacıyla yapılan kapasite mekanizması destekleme ödemelerini yapamaz duruma geldi. Her ay ilan edilen ödemelerin Şubat 2022 döneminden bu yana düzenli olarak yapılmadığı ifade ediliyor. TEİAŞ'ın şu an için yapamadığı ödeme tutarının toplamda yaklaşık 1 milyar lira civarında olduğu belirtiliyor.

'Şirketler TEİAŞ'a İletim Bedelini Ödemiyor'

Kamunun özel şirketlere kapasite mekanizması desteklerini ödememesinin yanı sıra özel dağıtım şirketlerinin de kamuya yapması gereken ödemeleri aylardır yeri ne getirmediği belirtilmektedir. Türkiye genelinde 21 dağıtım şirketinin büyük bir kısmının TEİAŞ'a ödemesi gereken iletim sistemi kullanım bedelini de ödemediği ifade edilmektedir. 21 dağıtım şirketinden yalnızca 4'unun TEİAŞ'a iletim bedeli ödemesini gerçekleştirdiği; geri kalan 17 dağıtım şirketinin ise iletim bedeli ödemesini yapmadığı belirtilmektedir. Dağıtım şirketlerinin TEİAŞ'a ödemesi gereken iletim bedeli toplam tutarının yaklaşık 6 milyar lira olduğu ifade edilmektedir.

Hem Sektör Batıyor, Hem De Faturalar Düşmüyor

Enerji sektöründe görevli tedarik şirketlerinin; elektrik üretim maliyetleri ile ulusal tarife arasından kaynaklı fark nedeniyle Mayıs 2022'ye kadar 23 milyar lira tutarında borçlandığı ifade edilmektedir. Elektrik üretim maliyetlerinin düşmemesi durumunda yılsonuna kadar şirketlerin toplam 50 milyar lira tutarında borçlanacağı ifade edilmektedir. Bu durum, AK Parti iktidarının 20 yıldır aldığı yanlış kararlarla, enerji sektörünü borç batağına sürüklemesinin, temel bir hak olmasına karşın milyonlarca vatandaşın ise enerji yoksulluğu yaşatmasının göstergesidir. İktidarın aldığı bu kararlar nedeniyle ne faturalar düşüyor, ne de sektör Türkiye'de arz güvenliğini sağlayacak bir yapıya kavuşuyor.

YENİLENEBİLİR ENERJİDE KAMUNUN YATIRIMCI OLDUĞU BİR MODELE İHTİYAÇ VAR

Yenilenebilir enerji konusunda Türkiye'nin yüksek potansiyelinin değerlendirilmesi çok önemlidir. Güneş enerji santrali (GES) ve rüzgâr enerjisi santrali (RES) Türkiye'nin enerji yatırımlarının ana ekseninde yer almalı. GES ve RES yatırımları için bürokrasi sıfır olmalı.

Ülkemizde enerji yoksulluğu çeken vatandaşlarımızın sayısı her yıl artmaya devam etmektedir. Bu gerçeklikten hareketle güneş ve rüzgâr projelerinin bir kısmı hane halkını, çiftçisini, esnafını odaklayan kamunun yatırımcı olduğu bir modele ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye'nin yüksek potansiyeli olmasına karşın AK Parti iktidarının son dönemde açıkladığı yenilenebilir enerji alanındaki planlar geç kalınmış bir adımlardır. Mevcut durumda GES ve RES'lerin toplam üretim içindeki oranı yüzde 13'tür. 2016 yılından itibaren güneş ve rüzgâr odaklı enerji politikası izlenmiş olsaydı şu anda toplam üretim içindeki oran yüzde 30'a ulaşabilirdi. Türkiye'nin yenilenebilir enerjide büyük bir potansiyeli bulunuyor. Güneş enerji santrali (GES) ve rüzgâr enerjisi santrali (RES) Türkiye'nin enerji yatırımlarının ana ekseninde yer alması gerekiyor. **GES ve RES yatırımları için bürokrasi sıfır olmalı.**

'Kamunun Yatırımcı Olduğu Modele İhtiyaç Var'

Türkiye'de artan enerji maliyetlerine karşı dışa bağımlı enerji santralleri yerine yenilenebilir enerji santrallerinin payının artması çok önemlidir. Avrupa Yeşil Mutabakatı başta olmak üzere uluslararası alanda Yeşil Yeni Düzen adı altında yaşanan dönüşümün ortaya çıkardığı fırsatlar Türkiye'nin hızlı ve kapsamlı bir sıçrama yapmak için uygun bir zemin oluşturmaktadır. Türkiye'nin acilen bu alanda bir açılıma ihtiyacı bulunuyor. Çünkü ülkemizde enerji yoksulluğu çeken vatandaşlarımızın sayısı her yıl artmaya devam etmektedir. Bu gerçeklikten hareketle güneş ve rüzgâr projelerinin bir kısmı hane halkını, çiftçisini, esnafını odaklayan kamunun yatırımcı olduğu bir modele ihtiyaç duyulmaktadır.

BÜTÇE HAZIRANDA 31 MİLYAR 59 MİLYON LİRA AÇIK VERDİ

Haziranda bütçe gelirleri 181 milyar 19 milyon lira, bütçe giderleri ise 212 milyar 78 milyon lira oldu. Böylece bütçe, Haziranda 31 milyar 59 milyon lira açık verdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2022 Haziran Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri Raporu'nu açıkladı.

Bütçe Giderleri Yüzde 87 Arttı

Buna göre, haziranda bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 104,9 artışla 181 milyar 19 milyon lira, bütçe giderleri yüzde 87,1 artarak 212 milyar 78 milyon lira olarak kaydedildi.

Faiz harcamaları 12 milyar 768 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 199 milyar 310 milyon TL olarak gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesi ocak-haziran döneminde 93 milyar 560 milyon TL fazla verdi.

KARA DELİK**Kur korumalı mevduat için bütçeden ödenen parada rekor!**

İktidarın doların yükselişine karşı önlem olarak geliştirdiği kur korumalı mevduat sistemi kara deliğe dönüştü. Dolar, 6 ayda başladığı seviyeye dönerken kur korumalı mevduat için bütçeden ödenen para da 37,5 milyar TL'yi buldu.

İktidarın 'yeni ekonomi programı'nı uygulamaya başlamasıyla yükselen doları tutabilmek için devreye soktuğu kur korumalı vadeli mevduat hesabı sistemi, kara deliğe dönüştü. Sistem için bütçeden harcanan para, 2022'nin ilk altı ayında, yaklaşık 37,5 milyar TL'ye ulaştı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hazine ve Maliye Bakanlığı, haziran ayı bütçe gerçekleştirmeleri raporunu açıkladı.

Buna göre, haziranda bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 104,9 artışla 181 milyar 19 milyon lira, bütçe giderleri yüzde 87,1 artarak 212 milyar 78 milyon lira olarak kaydedildi.

Bütçe, haziranda 31 milyar 59 milyon lira açık verdi.

Açıklanan verilere göre kur korumalı vadeli mevduat sistemi için 2022'nin ilk altı ayında bütçeden toplam 37 milyar 235 milyon 235 bin lira harcandı.

Kur korumalı mevduat sistemi için rekor ödeme 16 milyar 136 milyon 838 bin TL ile Haziran ayında yapıldı.

Nebati 'Yükü Sınırlı Olacak' Demişti

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, KKM'nin devreye sokulmasının ardından, sistem hakkında, "KKM'nin bütçe üzerindeki yükünün oldukça sınırlı olacağı ifade edilebilir" demişti.

6,7 MİLYON ASGARİ ÜCRET KKM'YE AKTI

Hazine ve Maliye Bakanlığı haziran ayına ilişkin merkezi yönetim bütçe verilerin göre bütçe 31,1 milyar TL açık verdi.

Ocak-haziran döneminde ise bütçe gelirleri yıllık yüzde 100,6 yükselirken, bütçe harcamaları yüzde 76,7 oranında arttı. Böylece, bütçe yılın ilk yarısında vergi gelirlerindeki hızlı artışın desteğiyle 93,6 milyar TL fazla verdi.

Bu yılın ilk yarısında kur korumalı TL mevduat hesapları için 6 milyon 770 bin asgari ücretlinin maaşına denk olan 37 milyar 235 milyon TL ödeme yapıldı. Döviz kurunda yaşanan yüksek artışı baskılamak ve TL'ye olan ilgiyi artırmak için kur korumalı sistemi uygulayan iktidar, her ay bu yolla vatandaşın milyarlarca TL'sini sermaye sahiplerine aktarıyor. Rekor ödeme ise haziran ayında gerçekleşti. 16 milyar 136 milyon 838 bin TL ile geçen ay KKM hesapları için kasadan çıktı.

2022 bütçesinde kur korumalı mevduata ilişkin herhangi bir kalem olmadığı için getirilen ek bütçeden bu gidere ilişkin 40 milyar TL ayrılmıştı. Altı ayda 37 milyar TL'ye ulaştı.

Örtülüde Rekor

Hazine'nin rakamlarına göre, Cumhurbaşkanı tarafından kullanılan ve hesabı sorulamayan "Gizli Hizmet Giderleri" harcama kaleminden de bu yılın ilk yarısında toplam 1,9 milyar TL harcandı. Geçen yılın aynı döneminde bu tutar 1,4 milyar TL olmuştu.

İktidarın hatalı ekonomi politikalarının bir sonucu olan yüksek faiz giderleri de harcama rakamları arasında yer buldu. Tüm faiz giderlerine altı ayda 134 milyar 653 milyon 672 bin TL harcandı. Yılın ilk yarısında 79,2 milyar TL'yi iç borç faiz giderleri için harcayan iktidar, 36,2 milyar TL'yi ise dış borç faiz giderlerine ödedi.

Kiracı Devlet

Başta taşıt ve bina olmak üzere, kamunun hemen her alanında yaygınlaştırılan "kiralama" uygulamasının da bütçeye etkisi her geçen gün artıyor. Kiralama işlemleri için haziranda 465 milyon 462 bin TL harcandı. Yılın ilk yarısında toplam harcama 2 milyar TL'yi geride bıraktı.

Müteahhitlere Servet

Ballı projelerle yandaşı zengin eden iktidarın müteahhitlere haziranda 14 milyar 9 milyon 351 bin TL ödendi. Altı aylık ödenen tutar ise 42 milyar TL olarak kayıtlara geçti. Geçen yılın aynı döneminde 22 milyar ödeme yapılmıştı.

TCDD Borçlu

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı harcama rakamlarında, merkezi yönetim bütçesinden borçlanan kamu idarelerine yönelik bilgiler de yer aldı. Yılın ilk yarısında TCDD'ye 1,6 milyar TL'si geçen ay olmak üzere toplam 7,1 milyar TL, TTK'ye son ay 160 bin TL olmak üzere 1 milyar 44 milyon TL, Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş.'ye 55 milyon TL'si geçen ay olmak üzere toplam 275 milyon TL borç verildi. En çok borçlanan işletme ise 66 milyar 360 milyon TL ile BOTAŞ oldu.

ÖTV Geliri Arttı

Vergi gelirleri haziran ayında yıllık yüzde 108,4 oranında yükselerek 152,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde vergi gelirlerinin yüzde 36'sını oluşturan ithalde alınan katma değer vergisi gelirleri döviz kurundaki artışın da etkisiyle yıllık 2,5 katına yükseldi.

Vergi gelirlerinin yüzde 25'ini oluşturan ÖTV gelirlerindeki artış ise yüzde 113,4 düzeyinde gerçekleşti. Haziran'da dâhilde alınan KDV gelirleri de yüzde 94,3 artış kaydederek 8,9 milyar TL oldu.

AK PARTİ DÖNEMİNDE HER YIL ZARAR EDEN BOTAŞ, ŞİMDİ DE DIŞ KREDİYLE SPOT PİYASADAN LNG ALACAK...

BOTAŞ'ın spot piyasadan LNG alımı için yurt dışından kredi alması hem Türkiye'nin hem de kurumun finansal sıkıntısını göstermektedir. BOTAŞ daha önce Merkez Bankası'ndan döviz olarak spot piyasadan LNG alırken, şimdi yurt dışından hazine garantili kredi almak zorunda kaldı. Bu durum hem ülkemizin hem de BOTAŞ'ın büyük bir finansal kriz içinde olduğunu gösteriyor.

BOTAŞ, LNG (sıvılaştırılmış doğalgaz) alımı için Deutsche Bank'dan 929 milyon dolar tutarında Hazine garantili kredi aldı. AK Parti iktidarının yanlış enerji politikaları ülkemizin arz güvenliği tartışmalı hale getirmektedir. Kamu kurumları ile özelleştirilen sektör arasında yaşanan finansal kriz her gün derinleşirken; BOTAŞ da tarihinde ilk kez doğalgaz alımı için yurt dışından kredi alması hem Türkiye'nin hem de kurumun finansman sıkıntısı yaşadığını göstermektedir. LNG alımı için yurt dışından kredi kullanmak zorunda kalınması iktidarın Karadeniz'deki doğalgaz rezerviyle ilgili açıklamalarının da siyasi rant için yaptığını ortaya koymuştur.

Spot LNG Alım Kararı Maliyetleri Katladı

İktidarın 2020 yılında doğalgaz fiyatlarında yaşanan gerilemenin ardından uzun vadeli boru hattı anlaşmalarını yenilemek yerine spot piyasadan LNG alımına yönelmesi bugün Türkiye'de doğalgazın çok daha maliyetli olmasına neden olmuştur. Hem 2018 hem de 2019 yıllarında spot piyasadan alınan LNG'nin toplam doğalgaz ithalatındaki oranı yüzde 10 iken, 2020 yılında bu oran yüzde 19'a çıkmıştır. Bu hatalı karar ile hem konut hem sanayide doğalgaz fiyatları rekor oranda artmıştır.

LNG İhtiyacının Yalnızca 10'da Biri Alınacak

BOTAŞ'ın bugüne kadar aldığı yurt dışı kredileri yalnızca yeraltı depolama tesisleri gibi projelerin finansmanı için kullanılmıştır. Şimdi BOTAŞ'ın LNG alımı için Deutsche Bank'tan 929 milyon dolar tutarında kredi alması büyük bir açmaz içinde olduğunu göstermektedir. 2021 yılında spot piyasadan yaklaşık 7 milyar metreküp LNG alınırken; bu tutarın 2022 yılında 9 milyar metreküpe çıkması beklenmektedir. BOTAŞ'ın üç yıl vadeyle yurt dışından aldığı 929 milyon dolar ile Türkiye'nin yaklaşık 9 milyar metreküp olan LNG ihtiyacının yalnızca 1 milyar metreküpü karşılanacaktır. Başka bir deyişle yurt dışı kredi ise ile Türkiye'nin bir yılda spot piyasadan aldığı LNG'nin yalnızca 10'da biri temin edilebilecek.

Faturasını Vatandaş Pahallılıkla Ödüyor

İktidarın yanlış ve plansız politikalarının bedelini vatandaşlarımız hem pahalı faturalarla hem de arz güvenliği sıkıntılılarıyla ödemektedir. Şubat 2022'de yeraltı depolarının boş olması ve plansızlık nedeniyle sanayiye doğalgaz akışının sağlanamadığı ve üretimin durduğu dikkate alındığında BOTAŞ'ın önemi bir kez daha anlaşılmaktadır. Ancak her yıl zarar etmeye başlayan BOTAŞ'ın şimdi de doğalgaz alımı için yurt dışında kredi almak zorunda kalması kamu kurumunun adeta iflas ettirildiğinin göstergesidir.

BOTAŞ'IN DIŞ KREDİ ALMASI FİNANSAL SIKINTISINI GÖSTERİYOR**AK Parti döneminde her yıl zarar eden BOTAŞ, şimdi de dış krediyle spot piyasadan LNG alacak...**

BOTAŞ'ın spot piyasadan LNG alımı için yurt dışından kredi alması hem Türkiye'nin hem de kurumun finansal sıkıntısını gösteriyor. BOTAŞ daha önce Merkez Bankası'ndan döviz olarak spot piyasadan LNG alırken, şimdi yurt dışından hazine garantili kredi almak zorunda kaldı. Bu durum hem ülkemizin hem de BOTAŞ'ın büyük bir finansal kriz içinde olduğunu gösteriyor.

Doğalgaz İlk Kez Yurt Dışı Kredi İle Alınacak

AK Parti iktidarının yanlış enerji politikaları ülkemizin arz güvenliği tartışmalı hale getirmektedir. Kamu kurumları ile özelleştirilen sektör arasında yaşanan finansal kriz her gün derinleşirken; BOTAŞ da tarihinde ilk kez doğalgaz alımı için yurt dışından kredi alması hem Türkiye'nin hem de kurumun finansman sıkıntısı

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yaşadığını göstermektedir. LNG alımı için yurt dışından kredi kullanmak zorunda kalınması iktidarın Karadeniz'deki doğalgaz rezerviyle ilgili açıklamalarının da siyasi rant için yaptığını ortaya koymuştur.

Spot LNG Alım Kararı Maliyetleri Katladı

İktidarın 2020 yılında doğalgaz fiyatlarında yaşanan gerilemenin ardından uzun vadeli boru hattı anlaşmalarını yenilemek yerine spot piyasadan LNG alımına yönelmesi bugün Türkiye'de doğalgazın çok daha maliyetli olmasına neden olmuştur. Hem 2018 hem de 2019 yıllarında spot piyasadan alınan LNG'nin toplam doğalgaz ithalatındaki oranı yüzde 10 iken, 2020 yılında bu oran yüzde 19'a çıkmıştır. Bu hatalı karar ile hem konut hem sanayide doğalgaz fiyatları rekor oranda artmıştır.

LNG İhtiyacının Yalnızca 10'da Biri Alınacak

BOTAŞ'ın bugüne kadar aldığı yurt dışı kredileri yalnızca yeraltı depolama tesisleri gibi projelerin finansmanı için kullanılmıştır. Şimdi BOTAŞ'ın LNG alımı için Deutsche Bank'tan 929 milyon dolar tutarında kredi alması büyük bir açmaz içinde olduğunu göstermektedir. 2021 yılında spot piyasadan yaklaşık 7 milyar metreküp LNG alınırken; bu tutarın 2022 yılında 9 milyar metreküpe çıkması beklenmektedir. BOTAŞ'ın üç yıl vadeyle yurt dışından aldığı 929 milyon dolar ile Türkiye'nin yaklaşık 9 milyar metreküp olan LNG ihtiyacının yalnızca 1 milyar metreküpü karşılanacaktır. Başka bir deyişle yurt dışı kredi ise ile Türkiye'nin bir yılda spot piyasadan aldığı LNG'nin yalnızca 10'da biri temin edilebilecek.

Faturasını Vatandaş Pahalılıkla Ödüyor

İktidarın yanlış ve plansız politikalarının bedelini vatandaşlarımız hem pahalı faturalarla hem de arz güvenliği sıkıntılarıyla ödemektedir. Şubat 2022'de yeraltı depolarının boş olması ve plansızlık nedeniyle sanayiye doğalgaz akışının sağlanamadığı ve üretimin durduğu dikkate alındığında BOTAŞ'ın önemi bir kez daha anlaşılmaktadır. Ancak her yıl zarar etmeye başlayan BOTAŞ'ın şimdi de doğalgaz alımı için yurt dışında kredi almak zorunda kalması kamu kurumunun adeta iflas ettirildiğinin göstergesidir.

TÜİK'İN HER AY KRONİKLEŞMİŞ İŞSİZLİK YALANINI İŞKUR ORTAYA ÇIKARTIYOR

TÜİK'İN her ay kronikleşmiş işsizlik yalanını İŞKUR açığa çıkarmaya devam ediyor. TÜİK işsizliği düşük göstererek işsizlerle dalga geçmeye devam ede dursun, İŞKUR verileri TÜİK'i yalanlamaya devam ediyor. TÜİK illüzyon yaparak işsizliği yok ettiğini düşünse de kayıtlı gerçek veriler işsizlik gerçeğini ortaya koyuyor.

Aradaki fark 1 milyon 153 bin kişi.

TÜİK mevsim etkilerinden arındırılmış iş gücü verilerine göre Mayıs 2021 yılında 4 milyon 293 bin olan işsiz sayısı Mayıs 2022 itibarıyla 3 milyon 785 bine düştüğünü açıklıyor. Yani TÜİK'E göre işsiz sayısında son bir yılda 509 bin kişilik azalma olduğu görülüyor.

Devletin bir diğer kurumu İŞKUR ise kendisine kayıtlı işsiz sayısını; Mayıs 2021 de 2 milyon 893 binden Mayıs 2022'ye 3 milyon 537 bin kişiye yükseldiğini açıklıyor.

TÜİK verilerinde bir yılda 509 bin kişi azalan işsiz sayısı, kayıtlı İŞKUR verilerinde 644 bin kişi artıyor. TÜİK ile İŞKUR arasında tamı tamına 1 milyon 153 bin kişilik fark oluşuyor. Bunun izah edilebilecek hiçbir yanı yoktur.

TÜİK yine suçüstü yakalandı.

TÜİK, işsizlerle dalga geçmeye devam ediyor. TÜİK'İN her ay kronikleşmiş işsizlik yalanını devletin bir diğer kurumu İŞKUR ortaya çıkarıyor. TÜİK bu ayda deyim yerindeyse suçüstü yakalanmış durumda.

TÜİK, işsizliği bir ayda 56 bin kişi azaldığını açıklıyor. Lakin İŞKUR verilerine göre Nisan ayında işsizlik ödeneğine bugüne kadar başvuranların sayısı 16 milyon 341 iken mayıs ayında bu rakam 16 milyon 454 bin kişiye yükselmiş görünüyor. Yani işsiz kaldığı ve işsizlik ödeneğine başvuru sayısındaki artış bir ayda 113 bin iken TÜİK ise bir ayda işsizliğin 56 bin kişi azaldığını açıklıyor.

TÜİK kendince illüzyon yaparak işsizliği yok ettiğini düşünse de gerçek verileri işsizlerin hiçbir yer kaybolmadığını TÜİK'E gösteriyor.

OSMANGAZİ KÖPRÜSÜ'NDE GARANTİ ALDATMACASI...

Bayram döneminde Osmangazi Köprüsü'nde günlük araç sayısına ulaşılsa bile döviz üzerinden verilen gelir garantisine ulaşılmıyor...

Osmangazi Köprüsü'nde günlük 40 bin araç ve araç başına 35 dolar artı KDV gelir garantisi verilmesi nedeniyle günlük araç geçiş sayısına ulaşılsa bile gelir garantisinin sağlanamıyor. İktidar ya matematik bilmiyor ya da kamuoyunu yanıltmayı tercih ediyor. Günlük 35 dolar artı KDV üzerinden 40 bin araç garantisinde hiç artış yapılmaması bile güncel kurla Osmangazi Köprüsü'nde günlük 26,7 milyon lira tutarında gelir garantisi verilmiş durumda. Şu anki güncel kura göre gelir garantisinin sağlanması için günde 80 bin değil, en az 145 bin aracın geçmesi gerekiyor.

AK Parti iktidarı geçiş ve gelir garantisi verdiği köprülere ilişkin verileri yalnızca bayram dönemlerinde açıklamayı alışkanlık haline getirdi. Köprüden geçen araç sayısının garanti edilen tutara ulaşmasının Türk Lirası'ndaki değer kaybının ardından gelir garantisini sağlamadığına dikkat çeken CHP'li Akın, yaptığı çalışmada şunları dile getirdi:

Araç Sayısı Değil, Gelir Garantisi Açıklanmalı

Osmangazi Köprüsü'ne günlük 40 bin araç için 35 dolar artı KDV olmak üzere yaklaşık 38 dolar tutarında gelir garantisi bulunmaktadır. Gelir garantisine hiç artış yapılmadığı varsayılsa bile Osmangazi Köprüsü'nden otomobil geçiş ücreti için alınan tutar ise güncel kura göre 10,5 dolara (184,5 lira) denk gelmektedir. Dolayısıyla arada oluşan yaklaşık 27,5 dolar tutarındaki fark, günde 40 bin araç geçmesi durumunda bile yine kamu bütçesinden karşılanmaktadır. Bu anlamda bayram dönemini kapsayan 14 günde Osmangazi Köprüsü'nden 757 bin 227 aracın geçmesini büyük bir başarı gibi sunulması kamuoyunu yanıltmaya yöneliktir. Açıklanması gereken araç sayısı değil; gelir garantisinin sağlanıp sağlanmadığıdır.

Günlük 26,7 Milyon Lira Gelir Garantisi Var

Güncel kura göre (1 dolar 17,55 lira) 35 dolar artı KDV'nin değeri yaklaşık 670 lira olarak hesaplanmaktadır. Osmangazi Köprüsü'ne verilen günlük 35 dolar artı KDV üzerinden 40 bin araç geçiş garantisi için kamu bütçesinden hiç ödeme yapılmaması için şirketin günlük yaklaşık 26,7 milyon lira (1 milyon 520 bin dolar) tutarında gelir elde edilmesi gerekmektedir. Söz konusu gelir elde edilmezse eksik kalan tutar kamu bütçesinden şirkete ödenmektedir.

80 Bin Araç Günlük Gelir Garantisini Sağlamıyor

Bayram döneminde Osmangazi Köprüsü'nden her ne kadar garanti edilen araç sayısı iki katına ulaşırsa da iktidarın yanlış politikaları nedeniyle Türk Lirası'ndaki değer kaybı döviz üzerinden verilen gelir garantilerinin yükünü artırmaktadır. Osmangazi Köprüsü'nden 80 bin araç geçmesi durumunda geçiş ücreti olarak (araç başına 184,5 lira) toplam 14 milyon 760 bin lira alınmıştır. Ancak 40 bin araç için 35 dolar artı KDV'nin toplam tutarı ise güncel kura göre yaklaşık 26,7 milyon liraya denk gelmektedir. Bu kapsamda bir günde 80 bin araç geçse bile gelir garantisinin sağlanması için köprüyü işleten şirkete 11 milyon 940 bin lira tutarında ödeme yapılması gerekmektedir.

Yalnızca 2 Haftayı Değil, 52 Haftanın Tamamını Açıklayın

İktidarın Türkiye genelinde trafik yoğunluğunun arttığı yalnızca bayram dönemine ilişkin 2 haftalık verileri açıklaması manidar. AK Parti iktidarı yalnızca bayram dönemine ilişkin 2 haftalık verileri açıklayıp döviz üzerinden verilen gelir garantileri nedeniyle kara deliğe dönüşen köprüleri şirin göstermeye çalışıyor. İktidara çağrımız bir yılda yalnızca 2 haftalık verileri değil, 52 haftaya ilişkin verileri açıklayın. Türk Lirası'ndaki değer kaybının ardından Osmangazi'ye verilen gelir garantisinin sağlanması için iki seçenek var: Ya günde 145 bin araç geçecek ya da dolar kuru 4,5 liranın altına inecek. Dolayısıyla sayın bakan ya matematik bilmiyor ya da bilinçli bir şekilde kamuoyunu yanıltıyor.

MİLYARLAR YOLA SAÇILDI

Ekonomideki kötü gidişat araç sevdasını engellemiyor. AKP kamuda tasarruf genelgesinin üzerinden geçen bir yıllık süreçte önceki yılki harcamasını ikiye katladı. Taşit kiralamaya 1 milyar TL, akaryakıt harcamalarına 5 milyar TL harcadı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yayımlanan Tasarruf Genelgesi'nin üzerinden tam bir yıl geçti. Geçen yıl temmuz ayında yürürlüğe giren tasarruf tedbirleri kapsamında, kamu kaynaklarının azami tasarruf prensiplerine göre kullanılmasının bir "mecburiyet" olduğu vurgulandı. Ancak tasarruf tedbirleri sadece lafta kaldı. İktidar, ekonomik krize rağmen israf harcamalarını bir yılda iki katından daha fazla artırdı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP'nin kiralık araç ve bu araçlar için kullandığı akaryakıt giderleri her geçen gün artıyor. Kamuda tasarruf tedbirlerini de ihlal eden bu harcamalar için tasarruf genelgesinden önceki tutarlar "aranır oldu." Buna göre, genelgeden önceki 2020-2021 Haziran döneminde 492 milyon TL harcanan araç kiralama işlemleri için genelgeden sonraki 2021-2022 Haziran döneminde 1 milyar 4 milyon 553 bin TL harcandı. Akaryakıt alımlarında da harcamalar, genel fiyat artışlarının da çok üzerinde artarak tavan yaptı. Genelgeden önceki bir yılda 2 milyar 587 milyon TL harcanan akaryakıt, genelgeden sonra 5 milyar 608 milyon 787 bin TL ödendi.

Altı Ayda Yıllık Tüketimler Aşıldı

Ekonomik krizin etkisini derinden hissettirdiği 2022 yılı, iktidar için israfta rekorların kırıldığı bir yıl oldu. Henüz altı ayda araç kiralama işlemleri için 678 milyon TL harcandı. Kiralık araçlar için ocakta 55 milyon 523 bin TL, şubatta 100 milyon TL, martta 133 milyon 292 bin TL, nisanda 122 milyon 766 bin TL, mayısta 111 milyon 373 bin TL ve haziranda 155 milyon 944 bin TL harcama yapıldı. Altı ayda ortaya çıkan 678 milyon TL'lik harcama tutarı, 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleştirilen araç kiralama işlemlerinde ödenen tutarı geride bıraktı. Kiralık araçlara 2020'nin tamamında 565 milyon TL, 2021'de de 552 milyon TL ödendi.

Kamunun akaryakıt gideri bu yıl ocakta 99 milyon TL, şubatta 264 milyon 507 bin TL, martta 555 milyon 415 bin TL, nisanda 550 milyon 543 bin TL, mayısta 971 milyon 239 bin TL ve haziranda 688 milyon 664 bin TL oldu. Altı aylık harcama tutarı olan 3 milyar 129 milyon TL, 2020 yılının tamamındaki 2 milyar 850 milyon TL'lik gideri geride bıraktı. 2021'de de kamunun toplam akaryakıt gideri, 3 milyar 566 milyon TL oldu.

Başkanlık Sisteminde Milyarlar Gitti

Parlamente sisteminin terk edilip Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişin ardından kiralık araçlar ve akaryakıt için ödenen tutar da dikkati çekici boyuta ulaştı. Buna göre, yeni sisteme geçilmesinin ardından kiralık araçlar için 2018'de 549 milyon TL, 2019'da 562 milyon TL, 2020'de 565 milyon TL, 2021'de 552 milyon TL ve 2022'nin yarısında 678 milyon TL olmak üzere toplamda 2 milyar 906 milyon TL harcandı.

Akaryakıt içinse 2018'de 2 milyar 621 milyon TL, 2019'da 3 milyar 188 milyon TL, 2020'de 2 milyar 850 milyon TL, 2021'de 3 milyar 566 milyon TL ve bu yılın yarısında 3 milyar 129 milyon TL olmak üzere toplamda 15 milyar 354 milyon TL harcandı.

Kiralık Binalara 16 Milyar TL

AKP'nin başkanlık sistemi boyunca gerçekleştirdiği diğer bazı israf harcamaları şöyle:

Uçak kiralama: 2018'de 279 milyon TL, 2019'da 286 milyon TL, 2020'de 408 milyon TL, 2021'de 1 milyar 206 milyon TL ve 2022'nin ilk yarısında 176 milyon TL olmak üzere toplam 2 milyar 355 milyon TL.

Bina kiralama: 2018'de 1 milyar 273 milyon TL, 2019'da 737 milyon TL, 2020'de 4 milyar 595 milyon TL, 2021'de 9 milyar 93 milyon TL ve 2022'nin ilk altı ayında 392 milyon TL olmak üzere toplam 16 milyar TL.

Servis kiralama: 2018'de 651 milyon TL, 2019'da 754 milyon TL, 2020'de 756 milyon TL, 2021'de 791 milyon TL ve 2022'nin ilk yarısında 638 milyon TL olmak üzere toplamda 3 milyar 590 milyon TL.

KRİZİN GÖLGESİNDE BÜYÜK HARCAMA

Bakan Soylu'nun, "Yakıştı mı, yakıştı" paylaşımları ile gündeme gelen konaklara bir yenisini daha eklendi. Bitlis'e 47,8 milyon TL'ye Hükümet Konağı yaptırılacak.

Giderek derinleşen ekonomik krizde kamu kaynakları ile gerçekleştirilen astronomik harcamalara bir yenisini daha eklendi. Bitlis'in Tatvan ilçesine inşa edilecek hükümet konağının maliyetinin 50 milyon TL'ye yakın olduğu öğrenildi.

Bitlis Özel İdaresi, kente yapılacak yeni Hükümet Konağı için ihale açtı. Destek Hizmetleri Müdürlüğü öncülüğünde açılan ihale, 21 Haziran'da gerçekleştirildi. Açık ihale yöntemi kullanılan ihale kapsamında sunulan tekliflerden ikisi geçerli sayıldı.

Teklifleri değerlendiren idare, 7 Temmuz'da Berken İnşaat isimli şirkete sözleşme imzaladı. Hükümet Konağı için 46 milyon 273 bin TL yaklaşık maliyet çıkaran idare, en düşük teklifin öngörülen maliyetin üzerinde olması nedeniyle 47 milyon 890 bin TL'ye imza attı. 22 Temmuz'da başlaması planlanan Hükümet Konağı inşaat işinin 23 Aralık 2023 tarihinde bitirilmesi planlandı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, ekonomik krizin gölgesinde yüksek maliyetle yaptırılan hükümet konaklarını, "Yakıştı mı, yakıştı" yazdığı sosyal medya paylaşımları ile duyurmuştu. Tartışmaya 19 milyon 750 bin TL'ye inşa ettirilen Beypazarı Hükümet Konağı ile 44 milyon 985 bin TL harcanan Ordu Hükümet Konağı konu olmuştu.

Beypazarı Konağı'nı Tanıdık Yaptı

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, "Yakıştı" ifadesi ile duyurduğu Beypazarı Hükümet Konağı projesini 19 milyon 750 bin liraya üstlenen şirketin yöneticisinin, Soylu'nun 2019 seçimleri sırasında seçim bürosunun açılışını yaptığı AKP'li Nallıhan Belediye Başkanı İsmail Öntaş'ın yeğeni Remzi Öntaş olduğu ortaya çıktı.

KAMUNUN PARASI DİREKT SERMAYEYE

DMO'nun raporu, Türkiye'nin yolsuzluk endeksinde her yıl daha üst sıralara tırmanmasına yol açan uygulamalara ayna tuttu. İdarenin, gerçekleştirdiği alımların 8 milyar TL'lik bölümünde ihale yapılmadığı ortaya çıktı.

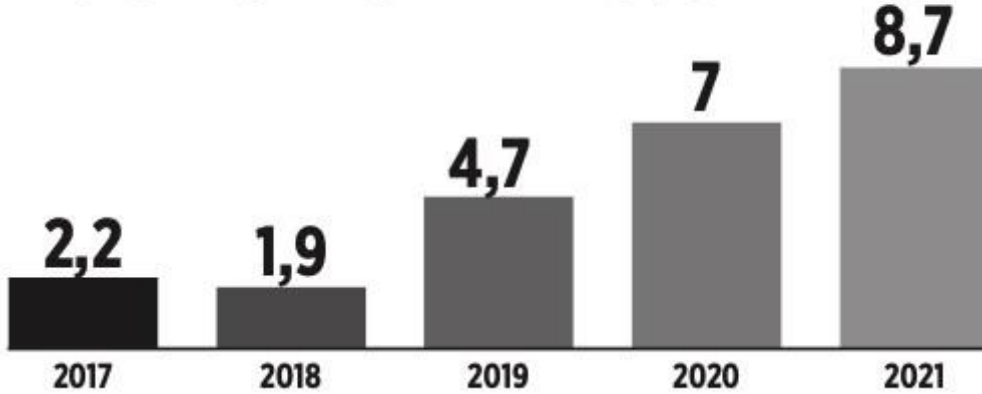
Devlet Malzeme Ofisi tarafından (DMO) yayımlanan 2021 Yılı Sektör Raporu, kamu alımlarında doğrudan temin yönteminin ağırlığını ortaya koydu. Alımlarda usulsüzlüğe elverişli ortam yarattığı gerekçesiyle eleştirilen ve rekabeti azalttığı belirten doğrudan temin yöntemiyle kamuya tam 8 milyar 67 milyon 457 bin TL'lik alım yapıldı.

Kamu adına yaptığı alımlarda öngörülen maliyeti tutturamadığı belirlenen Devlet Malzeme Ofisi, 2021 yılında kamu adına gerçekleştirdiği alımların önemli bir bölümü ihale yapılmadan, ilana çıkmadan gerçekleştirildi.

DMO'nun doğrudan temin ile yaptığı satın alımlarda yıllara göre yaşanan artış da dikkati çekti. Buna göre, 2017 yılında 2 milyar 239 milyon 287 bin TL olan doğrudan temin yoluyla yapılan alımların maliyeti 2021 yılı sonu itibarıyla yüzde 260 artış kaydetti.

KESKİN MALİYET ARTIŞ (Milyar TL)

Kamu adına alım yapmakla görevli DMO'nun 2017 ve 2021 yıllarını da kapsayan beş yılda doğrudan temin ile yaptığı alımların maliyeti:

Yıllık 4 Milyon Liralık Kira

Cumhuriyet'in kuruluş dönemine ait kamusal kurum, kuruluş ve alanları birer birer tasfiye eden AKP iktidarı, DMO'yu da mülksüzleştirdi. Mülkleri elden çıkarılan idare, kiracı durumuna düştü. DMO'nun iki depo, İstanbul'daki bir yerleşke ve Van'daki bir ünite için 2022 yılında 4 milyon TL'ye yakın kira ödediği belirlendi.

Usulsüz Araç Kiralama

2018 yılında, vardiyalı çalışılmamasına, kadrosunda 20 şoförü bulunmasına karşın 24 saat üzerinden 23 şoförlü araç kiralamak için 3,1 milyon TL'lik sözleşme imzaladığı ortaya çıkan DMO, 2019 yılında da usulsüz araç kiralama yaptı. Sayıştay denetçileri, idarenin binek araç kiralama hizmet alımlarını istisna kapsamında temin ettiğini belirledi.

KAYINPEDERE İHALE YAĞIYOR

Bilal Erdoğan'ın kayınpederi Orhan Uzuner'in yönetim kurulu üyesi olduğu Uzka İnşaat'a bağlı Betra Şirketi, TCDD'den 126 milyon TL değerinde ihale aldı. Şirket, son 10 yılda TCDD'den 242 milyon TL'lik ihale aldı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dünürü ve Bilal Erdoğan'ın kayınpederi Orhan Uzuner'in yönetim kurulu üyesi olduğu şirket kamudan yüz milyonlarca liralık ihaleler almaya devam ediyor.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı, TCDD Genel Müdürlüğü, 29 Nisan'da "155 bin Adet B70 Beton Travers Temini" adı altında bir ihale düzenledi. Ardından da ihaleyi 126

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

milyon 365 bin TL teklif veren Betra Prefabrikasyon Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin kazandığı duyuruldu. Şirket ile TCDD arasında da 21 Haziran tarihinde sözleşme imzalandı.

Şirket kamudan aldığı ihalelerle, tren raylarına sinyal kablosu montajı, demiryolları üst yapı işleri, demiryolu hattı iyileştirmesi, bakım ve rehabilitasyon işleri ile yüksek hızlı tren hattın bakım ve tamirat işleri gibi birçok iş yaptı.

TCDD'nin yüz milyonlarca liralık ihalesini alan Betra Prefabrikasyon Şirketi, Uzka İnşaat isimli bir şirkete bağlı. Ayrıca, Uzka İnşaat kamudan yaklaşık 420 milyon TL değerinde 12 ihale alırken Betra Prefabrikasyon Şirketi de kamudan son 10 yılda 242 milyon TL değerinde toplamı 15 ayrı ihale aldı. Bu iki şirketin kamudan aldığı ihalelerin toplam ise 662 milyon TL'yi buluyor.

Erişim Engeli Getirildi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının 13 Ağustos 2020 tarihinde "Kayseri, Anafartalar-Şehir Hastanesi-YHT Garı Tramvay Hattı İnşaatı Projesi" için düzenlediği ihale, 376 milyon 493 bin TL'ye Kolin İnşaat ve Uzka İnşaat İş Ortaklığı'na verilmişti. BirGün'ün milyonlarca liralık ihaleyi gündeme getirdiği haberlere ise "Kişilik haklarının ihlal edildiği" gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildiği açıklanmıştı.

Aile Şirketleri

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünürü ve Bilal Erdoğan'ın da kayınpederi Orhan Uzuner, Uzka İnşaat'ın yönetim kurulu üyesi. Şirketin ortakları ve yönetim kurulu üyeleri olduğu belirtilen Ahmet Selçuk Uzuner ile Mehmet Seçil Uzuner'in ise Orhan Uzuner'in kuzenleri olduğu öğrenildi.

İBB'de de Çalışmıştı

Orhan Uzuner, Recep Tayyip Erdoğan'ın belediye başkanı olduğu 1994 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne (İBB) bağlı İstanbul Ulaşım A.Ş.'nin Proje Müdürlüğü'nde Mühendis olarak çalışmaya başladı. 2002 yılında İstanbul 2'nci bölgeden AKP milletvekili aday adayı da olan Uzuner aday gösterilmedi.

Orhan Uzuner'in kızı Reyhan Uzuner ile Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan 2003 yılında evlendi. Reyhan Uzuner 17 yaşında olduğu için, düğün Fatih 3'üncü Sulh Hukuk Mahkemesi'nden alınan izinle gerçekleştirildi. O dönem yapılan haberlerde ise Orhan Uzuner'in Recep Tayyip Erdoğan ile akraba olduğu iddia edildi.

ASIL 'YOL' CEPLERİNE

İğdır Belediyesi'nin 6 milyon 847 bin TL'lik yol ihalesini Başyol Yapı aldı. 6 yıl boyunca AKP'nin İğdır İl Başkanlığı'nı yapan Baştemur'un ailesine ait olan şirkete, toplam 58 milyon 796 bin TL'lik 15 ihale verildi.

Eski AKP milletvekilleri Mahmut Göksu, Kerim Yıldız ve Abdulcabbar Baştemur, İğdır Valisi Engin Sarıbrahim'i ziyaret etmişti.

Kayyumların 'tanıdık' şirketlere ihale ettiği işlere her gün bir yenisini ekleniyor. Son olarak kayyum yönetimindeki İğdır Belediyesi'nin 6 milyon 847 bin TL'lik yol yapım ihalesi, Başyol Yapı'ya gitti. Söz konusu şirket, 2008 ile 2014 yılları arasında AKP İğdır İl Başkanlığı yapan ve FETÖ'den tutuklanan iş insanı Abdulcabbar Baştemur'un oğluna ait.

Kayyum Vali Engin Sarıbrahim'in yönetimindeki İğdır Belediyesi, 13 Mayıs'ta "Yeşil Kuşak Yolu 2 Etap Yapım İş'i" başlığıyla bir ihale açtı. Yaklaşık maliyetin 7 milyon 102 bin TL olarak gösterildiği ihalede iki teklif verildi. İhaleyi, 6 milyonluk 847 bin TL'lik telifle Başyol Yapı aldı. 30 Mayıs'ta sözleşme imzalandı.

2015 yılında kurulan şirket, Abdulcabbar Baştemur'un oğlu Enes Baştemur'a ait. Şu an AKP'ye yakınlığıyla tanınan Yeni Dünya Vakfı'nın İl Temsilcisi olan Abdulcabbar Baştemur'un oğlunun şirketinin 'başarısı' ise dikkat çekici. Şirket, son 11 yılda kamu kurumlarından 75 milyon 662 bin TL'lik tam 31 ihale aldı. Bu ihalelerin 58 milyon 796 bin TL'lik kısmını, İğdır Belediyesi'nden alınan işler oluşturdu.

Söz konusu belediyeden 15 ihale alan şirketin, kapıldığı diğer ihaleler ve bedelleri şöyle:

- İğdır İl Özel İdaresi'nden 6 milyon 554 bin TL'lik sekiz ihale.
- Ağrı Doğubayazıt Belediyesi'nden 6 milyon 745 bin TL'lik bir ihale.
- İğdır Halfeli Belediyesi'nden 739 bin TL'lik bir ihale.

'Reisimizin Emrindeyiz'

15 Temmuz Darbe Girişimi'nden sonra Iğdır Valiliği önünde her gece toplanan kalabalığa yemek ve çay ikram etmesiyle gündeme gelen Abdulcabbar Baştemur, "FETÖ'ye üye olmak" ve "örgüte finansman sağlamak" suçlamasıyla tutuklanmıştı. Baştemur'un kardeşleri Kıyas ile Reşit Baştemur da FETÖ'den gözaltına alındı fakat daha sonra "adli kontrol" şartıyla serbest bırakılmıştı. Kardeşler, 2019'daki seçimler öncesi düzenledikleri kahvaltılı ile Cumhuriyet İttifakı'na destek çağrısı yapmış, Abdulcabbar Baştemur, "Reisimiz Recep Tayyip Erdoğan'ın emrindeyiz" ifadelerini kullanmıştı.

Kardeş De Abone

Reşit Baştemur'un üzerinde olduğu görülen Hakra İnşaat da kamu ihalelerine 'abone.' Şirket, son 11 yılda kamu kurumlarından 35 ayrı ihale aldı. Bunların tutarı, 36 milyon 933 bin TL oldu. En yüklü ihale yine Iğdır Belediyesi'nden olurken bu şirketin aldığı ihaleler şöyle:

- Iğdır Belediyesi'nden 26 milyon 513 bin TL'lik 16 ihale.
- Iğdır Halfeli Belediyesi'nden 5 milyon 683 bin TL tutarında beş ihale.
- Iğdır Melekli Belediyesi'nden 2 milyon 736 bin TL'lik 3 ihale.
- Iğdır Hoşhaber Belediyesi'nden 813 bin TL'lik 3 ihale.

40 MİLYON TL'LİK BAHÇE FİYASKOSU

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay'ın katılacağı tören öncesinde çimlerin boyanmasıyla gündeme gelen Millet Bahçesi 40 milyon 28 bin TL'ye mal oldu.

İktidarın, "Turizm ve yerel kalkınma" hedefi kapsamındaki pilot projeleri arasında yer alan Yozgat Çekerek Millet Bahçesi, sararan çimlerin yeşile boyandığı görüntüler ile gündeme geldi. Çimlerin, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın katılacağı açılış töreni için boyandığı iddia edildi. Sosyal medyada yayılan görüntüler binlerce yurttaş tarafından, "AKP ile geçen 20 yılın özeti" şeklinde yorumlandı.

Çekerek Millet Bahçesi'ne yönelik sosyal medyada paylaşılan görüntüler tartışılmaya devam edilirken ihalesi Temmuz 2020'de Toplu Konut İdaresi'nce (TOKİ) gerçekleştirilen tesisin maliyeti, kamu kaynakları ile yapılan ölçsüz harcamaların çarpıcı bir örneğini oluşturdu.

TOKİ, 6 Temmuz 2020 tarihinde, "Yozgat İli Çekerek İlçesi Bahçelievler Mahallesi Millet Bahçesi ve Millet Bahçesine Ait Sosyal Donatılar İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi" ihalesi açtı. Açık ihale yöntemiyle gerçekleştirilen ihaleye 22 şirket teklif sunarken tekliflerden 13'ü geçerli sayıldı. Teklifleri değerlendiren idare işi, ihaleye iş ortaklığı ile teklif sunan Ankara merkezli iki şirkete verdi. İhale kapsamında 30 Eylül 2020 tarihinde imzalanan sözleşmenin bedeli kayıtlara, 40 milyon 28 bin TL olarak geçti.

Gururumuz Fuat Oktay

Amasya, Tokat, Çorum ve Yozgat'a 100 kilometrelik mesafedeki tesisin kapsadığı alan 173 bin metrekare olarak hesaplandı. Tesisin henüz inşaat aşamasında Çekerek Belediyesi'nin yayımladığı açıklamada, "Hemşerimiz, gururumuz Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay beyefendiye, Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum beye, Milletvekilimiz Av. Yusuf Başer beye ve proje ekibimize teşekkür ediyoruz" ifadeleri kullanıldı.

Özel Bitkiler

İçerisinde millet kıraathanesi, seyir terasları, yüzer iskeleler, yürüyüş yolları, çocuk oyun parkları, yöresel ürün pazarı, kır bahçesi, cep sineması ve bilim merkezinin de yer aldığı tesis için sipariş edilen özel bitkiler de dikkati çekti. İhale için hazırlanan, listedeki bitkilerden bazıları şöyle:

Ermeni Sümbülü: 61 bin 650 adet

Kirpikli İnci: 90 bin adet

Kırmızı Damkoruğu: 2 bin 250 adet

Mavi Ladin: 7 adet

Lübnan Sediri: 59 adet

GİDERAYAK SATIŞI!

İktidarda son günlerini yaşayan AKP, giderayak kamuya ait ne varsa satışa çıkardı. Bodrum, Çeşme ve Nilüfer gibi yerlerdeki araziler satışa çıkarıldı. 12 özelleştirme ihalesi ve 6 plan değişikliği kararı yayımlandı.

Anketlerde her geçen gün oyları eriyen AKP iktidarı giderayak kamuya ait ne varsa satıyor. 'Satış bülteni' haline dönen Resmi Gazete'de gün aşırı kamu arazilerinin satışı ve sermayeye peşkeş çekilmek üzere alınmış acele kamulaştırma kararları bulunuyor. Son olarak Resmi Gazete'de AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla 12 özelleştirme ihalesi ve 6 plan değişikliği kararı yayımlandı. Bodrum Türkbükü, İzmir Çeşme ve Bursa Nilüfer gibi yerlerdeki pek çok değerli arazi, ederinin altındaki fiyatlara elden çıkarıldı. Yaklaşık 100 bin metrekarelik kamu taşınmazları 853 milyon liraya satıldı. Satılan-işletme hakkı devredilen taşınmazlardan 988,3 milyon lira gelir elde edilecek.

Özelleştirme Şampiyonu AKP

CHP TBMM Grubu'nun Şubat ayında hazırladığı rapor, özelleştirmenin boyutunu gözler önüne serdi. Raporda, AKP'nin 2021'de 413 milyon dolarlık özelleştirme yaptığı vurgulandı. Rapora göre, geçen yıl yapılan özelleştirmelerin 187,2 milyon dolarla en büyük bölümünü taşınmaz (arsa, arazi vb.) satışları oluşturdu. 175 milyon dolarlık kısmı da işletme/tesis satışlarından kaynaklandı. 2021 sonu itibarıyla Türkiye'de 70,8 milyar dolarlık özelleştirme gerçekleştirildi. Bu özelleştirmenin de 62,7 milyar dolarlık kısmı AKP tarafından yapıldı. Bir başka açıdan bakıldığında; devletin 62,7 milyar dolarlık (bugünkü kurlarla 846 milyar lira) varlığının azaldığına işaret edildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan 18 karar şu şekilde:

HES, 135,5 Milyona Satıldı

Elektrik Üretim AŞ'ye ait Girlevik II-Mercan Hidroelektrik Santrali ile bu santral tarafından kullanılan taşınmazların işletme hakkının 135,5 milyon lira bedelle Tayfurlar Enerji Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne verilmesine karar verildi.

Turistik Bölge Satışta

Maliye Hazinesi'ne ait Bodrum Türkbükü'ndeki 8 bin 185 metrekare yüzölçümlü arazi, ederinin çok altında, 73 milyon 661 bin TL'ye Fuat Civelek Turizm'e verildi. Arazinin yakınındaki villarının, yaklaşık 10 milyon bedelle satıldığı biliniyor.

Lüks Otellerin Yanında

Mülkiyeti Hazine'ye ait İzmir Çeşme'de denize 200 metre mesafede lüks otellerin arasında bulunan 5 bin 356 metrekare yüzölçümlü taşınmazın, 94 milyon liraya Büroğlu İnşaat'a satılmasına karar verildi.

Denize Sıfır Arazi

Devlet Su İşleri'ne (DSİ) kayıtlı, İzmir Gümüldür'de denize sıfır konumda 42 dönümün üzerinde bir araziye yayılan DSİ Sosyal Tesisleri de özelleştirme kapsamında satılmak üzere hazırlandı.

Cumhurbaşkanı kararıyla arazinin imar planı, "Ticaret-Turizm Alanı, Günübürlük Tesis Alanı, Trafo Alanı, Park Alanı, Otopark ve Yol" olarak değiştirildi.

İstanbul'da Arazi Satıldı

Hazine'ye ait İstanbul Büyükçekmece'deki 15,6 dönüm arazi 52,5 milyon liraya İsmail Aydoğan adlı kişiye satıldı.

Şeker'de İmar Değişikliği

Türkiye Şeker Fabrikaları'na ait olan Bursa Karacabey'deki yaklaşık 9 dönümlük alanın, "Ticaret Konut Alanı, Park Alanı ve Yol" kullanım kararları getirilmesine yönelik olarak imar planı değişikliğinin onaylanmasına karar verildi.

Mülkiyeti Türkiye Şeker Fabrikaları'na kayıtlı Bursa İnegöl'deki yaklaşık 15 dönüm arazinin imar planının "Sanayi Alanı, Trafo Alanı, Park Alanı, Yol ve Otopark" olarak değiştirilmesine" karar verildi.

Edirne'de Satışlar

Türkiye Şeker Fabrikaları'na ait Edirne'deki 11,2 dönüm taşınmaz 51,6 milyon liraya GND Yönetim'e satıldı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI**Özel Hastane İçin Değişti**

Hazine'ye ait Erzurum Palandöken'deki 15 dönüm arazinin imar planının "Özel Sağlık Tesis Alanı" olarak değiştirilmesine karar verildi.

Hazine'nin malı olan İzmir Bornova'daki 2 dönüm arazinin plan değişikliğine yapılan itirazların kısmen kabulüne, imar planında "Gelişme Konut Alanı" (ayrık nizam 5 kat, TAKS 20, KAKS 1.00) şeklinde değişiklik yapılmasına karar verildi.

Çankaya'da Değişiklik

Mülkiyeti Hazine'ye kayıtlı Ankara Çankaya Dikmen'de 16128 ada 12 parsel ile ilişkin imar planı değişikliği yapılmasına karar verildi.

Çayyolu Şirkete Verildi

Ankara Çayyolu'nda Maliye Hazinesi'ne ait 3 bin 234 metrekare taşınmazın 99 milyon 800 bin liraya VBN Grup Ortak Girişim Grubu'na satılmasına karar verildi.

293 Milyona Gitti

Hazine'ye ait Bursa Nilüfer'Deki 19 dönüm arazi 293 milyon liraya Pro Teknik'e satıldı.

30,5 Milyona Satıldı

Antalya Alanya'da Hazine'ye ait 1093 metrekare yüzölçümlü taşınmaz 30.5 milyon liraya İKY Alanya İnşaat'a satıldı.

13,4 Dönüm Sümer Arazisi

Mülkiyeti Sümer Holding'e ait Edirne'deki 13.4 dönüm taşınmaz 79,1 milyon liraya Özen Metal'e satıldı.

İç Anadolu'da Satışlar

Hazine'ye ait Erzurum Palandöken'deki 5 bin 300 metrekare arazi 22 milyon liraya Fırat Karabıyık'a satıldı.

Kırıkkale'de 8 dönüm Hazine arazisi 35,6 milyon liraya Fehmi Turgut'a satıldı.

Yalova'da Hazine'ye ait 7 bin 746 metrekare arazi, 21,1 milyon liraya Mehmet Ali Aydın'a satıldı.

Karar, Cengiz'i bağlamıyormuş

AKP döneminde dev kamu ihaleleri alan '5'li çete' olarak nitelendirilen Cengiz Holding, Danıştay kararının kendilerine ait mülkiyet haklarını etkilemediğini öne sürdü. Şirketten yapılan açıklamada "Hukuken şirketimizin parseldeki mülkiyet hakkını etkilememektedir" denildi.

Cengiz'e verilen Cennet Koyu'ndaki özelleştirme ihalesini iptal eden Danıştay kararını yok saymaya devam ediyor.

Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Gököy Mahallesi'ndeki turistik Cennet Koy'da koruma altında olan 678 bin metrekarelik hazineye ait arazinin Mehmet Cengiz tarafından 278 milyon TL'ye alınarak turistik tesis, villa, rezidans ve marina inşaatına başlanacağına ortaya çıkmıştı.

İKTİDAR KARA PARAYA TESLİM OLDU, DÖVİZ KRİZİ KAPIDA!

Beş ayda kaynağı belirsiz döviz girişleri 13 milyar doları aştı. Aynı dönemde Türkiye'den kaçan yabancı portföy yatırımı tutarı yaklaşık 10 milyar dolar. Halktan sabır isteyen Cumhurbaşkanı, kara paracıları altıncı kez af ve para aklama yasasıyla ödüllendirerek kimin yanında olduğunu gösterdi.

650 bine varan üyesi ve ekonomiye katkısıyla Avrupa'nın ve dünyanın en büyük, en köklü ticaret odaları arasında yer alan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı, yaklaşan kış için iktidara enerji darboğazı ve doğalgaz krizi uyarısında bulundu. İş insanlarının doğalgazın bulunup bulunamayacağı, bulunsa da parasının ödenip ödenemeyeceği endişesi yaşadıklarını ifade etti. Merkez Bankası'nın bayram öncesi açıkladığı mayıs ayı ödemeler dengesi cari açık rakamları, bu endişenin haklılığını teyit ediyor. Beş ayda 28 milyar doları aşan, 12 ayda 30 milyar dolara yaklaşan cari açık, sonbaharda ciddi bir döviz kıtlığının, ödemeler dengesi krizinin habercisi. Oysa iktidarın açıkladığı 2022 yılı cari açık hedefi 18 milyar dolardı ve bu hedef beşinci ayda 10 milyar dolar aştı. Yılsonunda 50 milyar doları aşacağını bugünden öngörebiliriz.

Döviz kurlarına müdahale için ülkenin rezervlerini tüketen iktidar ve basiretsiz ekonomi yönetimi, cari açığın finansmanında yaşanan darboğazı kara parayla, kaynağı belirsiz, kayıt dışı servetleri aklayarak aşma çabasında.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Beş ayda 13,3 milyar dolara yükselen net hata-noksan kalemindeki kaynağı belirsiz döviz girişleriyle cari açığın düşük gösterildiği anlaşılıyor. Halktan sabır talep eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, diğer yandan AK Parti vekillerine verdirdiği önergeyle bir kez daha, kara paracılar, yasa dışı-kaynağı belirsiz servet sahiplerine, Mart 2023'e kadar dövizlerini, altınlarını, taşınmazlarını, dışarıda tuttıkları servetlerini aklama olanağı getirdi. 20 yılda altı kez çıkartılan, Cumhurbaşkanı kararıyla defalarca 6'şar ay uzatılan kara para aklama yasalarına 'barış' adı verilmesi ise başlı başına bir çelişki ve utançtır.

İhracatçı ve turizmcinin dövizinin yüzde 40'ına el koyan, sanayiye ucuz reeskont kredisi için döviz varlığının yüzde 30'unu döviz bozdurma ve bir ay döviz almama şartı getiren, döviz varlığı bulunan şirketlerin bankadan ticari kredi almasını yasaklayan Cumhurbaşkanı'nın bayram mesajında uygulanan ekonomi modeline destek istemesi halkla, iş dünyasıyla, ihracatçı ve sanayiciyle alay etmektir. Yabancı yatırımcıların portföylerini satıp ülkeden çıkarttığı dövizin beş ayda 9,8 milyar dolara ulaşması, bunun sadece 4,3 milyar dolarının mayısta kaçması, Cumhurbaşkanı'nın destek çağrısının aksine, uygulanan ekonomi modelini kimsenin ciddiye almadığının, güvenin sıfırlanmışlığının kanıtıdır.

Ülkenin rezervleri peşkeş çekerek tüketen iktidar, yabancı yatırımcıyı ürkütüp kaçırınca, içeride halkın, ihracatçının, sanayicinin dövizine göz dikti. Peş peşe aldıkları kararlarla içeride önüne gelenin dövizine el koyma peşinde koşmaktan da umduğunu bulamayınca, bu kez kara para ve yasa dışı servet sahiplerine teslim oldular. Beş ayda 13 milyar doları aşan kaynağı belirsiz döviz girişlerine ve alelacele çıkarttıkları yasayla süresini 9 ay uzattıkları aklanacak kara paraların Türkiye'ye getirilmesine bel bağladılar.

TMSF İLE 'PARALEL EKONOMİ' KURDULAR

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun (TMSF) kayyumlarla yönettiği yüzlerce şirketin milyarlarca lirası ve binlerce kişilik istihdam olanağı iktidar tarafından partizanca kullanılıyor. TMSF'nin 'bu şirket ya da varlıkların satışını organize etme vaadinde bulunanlara itibar edilmemesi' yönünde duyuru yayınlaması, şirketlerin siyasi araçlar, komisyoncularca pazarlandığını, kapalı kapılar ardında adrese teslim servet transferi ve el değiştirme operasyonları planlandığını düşündürmektedir.

TMSF, Türkiye'nin en büyük sanayi, ticaret, madencilik, medya patronlarından birisi haline geldi. 15 Temmuz ihanet darbesi girişiminin üzerinden altı yıl geçmesine karşılık iktidar, OHAL ve KHK'lerle el konulup TMSF'ye devredilen yüzlerce şirket ve holdingle ilgili süreci atadığı kayyumlar eliyle şeffaf olmayan şekilde yöneterek, bir 'paralel ekonomi' yaratma, bundan siyasi-ekonomik nemalanma yoluna gitti. Yasasında 'bağımsız' olmasına karşılık 2018'de yayınlanan genelgeyle 'Cumhurbaşkanlığıyla ilgili kuruluş' statüsüne dönüştürülen TMSF'nin resmi listesine göre, el koymalar sonrası halen farklı sektörlerde faaliyet gösteren 716 ticari, sınai, turizm, medya, gıda, altın madenleri, teknoloji ve imalat şirketleri TMSF kontrolünde. İktidarın arpalığına dönüştürülen, yıllardır 165'i TMSF mensubu olmak üzere 282 kayyum tarafından yönetilen bu şirketlerin 2022 Ocak itibarıyla toplam aktifleri 76 milyar, ciroları ise 36,5 milyar TL! 37 bin 463 kişinin istihdam edildiği bu şirketler, adeta iktidarın istihdam deposu olarak kullanılıyor. Her şirketteki yönetim kurullarında iktidar yandaşlarına yönetim kurulu üyelikleri, dolgun maaş ve temettü olanakları sağlanıyor. TMSF resmi sitesinde birden çok şirkete kayyum olarak atanan kişilerin 'standartlar' çerçevesinde tek şirketten maaş aldığını belirtmesine karşın, bu standardın ve maaş tutarının, yan gelirlerin ne olduğunu açıklamıyor. Resmi listeye göre, kayyum atanan 34 TV, 38 radyo, 73 gazete-dergi ve 6 haber ajansı ile TMSF aynı zamanda en büyük medya patronu! İktidar vakıflarına bu şirketlerden yüklü bağışlar yaptıkları ortaya çıkan TMSF kayyumları, TBMM kapanmadan çıkartılan torba yasa ile yönettikleri şirketlerde attıkları imzalardan, aldıkları mali ve idari kararlardan, şirket kaynaklarının, banka hesaplarının kullanımı ve para transferleri konusundaki tasarruflarından dolayı 'sorumsuzluk' zırhıyla koruma altına alındı. Haklarında inceleme, soruşturma, sorgulama, yargılama yapılamayacağı, yaptıkları işlemlerden sorumlu tutulamayacakları hükmü getirilerek, tüm hukuki yollar kapatıldı.

Son dönemde ortalığa saçılan milyarlarca TL ya da Euroluk usulsüzlük iddialarındaki soygun-vurgunlar yoksa, her şey yasaya uygunsuzsa, Cumhurbaşkanı talimatıyla hareket eden TMSF kayyumları için niçin böyle bir yasayla koruma kalkanına ihtiyaç duyuldu. Ya da usulsüzlüğe zorlanan kayyumlar mı böyle bir cezazsızlık koruması talep etti? İktidardan gitme endişesi iyice belirginleşen Cumhurbaşkanı'nın 20 yıl sonra partilerine 'Artık kaybedecek çok şeyimiz var?' demesinin arkasında kanımca kuralsız, denetimsiz, hesapsızca keyfi şekilde kullandıkları milyarları kaybetme ve millete hesap verme korkusu yatıyor.

İktidarımızda atacağımız ilk adımlardan birisi bu yasayı değiştirip, koruma kalkanını kaldırmak, şayet usulsüzlük, haksız kazanç ve servet edinme varsa yargı önünde hesabını sormak, şeffaflıktan, denetimden uzak şekilde kapalı kapılar ardında yürütülen süreçleri, kullanılan milyarların nerelere aktarıldığını açığa çıkartmak olacaktır.

TRT'YE CİHATÇI YAZ, THY'YE BAKAN YEĞENİ

Sosyal medya hesabı üzerinden cihatçı militanlara övgüler dizdiği ortaya çıkan TRT Diyarbakır Bölge Müdürü Hamit Yaz, TRT Radyo Dairesi Başkanı olarak atandı. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yeğeni Seyyid Mahmut Nebati ise Türk Hava Yolları (THY) İkrâm ve Uçak İçi Ürünler Başkanı olarak atandı.

Kamuda liyakati yok eden ve kendisine yakın isimleri önemli görevlere getiren iktidar, şimdi de TRT Radyo Daire Başkanlığı'na dikkati çekici bir atama yaptı. TRT Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ne atanması sosyal medya hesabından cihatçı militanların ve yıkık Atatürk heykelinin fotoğraflarını paylaşması nedeniyle tartışmalara yol açan Hamit Yaz, terfi ettirilerek Radyo Daire Başkanlığı'na atandı.

Sosyal medya hesabı üzerinden de cihatçıları öven ve destekleyen paylaşımlarda bulunan Hamit Yaz, ilk olarak TRT Kürdî Bölge Müdürlüğü'ne, daha sonra da TRT Diyarbakır Bölge Haber Müdürlüğü'ne getirildi. Hiçbir mecrada özgeçmişini paylaşmayan Hamit Yaz'ın daha önce tapu müdürlüğünde görevli olduğu ifade edildi. Yaz'ın akademik geçmişini de içeren özgeçmişini öğrenilemedi.

AKP'liler Sıraya Girdi

Son atama kararlarının ardından TRT Radyo Dairesi Başkanlığı'na getirilen Hamit Yaz'ın AKP'lilerle kurduğu yakın ilişki de dikkati çekiyor. Yaz, özellikle bölge temsilciliği görevini sürdürürken AKP'li çok sayıda milletvekili, parti yöneticisi ve kayyumluk da yapan Valilerle bir araya geldi. Yaz, çok sayıda AKP'liyi konuk olarak programlarında ağırladı.

Skandal Paylaşımlar

TRT'nin yeni Radyo Dairesi Başkanı Hamit Yaz, sosyal medya paylaşımlarında cihatçı militanlara desteğini gizlemedi. Yaz, 2014 yılında yaptığı ve önceki gün sildiği gönderisinde silahlı cihatçı militanını paylaşarak, "Dava bilinci ve adanmışlık hali... Bu görüntüye ancak zafer yakışır" ifadelerini kullandı. Mustafa Kemal Atatürk'ün saldırıya uğrayan büstünü de paylaşan Hamit Yaz, "Ve heykel savaşı başladı. Kutsalınız heykel olursa İbrahim'in devirdiği bir gün mutlaka devrilir" üst yazısını kullandı.

Nebati'nin Yeğeni THY'ye

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yeğeni Seyyid Mahmut Nebati, Türk Hava Yolları (THY) İkrâm ve Uçak İçi Ürünler Başkanı olarak atandı.

Seyyid Mahmut Nebati'nin THY'ye atanmasını; İYİ Partili İBB Meclis Üyesi Ali Kızılcık, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamayla duyurdu. Kızılcık, paylaşımında "Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yeğeni Seyyid Mahmut Nebati, Türk Hava Yolları (THY) İkrâm Başkanı oldu" ifadelerini kullandı.

THY tarafından yapılan atanma duyurusunda ise "Değerli çalışma arkadaşlarımız, İcra Komitesi'nin aldığı atama kararını aşağıda sizlerle paylaşıyoruz. Sn. Seyyid Mahmut Nebati'nin İkrâm ve Uçak İçi Ürünler Başkanı olarak atanmasına karar verilmiştir. Yeni görevlendirmenin ortaklığımıza ve çalışma arkadaşlarımıza hayırlı olmasını dileriz" denildi.

'DEKORATİF' AYDINLATMAYA 2,5 MİLYON TL HARCADILAR

Giderek derinleşen ve milyonlarca haneyi yoksulluğa mahkûm eden ekonomik kriz de yerel yönetimlerin astronomik harcamalarına engel olamadı. AKP yönetimindeki Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin, "Dekoratif Aydınlatma Malzemeleri, Aydınlatma Armatürleri ve Kablolar Mal Alım İş'i" ihalesi kapsamında, 2,5 milyon TL'den fazla parayı gözden çıkardığı öğrenildi.

AKP'li belediye, "Dekoratif Aydınlatma Malzemeleri, Aydınlatma Armatürleri ve Kablolar Mal Alım İş'i" ihalesinin onayını 21 Nisan'da aldı. İhale ise 16 Mayıs'ta gerçekleştirildi. İki kısma bölünen ihaleye toplam beş şirket teklif verdi. Teklifleri değerlendiren idare, iki kısımdan oluşan ihale kapsamında 27 Haziran'da iki farklı şirket ile sözleşme imzaladı. İhalede dekoratif aydınlatma malzemelerini içeren birinci kısmı için imzalanan sözleşmenin bedeli 869 bin 100 TL, aydınlatma armatürleri ve kablolarını içeren ikinci kısmı için imzalanan sözleşmenin bedeli ise 1 milyon 799 bin TL oldu. Belediyenin imzaladığı sözleşmenin toplam bedeli ise 2 milyon 668 bin 100 TL'ye ulaştı.

İhale kapsamında alınacak dekoratif malzemeler de dikkat çekti. İhale için hazırlanan özel teknik şartnamede, şu bazı dekoratif malzemeler sıralandı: LED Işıklı 3 Boyutlu Ağaç Motifi, LED Işıklı 3 Boyutlu Mantar Motifi, LED Işıklı 3 Boyutlu Tavşan Motifi, LED Işıklı 3 Boyutlu Tilki Motifi, LED Işıklı 3 Boyutlu Sincap Motifi, LED Işıklı 3 Boyutlu Kelebek Motifi.

HER 100 İŞÇİNİN 85'İ SENDİKA HAKKINDAN MAHRUM BIRAKILMIŞ DURUMDA

Türkiye’de işçilerin örgütlenme hakkı adeta gasp edilmiş durumda. İşçilerin anayasal hakkı olan sendika hakkı, kâğıt üstünde kalmış bir hak. Ne yazık ki her 100 işçinin 85’inin sendika üyeliği bulunmamaktadır. Çalışma Bakanı sendikal örgütlülüğün istenilen seviyede olmamasından yakınmaktadır. Çalışma Bakanlığı’nın görevi bu durum hakkında şikâyette bulunmak değil sendikal örgütlenmenin önünde engel teşkil eden ve kısıtlayan yasal mevzuatları değiştirmektir.

13,7 milyon işçi sendika üyesi değil.

Temmuz 2022 sendika istatistiklerine göre; Türkiye’de 15 milyon 987 bin işçinin 2 milyon 280 bini sendika üyesidir. Bir başka deyişle işçilerin 13 milyon 707 bini herhangi bir sendikaya üye değildir. Sendikalaşma ve toplu sözleşme oranının düşüklüğü, Türkiye’nin bir asgari ücretliler toplumuna dönüşmesine neden olmaktadır.

Türkiye’de çalışan işçi sayısındaki artış ile sendika üyesi olan işçi sayısındaki artış arasındaki fark dikkat çekicidir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının verilerine göre; Ocak 2022’den Temmuz 2022’ye kadar geçen sürede çalışan işçi sayısındaki artış 693 bin kişi iken sendika üyeliğindeki 6 aylık artış sadece 91 bin kişidir.

158 sendika toplu sözleşme yapabilme hakkından mahrum.

Sendikaların önüne konulan “iş kolunda yüzde 1’lik örgütlenme baraj şartı” sendikaların ve işçilerin örgütlenmesinin önündeki en büyük engeldir. Temmuz ayı sendika istatistiklerine göre toplam 218 işçi sendikasının sadece 60’ünün toplu sözleşme yapma yetkisi bulunmaktadır. 158 işçi sendikası yüzde 1’lik örgütlenme baraj şartını yerine getiremediği için toplu sözleşme yapabilme yetkisi yoktur. Toplu sözleşme yapabilme önündeki yasal engeller, işçilerin sendika üyesi olsalar dahi daha düşük ücretlerle çalışmasına neden olmaktadır. Yüzde 1 baraj şartı kaldırılmalı, sendikaların özgür ve bağımsız toplum sözleşme hakkı güvence altına alınmalıdır.

Çalışma Bakanının görevi şikâyet etmek değildir.

Çalışma Bakanı sendikal örgütlülüğün istenilen seviyede olmamasından yakınmaktadır. Çalışma Bakanlığının görevi bu durum hakkında şikâyette bulunmak değil sendikal örgütlenmenin önünde engel teşkil eden ve kısıtlayan yasal mevzuatları değiştirmektir. Sendikal örgütlenmenin baskı ve zor yoluyla engellediği iş yerlerinde gerekli yaptırımları uygulamaktır.

Mevcut sendikalar yasasında yer alan kısıtlayıcı hükümler değiştirilmediği sürece, sendika hakkı sadece anayasa da yazılı bir hak olarak kalacak lakin işçiler bu hakka hiçbir zaman tam olarak erişemeyecektir. Mevcut sendikalar yasası bir an evvel değiştirilmeli ve sendikal örgütlenmenin önündeki yasal tüm engeller kaldırılmalıdır.

TÜRKİYE; SINIRSIZ MESAI İLE ÇALIŞANLAR ÜLKESİ!

Ülkede 50 saat ve daha fazla çalışanların oranı yüzde 25. Türkiye bu oran ile Meksika’dan sonra en uzun çalışma saatlerine sahip ülke konumunda. Ülke OECD ortalamasından, Bakan Bilgin ise ülke gerçeğinden uzak.

Türkiye’de hem çalışma saatleri hem de işsizlik oranı dünya ortalamasının üzerinde yer alıyor.

Ülkede çalışma koşulları giderek insani koşullardan uzaklaşırken diğer yandan işgücü içerisindeki en dinamik nüfus olan 15-34 yaş arasındaki nüfus ya iyi çalışma koşullarında bir iş bulamıyor ya da ümitsiz işsizler kervanına katılıyor. Bir işte çalışanlar ise kötü şartlarda çalışmaya mahkûm ediliyor.

İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü tarafından bir otelde düzenlenen "Uzaktan Çalışmada İş Sağlığı ve Güvenliği Çerçevesi: Sağlıklı ve Üretken Uzaktan Çalışma" konulu panele katılan Çalışma Bakanı Vedat Bilgin ise ülkede istihdamdakilerin çalışma koşullarını görmezden gelen açıklamalarda bulundu.

İngiltere’de pilot uygulama ile başlanan haftada 4 gün mesai uygulamasını örnek veren Bilgin, "İnsanların 12 saat, 14 saat zorla çalıştırıldığı günler geride kalmıştır. Bugün 8-5 mesaisinin geride kaldığı bir dönemden geçiyoruz" dedi.

Sadece Kâğıt Üzerinde 45 Saat

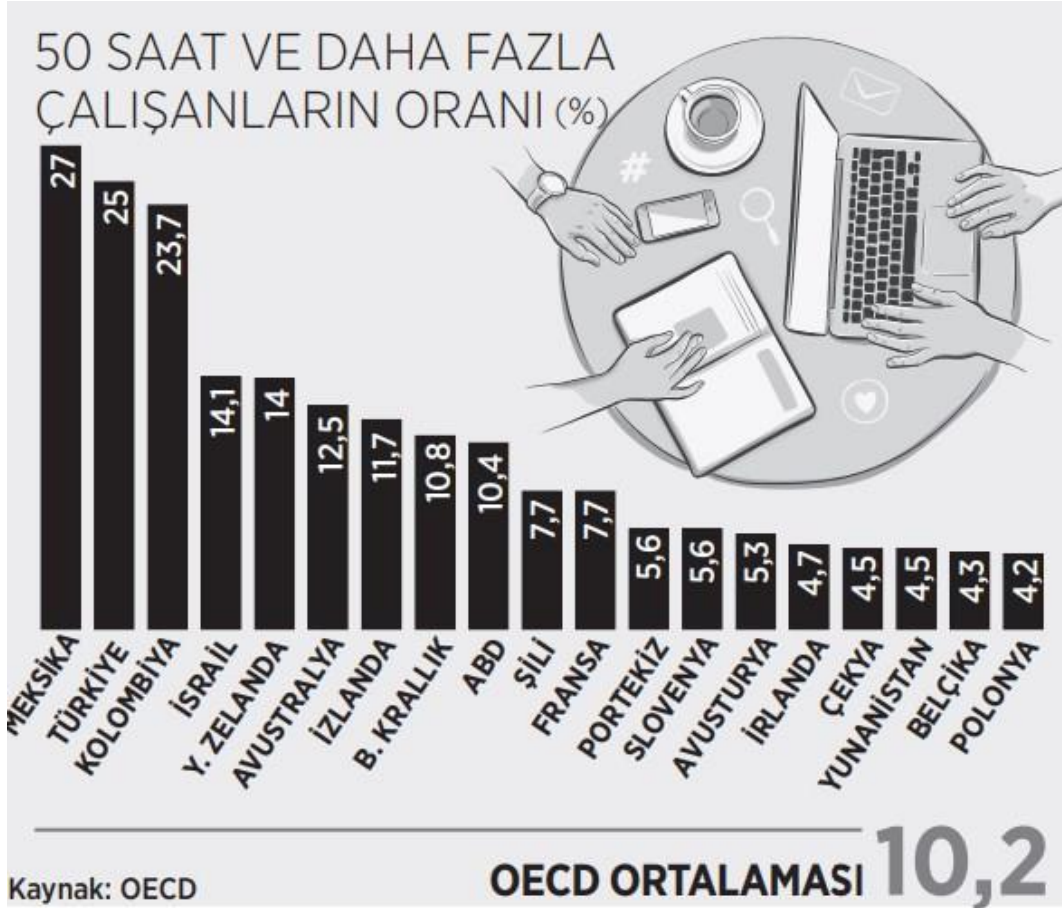
Dünya genelinde yasal çalışma sürelerine ilişkin değişiklikler yapılmaya başlasa da Türkiye’de yasal çalışma süresi yıllardır 45 saat. Ancak bu yasal süre yasadışı bir şekilde aşıyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

OECD'nin verilerine göre ülkede haftalık 50 saat ve daha fazla çalışanların oranı yaklaşık yüzde 25. Türkiye bu oran ile Meksika'dan sonra en uzun mesai saatlerinin olduğu ülke konumunda. OECD ülkelerinde 50 saat ve daha fazla çalışanların oranı ise Türkiye'nin 10 puan altında, ortalama yüzde 10 seviyesinde.

Çalışma Ekonomisi Uzmanı Prof. Dr. Aziz Çelik, 50 saat ve daha fazla çalışanların oranının Avrupa ülkelerinde çok daha düşük olduğunu hatırlatarak tablonun çok korkunç olduğunu vurguladı.

50 saat ve üstü çalıştırmanın yasadışı ve işçi sağlığı büyük risk olduğunu belirten Çelik, "Uzun çalışma saatleri işçinin kişisel sağlığını bozabileceği, gibi iş güvenliğini tehlikeye atabiliyor ve iş stresini artırıyor. Uzun çalışma süreleri işçinin iş-yaşam dengesini bozuyor. Uzun çalışma süreleri ile iş cinayetlerinin ve kazalarının paralel olduğunu unutmamak lazım" uyarısında bulundu.

Saatleri İndirmenin Zamanı Geldi

Uzun çalışma sürelerinin önde gelen nedenini çalışma hayatının denetimsizliği ve sendikasızlık olarak açıklayan Çelik, "Türkiye'de yasal çalışma süresi 40 yıldan fazla süredir 45 saat. Artık yasal çalışma süresini ücretlerde bir kesinti olmadan 40 veya 37,5 saate indirmenin zamanı çoktan geldi" ifadelerini kullandı.

Fazla Mesaiye Sınır Gelmeli

Fazla mesai uygulamalarının da sınırlandırılması gerektiğini söyleyen Çelik, "Yasa dışı fazla çalıştırma önlenmeli. Yasal olarak yılda 270 saat olan fazla çalışma süresi 90 saate indirilmelidir. Böylece gençlerin istihdamı daha fazla mümkün olur" dedi.

Çelik, işsizlikle mücadelenin en önemli yollarından birinin çalışma sürelerinin kısaltılması olduğuna dikkat çekerek şu ifadeleri kullandı: "Herkesin çalışması için herkesin daha az çalışması, daha nitelikli ve insani işlerde çalışması gereklidir."

Uzun Süreli İşsizlerin %76'sı Genç

Türkiye işsizlik oranında da OECD ortalamasının üzerinde yer alıyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) son yayımladığı istihdam verilerine göre dar tanımlı işsizlik mayıs ayında yüzde 10,9 seviyesinde gerçekleşti. Ancak OECD'de ortalama işsizlik oranı yüzde 5 seviyesinde.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İŞKUR verilene göre kurumda kaydı olan 3 milyon 568 bin kişiden 659 bin 940'ı bir yıl ve daha uzun süredir iş arıyor. Üstelik bu işsizlerin yüzde 76'sını yani yaklaşık 480 binini 15-34 yaş arasındaki dinamik nüfus oluşturuyor.

SORUNUN SEBEBİ OLANLAR ÇÖZÜMÜN ADRESİ OLAMAZ**İşsiz Sayısı Salgın Öncesi Seviyenin 2 Milyon Üstünde**

Erdoğan bayram öncesi “kimseyi işsiz, aç açta bırakmadık” diyerek milletin aklıyla alay ediyordu. Bugün TÜİK'in açıkladığı bol makyajlı işsizlik rakamları bile, Erdoğan'ın hilafı hakikat beyanlarının belini doğrultmadı. Mayıs'ta gerçek işsiz sayısı 310 bin kişi artarak 8 milyon 387 bin oldu. Gerçek işsiz sayısı hala salgın öncesi seviyeye inemedi. Gerçek işsizlerimizin sayısı salgın öncesi seviyelerin 1 milyon 981 bin üzerinde. Ama hala millete “kimseyi işsiz bırakmadık” diyecek kadar kibirliler. “Söyle yalanı belki bulunur inananı” yeni taktikleri oldu. Ama milletimiz yaşadığı işsizliği ve fukaralığı biliyor.

Üretimde Ve Ekonomide Etkinlik Sağlanamadığının Göstergesi

İşsizlik büyük sosyal maliyetlerinin yanında, üretimde ve ekonomide etkinliğin sağlanamadığını gösterir. İşsizliğin yüksek olduğu yerde ekonomi daha fazla üretim yapma imkânını da heba eder. Bugün Türkiye'de olan tam da budur.

Sorunun Sebebi Olanlar Çözümün Adresi Olamaz

Erdoğan Şahsım Hükümeti iş başı yaptığında, 5,6 milyon olan gerçek işsiz sayımız şu anda 8 milyonun üzerinde. Biz boşuna demiyoruz. Erdoğan Şahsım Hükümeti sebep; işsizlik, hayat pahalılığı ve fukaralık sonuçtur. Soruna sebep olanlar çözüm de olamaz. Çözüme buradan başlanmalıdır. Erdoğan'ı evvela sandıkta acilen evine göndermek, ondan sonra da ülkeyi içine düşürüldüğü girdaptan çekip çıkarmak...

Millet Masasındaki Partiler Olarak Biz Hazırız

Millet masasındaki partiler olarak biz hazırız. Planlarımız, projelerimiz hazır. Umutsuzluğa yer yok. Ülkemiz büyük bir ülke. Milletimiz büyük bir millet. İyi yönetilirse her sorunun çözümü var. İlk seçimde işbaşına geleceğiz. Büyük bir kucaklaşma olacak. Millet rahat bir nefes alacak. Endişeler son bulacak.

ÜÇ ÇALIŞAN ÇOCUKTAN BİRİ OKULUN DIŞINDA

ERG'nin hazırladığı çalışmaya göre 15 yaştan itibaren okullulaşma oranı düşüyor ve çocuklar işe yöneliyor. Okullulaşma oranı 14 yaşta yüzde 96'dan 17 yaşta yüzde 84'e düşüyor. Çalışan çocukların yüzde 34'ü eğitimin dışında yer alıyor.

Ülkede çok tartışılan çocuk işçiliğine ilişkin Eğitim Reformu Girişimi (ERG) detaylı bir çalışma hazırladı. 'Etraflıca çocuk işçiliği' başlıklı çalışmada çocuk işçiliğinin durumuna ilişkin çarpıcı veriler yer aldı.

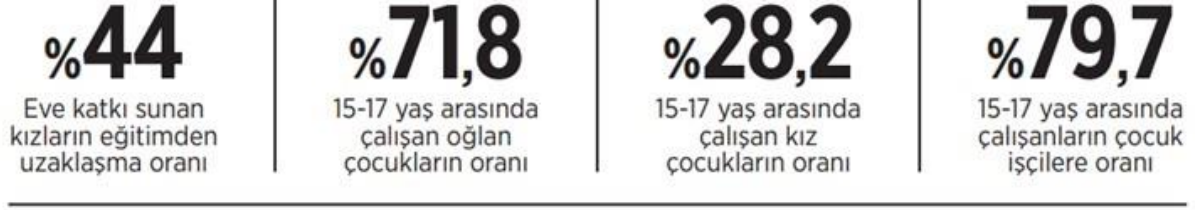
Zorunlu eğitim 12 yıl olduğu için tüm çalışan çocukların zorunlu eğitim çağında olduğunu belirtilen çalışmada “Bu nedenle çalışan çocuklara ilişkin düzenlemelerde eğitime devam etmelerinin güvence altına alınması çok önemli” denildi.

En Çok Hizmet Sektörü

2019'da yapılan bir ankete göre 720 bin çocuğun çalıştığı aktarılan çalışmada şu ifadeler kullanıldı: “Çalışan çocukların önemli bir bölümü hizmet sektöründe (yüzde 45,5) çalışırken bu sektörü tarım (yüzde 30,8) ve sanayi (yüzde 23,7) takip ediyor. Bu çocuklar arasında en geniş grubu (yüzde 79,7) yasal çalışmaya başlama yaşı nedeniyle 15-17 yaş arasındaki çocuklar oluşturuyor. Bu sayılar kayıt dışı çalışan çocukları kapsamıyor. Buna ek olarak, ankette Türkiye'de yaşayan 1 milyonun üzerindeki mülteci çocuğun çalışma durumuna ilişkin veriler de yer almıyor. 2018 Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması verilerini kullanan bir araştırmaya göre, 15-17 yaş arasındaki Suriyeli oğlan çocukların yüzde 45,1'i aynı yaş grubundaki kız çocukların ise yüzde 8,1'i gelir getirici işlerde çalışıyor.”

Çocuk işçilerin cinsiyete dayalı farklılığına değinilen çalışmada şunlar aktarıldı: “2021'de, 15-17 yaş arasındaki çalışan çocukların yüzde 71,8'ini oğlanlar, yüzde 28,2'sini ise kız çocuklar oluşturuyor. TÜİK tarafından verilerin paylaşıldığı son 7 yıldaki duruma bakıldığında farkın bu yıla özgü olmadığı, yıllardır devam ettiği görülüyor. Güncel verilere göre, 14-17 yaş grubunda eğitim dışındaki kız çocuklarının oranının (yüzde 9,5) oğlan çocuklara çok yakın olması (yüzde 9,0) resmi işgücü istatistiklerinde görünmeyen kız çocukların nerede olduğu sorusunu akla getiriyor.”

KIZ ÇOCUKLARINA AYRIMCILIK

Ev İçi Emek Vurgusu

15-17 yaş grubuna bakıldığında oğlan çocukların yüzde 40'ünün kızların ise yüzde 51,3'ünün ev işlerinde ailelerine yardımcı olduğu aktarılan çalışmada "Ancak kızlar oğlanlara göre ev içi emek için daha fazla zaman harcıyorlar. Ev işi yapan kız çocukların yüzde 4,4'ü, oğlan çocukların ise yüzde 1,4'ü ev içi emeğe haftalık 21 saatten fazla zaman harcıyor. Haftalık 21 saatten fazla ev işlerine katkı sunan kız çocuklarının yüzde 44,4'ünün eğitim dışında olması ev içi emeğin de çocuk işçiliği olarak değerlendirilmesi gerektiğine işaret ediyor" ifadeleri kullanıldı.

Çalışan çocukların yüzde 34'3'ünün eğitimin dışında olduğu aktarılan çalışmada "15 yaşla birlikte öğrenciler eğitim dışına çıkmaya başlıyorlar. 14 yaşta yüzde 96,3 olan yaşa göre okullulaşma oranı, 15 yaşta yüzde 93,4'e, 16 yaşta yüzde 88,5'e ve 17 yaşta yüzde 84,5'e düşüyor. Bu durum, çocuk işçiliğini önleyici adımların ortaokul çağı itibarıyla atılması gerektiğine ve çalışmaya başlama yaşının yüzde 100 okullulaşma hedefi doğrultusunda yeniden değerlendirilmesi gerektiğine işaret ediyor" denildi.

GELECEĞİ SAATLİK SINAVLARA BAĞLI MİLYONLAR

Çocuk ve gençler eğitim öğretim yaşamları boyunca değişik adlar altında yapılan resmi olan/olmayan, merkezi ya da ders bazlı yüzlerce sınavda süresi binlerce saati bulan zaman geçirirler. **Bu zamanlar süresince sayısı on binleri bulan soru ile sınanırlar.** Sonunda ne işe yaradığı tam olarak bilinmeyen bir belge/diploma uğruna çocukluk ve gençlik yıllarının en güzel günlerini heder ederler.

Aldıkları belge/diploma ile ne mavi ne de beyaz yakalı olurlar. Sonunda büyük adaletsizlerin yaşandığı bu düzenin kaybedeni/mağdurudur aslında onlar. Eğitim, öğretime ve sınavlara hazırlığın yüz binlerce lirayı bulan maliyeti vardır ebeveynleri için. Ekmeğinden, beslenmesinden, gezmesinden ve giyiminden kısarak harcarlar bu rakamları. Maliyetli ve pahalı bir iştir çocuk okutmak bu ülkede. **Kapkara bulutlar gibi çocuk, genç ve ebeveynlerin üzerine çöken bu sınavın, eleyen ve seçen sınavlı sistem değişmeli/değiştirilmeli. Sonu belirsizliklerle dolu bu yolcuğa artık dur demeli.**

ÖSYM 2022 Yılında yapılacak merkezi sınavlar ile sınav tarihlerini 13 Aralık 2021 Pazartesi günü açıkladı. Açıklanan tabloda yer alan merkezi sınav sayısının 49 olduğu görülmekte. Geçmiş yılların sayısal verilerine bakarak 2022 yılında yapılacak sınavlara da milyonların başvuru yapacağını, başvuru yapanların büyük bir bölümünün ise sınavlara gireceğini öngörmek mümkün. **49 Sınavın sayısal dağılımına bakıldığında; KPSS (Ortaöğretim, ön lisans ve lisans)YKS sınav başvuru sayısının büyüklüğü itibarı ile öne çıkmakta. Dolayısıyla tercih ve yerleştirmelerde de bu sınav alanları ilk sıralarda yer almakta.**

ÖSYM'nin 2020 İdari Faaliyet Raporu verilerine göre, genel ve kurumsal alanda yapılan 49 sınava toplam 10 milyon 698 bin 552 aday başvuru yapmış. Bu rakam 2019'da 8 milyon 145 bin 618 olmuştu. Bütün bu süreçlerin hizmetini veren personel sayısı işçi, uzman, idari vb gibi dahil 719 kişi. 2020 yılında sınav yapılan bina sayısı 45 bin 831, salon sayısı 753 bin 112'dir.

49 Sınavda 1 milyon 747 bin 620 kişi görev yapmış. **Sınava başvuru yapan 10 milyon 698 bin 620 adaydan 2 milyon 143 bin 266 (yüzde 20,03) aday YKS, DGS, Tıpta uzmanlık ve bakanlıklar dahil çeşitli kurumlara yerleşmek için tercih yapmış, tercih yapan adaylardan 1 milyon 115 bin 652'si (yüzde 53, 91) tercihlerinden birine yerleşmiştir.**

ÖSYM Tercih robotu başvuru sistemi dışında kalan 8 milyon 555 bin 286 adayın akıbeti bilinmemekte. Tercih robotu üzerinden başvuru yaparak YKS, DGS, ve KPSS sonucuna göre yerleşenlerin toplam başvuranlar içindeki oranının yüzde 10,80 olduğu görülmekte. KPSS ile personel alan bakanlıklar ve diğer kurumlara başvuranların sayısı 632 bin 107 yerleşenlerin sayısı 47 bin 612 kişi oranı ise yüzde 7,53'tür. KPSS dışında YKS, DGS, tıpta uzmanlık vb gibi sınavı sonucuna göre başvuru yaparak yerleşenlerin oranı yüzde 92, 47'dir.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yukarıda yer alan veriler ÖSYM'nin gerçekleştirdiği sınavlara başvuranların sayısal büyüklüğünün yanında dolaylı olarak etkilediği toplumsal kesimlerin büyüklüğünü de göstermekte. Ülkemizde sınavlara hazırlanmak çok büyük bütçelerin harcanmasını gerektirmekte. Sınavlara hazırlanan milyonlar yaşanmakta olan ekonomik krizlerden etkilenmekte, krizler ve sınav maliyetleri yoksulluğu daha da derinleştirmekte. **Oluşan bu tablonun bir sonucu olarak her geçen gün büyüyen ve derinleşen eşitsizliğe tanık olunmakta. Kriz tablosu böyle devam ederse gerek kamuda gerekse özel sektörde istihdam alanları daralacak, kaygı, endişe ve güvensizlik bütün toplumu etkileyen sonuçlara neden olacaktır.**

Sonuç olarak, geleceği saatlik sınavlara bağlanan milyonlar kabus dolu günler geçirmekte, hayalleri, umutları ve beklentileri sonu belirsizlik olan bir yaşam serüveni içinde kaybolup gitmekte. Yüz milyonlarca lirayı bulan sınavlara giriş ücretinin alındığı bu sınavlar, hem psiko sosyal hem de sosyo ekonomik olarak "sınav sömürüsü" diye tarifleyeceğimiz bir süreci hem adaylara hem de yakınlarına yaşatmakta. **Milyonların bu umuda yolculuğu, eğitilmiş genç işsizliğin yüzde 25'e ulaştığı, erişkin ve genç nüfusun zamanının büyük bir bölümünü sınavlara hazırlık için geçirdiği bir serüveni içeriyor.**

Tercihlerin, sıralamaların, elemelerin, eşitsizliklerin derin yaralar açtığı bu kuşakları anlamak; umut ve hayal tacirliği yapmadan doğru tercihler yapmaları için olanaklar sunmak, sorunlarına kalıcı çözümler üretip güvenceli gelecek sağlamak gerekmektedir. **Bu yapılmadığı sürece ÖSYM kendine verilen görevi yerine getirecek, biz ise artan sayıları yazmaya, alınmayan önlemleri çözümlerini önererek eleştirmeye devam edeceğiz.**

LGS'de Sosyal Bigiler Dersinden de Soru Sorulmalıdır

1955-56 eğitim öğretim yılında özel okullar ve 6 Maarif Kolejine girişle başlayan liselere geçiş sınav serüveni 65 yıldır değişik adlar alarak dar ya da geniş kapsamlı olacak şekilde devam etmektedir. 1954 Yılında Köy Entstitülerinin kapatılmasının ardından 1955'te başlayan sınav serüveninin LGS 10'nuncusu oldu.

65 yılda halen görev yapan Sayın Selçuk ile birlikte 50 Bakan değişikliği yaşandı MEB'te. Ortalama 1, 3 yıl görev süresi düşüyor her Bakana. Milyonlarca çocuğun geleceğini belirleyen sınavlar ülke gündemindeki yerini hiç kaybetmeden korumayı sürdürmektedir. Tartışmalar çoğu zaman akademik ve bilimsel alanın dışına çıkarılarak günlük siyasetin malzemesi haline getirilmiştir. **Liselere geçiş sınavlarının günlük siyasetin malzemesi haline getirilmesinin en somut olanı, 2017 yılında verilen ani bir kararla eğitim alanının konu ile ilgili bürokrasisinin pek çoğu ile uzmanların bile açıklandıktan sonra haberdar olduğu ve adının TEOG'dan LGS'ye dönüştürülen örnektir.**

Sınava olan yönelimi/ilgiyi azaltma macı ile kamuoyuna sunulan yenilenmiş model de sınava giren öğrenci sayısında herhangi bir azalmaya yol açmamış, 2020 LGS'ne 1 milyonun üzerinde öğrenci girmesinin önüne geçilememiştir. Özcesi yapılan değişiklik isim değişikliğinden öteye geçmemiştir.

Bu yazının amacı ise, sınav merkezli sistemin öğrenciler arasında yarattığı haksızlık ve eşitsizliklere, dolayısıyla elemeye, seçmeye ve sıralamaya dayalı ölçme ve değerlendirmeye yönelik itiraz ve eleştirilerimiz saklı kalmak kaydıyla, dersin önemi de dikkate alınarak yürürlükteki sınavda hazırlanan soruların arasına sosyal bilgiler dersinden de soru alınmasını önermektir.

Sınavın Adı Değişse de Yarattığı Eşitsizlikler Değişmiyor!

2004'ten önce 2000 yılında uygulamaya başlayan sınavın adı da LGS liselere geçiş sınavıydı. 2004'te sınavın adı SBS olmuş, daha sonra bu isim değişikliğe uğratılarak OKS olmuştu.

Her üç sınavdan da sosyal bilimler/bigiler alanında soru sorulmaktaydı. 2004 öncesi yapılan LGS ile 2004 sonrası yapılan SBS'de 25 soru sorulurken, OKS'de soru sayısı 6, 7 ve 8 sınıflar için 54 soruya çıkarılmıştı. **Sosyal bilgilerin devre dışı bırakılması TEOG ile başladı. TEOG'da sosyal bilgiler gitmiş yerine İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük almıştı. Ancak bir dengeleme amaçlıdır bilinmez bu dersin yanına DKAP eklenmiştir.**

LGS'de sosyal bilgiler dersinden soru sorulmayıp temel eğitimde sınıf tekrarı da olmayınca bu ders öğrenciler tarafından değer görmemektedir. Ayrıca YKS'nin tarih ve coğrafya test doğru soru yanıt oranlarına bakıldığında her iki dersin sonuçlarının oldukça düşük olduğunu görmekteyiz.

Bakıldığında, 2016'da LYS'de sorulan 82 tarih ve coğrafya sorusunun doğru yanıt ortalaması yüzde 9, 27 olup, 2017 LYS'de sorulan 82 sorunun doğru yanıt ortalaması ise yüzde 10, 73 olmuştur. Benzer sonuçlar YKS olduktan sonra da görülmektedir. Örneğin, 2018'de sorulan 24 sorunun doğru yanıt ortalaması yüzde 2, 198 olup, 2019'da yüzde 2, 149, 2020'de yüzde 1, 808 olacak şekilde gerçekleşmiştir.

Sonuç olarak, maalesef bugün sınavlar eğitim sisteminde bir maymuncuk işlevi görmektedir. Sınavlara tüm eğitim bileşenleri açısından olduğundan fazla değer görmektedir. Öyle ki, ebeveynler bütçelerinden oldukça yüksek payı "sınav ekonomisi" adını verdiğimiz alana ayırmaktadır.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Madem ki sınav var ve daha uzun yıllar çocuklar sınavla yaşayacak o zaman sosyal bilgiler dersinden soru sormamanın izahı olamaz. Eğitime ilişkin tanımlar arasında süreç içerisinde çocukların sosyalleşmesi de yer almaktadır. **Sosyal bilgiler dersi bu sosyalleşme yolunda önemli olduğu bilim insanları tarafından kabul gören bir derstir.**

Sosyal bilgiler eğitimiyle ilgili bilgi üreten ve bu alanda uluslararası en büyük kuruluşlardan biri olan ABD Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) ise, sosyal bilgileri şu şekilde tanımlamıştır;

“Sosyal bilgiler, vatandaşlık yeterlilikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimler disiplinleri arası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde Sosyal Bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasi bilimler, psikoloji, din, sosyoloji ve sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içeriklerden süzülen sistematik ve eş güdümlü bir çalışma alanı sağlar. Sosyal bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, global bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumun vatandaşları olarak, kamu yararına bilgiye dayalı, mantıklı kararlar verebilme yeteneği geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır.”

Programda yer alan Sosyal Bilgiler öğretiminin amaçları tanımı; “İlköğretimdeki, “Sosyal Bilgiler” dersinin öğretiminde en önemli amaç, öğrenciye “toplumsal kişilik” kazandırmaktır. Toplumsal kişiliğin en önemli özelliği “sorgulayan ve sorumluluk alan” olmaktır.

Çocuğun elde edeceği kazanç bakımından Sosyal Bilgiler öğretiminin amaçlarını (kapsamlı olmakla birlikte) her biri davranışa dönüştürülecek biçimde, **dört ana özellikte belirleyebiliriz:**

- Sosyal Bilgiler derslerinde çocuğun eleştirci, yapıcı ve yaratıcı düşünme ve yetenekleri gelişir; sorun çözüme ile ilgili becerileri kazanması sağlanır;
- Sosyal Bilgiler öğretimiyle çocuk bireyler arası ilişkilerini geliştirir; işbirliği yapmasını öğrenir; sorumluluk bilinci kazanarak yetişir;
- Sosyal Bilgiler derslerinde çocuk temel yurttaşlık hak ve sorumluluklarını kavrar; anayasa ve yasalar karşısında görev ve sorumluluklarını bilir;
- Sosyal Bilgiler öğretimiyle çocuk ekonomik olma konusunda görüş kazanır; gereksinimlerini iyi belirleme ve doğru tercihler yapma alışkanlığını elde eder” şeklinde ifade edilmektedir.

Ayrıca ülkemizin hem deprem başta olmak üzere doğa olaylarının sıkça yaşandığı bir ülke olması, sadece ülke içi değil dünyanın dört bir tarafında yaşanan doğa olayları hakkında çocukların ileride yetişkin olduklarında bilimsel bir bakış açısı ve bilgi kazanarak, **bu bilinçle hareket etmek, lisede tarih ve coğrafya derslerini öğrenciler için daha çok değerli kılmak ve sevdirmek anlamında, hem de öğrencilerin sınavlarda yukarıda yer alan bilimleri ve öğretim amaçlarını öğrenme kabiliyetlerini ölçen foksiyonu nedeniyle sosyal bilgiler dersini 7. ders olarak LGS’ye alarak mutlaka soru sorulmasını sağlamak gerekmektedir.**

Alt Testleri Bol Sıfırlı YKS

Pandeminin eğitimin her alanında yarattığı tahribat devam ediyor. 2021 LGS’den sonra YKS’nin de alt testlerinde sıfır çekenlerin sayısının oldukça yüksek olduğunu görmekteyiz. Alt testlerde sıfır çekenlerin yanında, özellikle 2021 yılında TYT’de 150 AYT’de ise 180 barajını geçemeyenlerin sayısında 2019’a göre artış oranlarında ise düşüş yaşandı. Pandemiye bağlı olarak görülen bu farklılığın nedenlerini hem öğrenme kayıplarında, hem de psiko sosyal ve sosyo ekonomik alanlarda aramak gerekir. **Pandeminin insan yaşamının her alanına domino etkisi yapan/yapacak olan sonuçları uzun yıllar sürecektir sarsıntılar yaratacaktır. Böyle devam etmesi durumunda olumsuz etkilerin yeni sorunları da beraberinde getirerek sistemin çıkmaz sokaklarını çoğaltması kaçınılmaz olacaktır.** 2019’da 180 olan barajın 2020’de 170’e 2021’de ise yeniden 180’e çıkarılması ve pandemi nedeniyle bu çalışmada ağırlıklı olarak 2019 sonuçları ile 2021 sonuçları karşılaştırılacaktır.

1-Başvuran Sayısı Artıyor Sınava Girenler Azalıyor

2021 yılında yapılan TYT’ye başvuru yapan adaylardan sınava girenlerin yüzde 93. 22’sinin sınavı geçerli sayılırken 2019’da TYT’ye başvuran adaylardan sınava girenlerin yüzde 95. 04’ünün sınavı geçerli sayıldı. Diğer testlerden AYT’ye 2019’da adayların yüzde 92. 90’ı YDT’ye yüzde 82. 72’si, 2021’de ise AYT’ye adayların yüzde 91. 32’si YDT’ye yüzde 80. 40’ı girdi. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi her üç test türünde de **2021’de başvuranlar artmasına rağmen 2019’a göre sınava girenlerde azalma yaşanmaktadır.**

2-150 ve 180 Barajını Geçemeyenler Arasındaki Puan Farkları

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2021'de 2019'a göre TYT'ye katılarak 150 ve üzerinde puan alan adaylar arasındaki azalma yüzde 6.6 olmuştur. (2019'da oran yüzde 74, 16 2021'de yüzde 68'dir) 180 puanda sayısal, sözel ve eşit ağırlıkta azalma yüzde 5 olmuştur. (2019'da yüzde 62.92 2021'de yüzde 57.92) Dil'de yüzde 1.24 artma olmuştur. (2019'da yüzde 79.44 2021'de yüzde 80.68)

3-Alt Testlerde Sıfır Çekenlerin Sorumlusu Sistemdir

Her iki yıla ilişkin alt test gruplarına sıfır çekenler yönünden bakıldığında sayısı 2 bin 390'dan başlayıp 302 bin 93'e uzanan bir dağılım görmekteyiz. Dil testleri ile ilgili doğru soru çözme grafiği verisi verilmediği için dağılım yansıtılmamıştır. Geriye kalan 8 bilim alanı dağılımlarına bakıldığında;

3a-2019 yılında TYT alt testlerde "0" çekenlerin sayısı ve oranı,

- Türkçe 2.390 aday (yüzde 0, 10)
- Sosyal bilimler 19.120 aday (yüzde 0, 80)
- Temel matematik 148.180 aday (yüzde 6, 20)
- Fen bilimleri 236.610 aday (yüzde 9, 90)

3b-2021 yılında TYT alt testlerde "0" çekenlerin sayısı ve oranı,

- Türkçe 2.416 aday (yüzde 0, 10)
- Sosyal bilimler 19.334 aday (yüzde 0, 80)
- Temel matematik 215.905 aday (yüzde 8, 90)
- Fen bilimleri 302.093 aday (yüzde 12, 50)

3c-2019 yılında AYT alt testlerde "0" çekenlerin sayısı ve oranı,

- Türk Dili ve Edebiyatı Sosyal Bilimler 1-13. 165 aday (yüzde 0, 70)
- Sosyal bilimler 2-13. 165 aday (yüzde 0, 70)
- Matematik 148.576 aday (yüzde 7, 90)
- Fen bilimleri 167.383 aday (yüzde 8, 90)

3d-2021 yılında alt testlerde "0" çekenlerin sayısı ve oranı,

- Türk Dili ve Edebiyat Sosyal Bilimler 1-8. 115 aday (yüzde 0, 50)
- Sosyal bilimler 2-16. 230 aday (yüzde 1)
- Matematik 209.894 aday (yüzde 12, 90)
- Fen bilimleri 196.867 aday (yüzde 12, 10)

4-Yığınsal Puan Dağılımlarından Örnekler

2021 yılı içinde pandemiye bağlı olarak yoğunlaşan öğrenme kayıplarının ve yoksulluğunun somut örnekleri YKS'nin yığınsal puan ortalamalarına da yansımış bulunmaktadır. Yığınsal puan karşılaştırmasından bazı örnekler;

4a-2019 TYT için Puan Örnekleri

- 200 puan ve üzeri 1.014.530 aday
- 300 " " " 196.373 "
- 400 " " " 29.332 "

4b-2021 TYT için Puan Örnekleri

- 200 puan ve üzeri 894.331 aday
- 300 " " " 163.412 "
- 400 " " " 12.291 "

4c-2019 AYT 200 puan örneği

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-Sayısal 362. 390 aday

*Sözel 686. 525 “

-Eşit ağırlık 592. 118 aday

4d-2021 AYT 200 puan örneği

-Sayısal 298. 093 aday

-Sözel 391. 649 “

-Eşit ağırlık 405. 287 aday

Sonuç olarak, YKS'nin toplam 9 bilim alanından 8'inin alt testlerinde gerçekleşen sınavların bol sıfırlı sonuçları eğitim sisteminin içinde bulunduğu eşitsizliklerin en önemli göstergesi oldu. Pandemi ise, yıllardır makyajlanarak topluma servis edilen tablonun makyajının dökülmesini gerçeklerin görülmesini sağladı. **Gerek LGS ve gerekse YKS'de oluşan sıfırlı sonuçlar pandemiden etkilenen adayların yaşadığı öğrenme kayıplarının ve yoksulluğunun arttığını ortaya koymaktadır.** Yukarıda yer alan veriler, önümüzdeki yıllarda pandeminin etkilerini azaltmak için, eğitime ayrılan mali ve insan kaynaklarımızı artırmak başta olmak üzere, okullarımızın alt yapı ve ihtiyaç tedariklerini karşılamının aciliyetini, uzaktan öğretimi sağlıklı yürütebilecek tedbirleri almamız gerektiğini ortaya koymaktadır.

Barajlar Kalktı YKS'ye Başvuranların Sayısı yüzde 25 arttı

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Akademik Yıl Açılış Töreni'nde üniversite sınavına gerek bırakmayacak bir sistem gerektiğini söylemesi, daha önce de MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin, “Gelin üniversite sınavlarını kaldıralım” çağrısının ardından ‘sınavsız üniversite’nin gündem oldu.

Açıklamaların üzerinden çok zaman geçmeden YKS'de barajların kalkması ve “ sınavsız üniversite”nin mümkün olup olmayacağına dair tartışmaların başlaması pek çok soruyu beraberinde getirdi. “Üniversitenin yolları artık barajsız” “Şimdi üniversiteli olmak daha da kolaylaşacak” demek kulağa hoş geliyor olabilir. Ancak gerçekler sayıların dilinde anlam buluyor. Sayılar en azından kısa ve orta vade de “sınavsız üniversite”yi gerçek kılacak sonuçları içermiyor. Hal böyle olunca da muhataplar ister istemez soruyor ve sorguluyor; o barajlar neden koyulmuştu zaten? Niçin getirildi ve şimdi neden kaldırıldı? Barajlar varken değişmeyen sonuçlar, barajlar kalkınca mı değişecek? Baraj olmayınca üniversiteye girmek daha kolay olacak mı gerçekten? Yoksa her şey aynı bir illüzyon mu yaşadıklarımız? **Gerçekleşmesi kaf dağının ardı kadar uzak olan üniversite hayali kurdurularak siyaseten araçsallaştırılıyor mu gelecek umutlarımız? Boş kalan kontenjanları doldurmak ve yine gençlerin umutlarını sömürmek üzerine mi yazılıyor bütün bu senaryolar?**

2022'de YKS' ye 3 Milyon 243 Bin Aday Başvurdu

Barajlar ve üniversiteye giriş koşulları tartışılırken ÖSYM Başkanının 2022 yılı KPSS Başvuruları ile ilgili yaptığı açıklama karakışta soğuk duş etkisi yarattı. ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Halis Aygün'ün AA'ya yaptığı açıklamaya göre: “Aday sayısı geçen yıla oranla yüzde 24, 36 arttı. 2022-YKS, en çok adayın başvurduğu sınav olma özelliği taşıyor. Sınava girecek adayların yaş ortalaması 23, 8, beklenildiği gibi 18-20 yaş aralığında yoğunlaşma var. En yaşlı adayımız 88 yaşında”

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanı Prof. Dr. Halis Aygün, 18-19 Haziran'da düzenlenecek Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (2022-YKS) geçen yıla kıyasla yüzde 24, 36 oranında artışla 3 milyon 243 bin 425 adayın başvurduğunu bildirdi.

Aygün, 2022-YKS'ye başvuran adayların, öğrenim ve mezuniyet durumuna, okul türlerine, yaş grupları ile başvuru yöntemlerine göre dağılımını değerlendirdi.

Aygün değerlendirmelerinde “İlk kez 2018'de uygulanan YKS'nin 18-19 Haziran'da bu yıl beşincisinin gerçekleştirileceğini belirten Aygün, "2022-YKS, 5 yıl içinde en çok adayın başvurduğu YKS olma özelliği taşıyor. " dedi.

Halis Aygün, “18 Haziran Cumartesi günü uygulanacak Temel Yeterlilik Testi'ne (TYT) 3 milyon 234 bin 409 aday, 19 Haziran Pazar sabah oturumu Alan Yeterlilik Testleri'ne (AYT) 2 milyon 56 bin 512 aday, öğleden sonra yapılacak Yabancı Dil Testi'ne (YDT) 168 bin 430 adayın katılacağını” belirtti.

ÖSYM Başkanı Aygün, "2022-YKS'ye gireceklerin sayısı 635 bin 522 aday artışıyla geçen yıla oranla yüzde 24, 36 arttı. 2021-YKS'ye başvuran aday sayısı 2 milyon 607 bin 903 iken bu yıl 2022-YKS'ye 3 milyon 243 bin 425 aday başvurdu. " bilgisini verdi.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Halis Aygün, 18-19 Haziran'da yapılacak 2022-YKS'ye başvuru yapan adayların öğrenim durumlarına ilişkin şunları kaydetti:

"Lise son sınıfta olan aday sayımız 923 bin 37 (yüzde 28, 23), lise mezunu olup bir yükseköğretim programına yerleşmemiş olan aday sayımız ise 1 milyon 556 bin 730 (yüzde 47, 99). Bir yükseköğretim programına yerleşmiş veya kayıtlı aday sayımız ise 389 bin 823 (yüzde 12, 27), bir yükseköğretim programından mezun olan aday sayımız 293 bin 136 (yüzde 9, 03). Yükseköğretim kurumundan kaydı silinen ve sınava başvuran aday sayımız da 80 bin 699 (yüzde 2, 48). "

Halis Aygün, adayların kaç kez YKS başvurusu yaptığına ilişkin detaylarla ilgili bilgi verirken, "Adaylardan 1 milyon 599 bin 780'i (yüzde 49) YKS'ye ilk kez başvurmuş. 932 bin 145 (yüzde 29) adayın ikinci başvurusu, 434 bin 211 (yüzde 13) adayın üçüncü başvurusu, 199 bin 255 (yüzde 6) adayın dördüncü başvurusu, 78 bin 34 (yüzde 2) adayın ise beşinci başvurusu. " ifadelerini kullandı.

- En çok aday Anadolu lisesinden

2022-YKS'ye başvuran adayların okul türlerine göre dağılımı hakkında ÖSYM Başkanı Aygün, şunları kaydetti:

"Adaylarımızın,

1 milyon 6 bin 196'sı (yüzde 31, 02) Anadolu lisesinden,

838 bin 9'u (yüzde 25, 84) meslek lisesinden,

715 bin 683'ü (yüzde 22, 07) açık öğretim lisesinden,

293 bin 24'ü (yüzde 9, 03) liselerden,

245 bin 981'i (yüzde 7, 58) imam hatip lisesinden,

83 bin 591'i (yüzde 2, 58) fen lisesinden,

19 bin 988'i (yüzde 0, 62) güzel sanatlar ve spor lisesinden,

11 bin 942'si (yüzde 0, 37) sosyal bilimler lisesinden,

29 bin 11'i (yüzde 0, 89) diğer liselerden. "

Barajların kalkmasına yönelik yukarıda yer alan sorular başvuru sayılarının yüzde 25 artması üzerine çoğalırken endişe ve kaygılar şimdi daha yüksek sesle dile getirilmekte. Bütün bu sorular, tartışmalar ve sorgulamalar sürerken, 2021 yılında yapılan YKS sayısal bilgilerine ait veriler incelendiğinde, aslında barajları kaldırmanın veya barajların devam etmesinin bir anlamının kalmadığı görülmekte. Çalışmamızda ele aldığımız veriler, barajları kaldırmasına ilişkin sunulanların yaşamakta olduklarımızın bir illüzyon olduğunun kanıtları gibi.

Bu verilere göre;

*2021 yılında YKS'ye başvuru yapan adayların yüzde 6. 76'sı TYT'ye girmemiştir. AYT'ye başvuru yapan adayların yüzde 8. 67'si alt sınavlara girmemiştir. Bu oran YDT'de yüzde 19. 60 olmuştur.

*TYT'ye giren adaylardan yüzde 0. 98'i 100 puan barajının altında kalırken bu oran AYT'de yüzde 37. 07 YDT'de ise yüzde 25. 84 olmuştur.

***150 Puan barajını geçemeyenlerin oranı TYT'de yüzde 32. 00 olurken, oran AYT'de yüzde 57. 48 YDT'de ise yüzde 19. 09 olmuştur. 180 Puan barajının altında kalanların oranı TYT'de yüzde 53. 18 olurken, AYT'de yüzde 49. 67 YDT ise yüzde 32. 48 oranında gerçekleşmiştir.**

*2021 yılında yapılan YKS'ye son sınıf düzeyinde başvuruların oranı yüzde 38. 58 önceki yıllarda mezun olmuş ancak herhangi bir yükseköğretim programına yerleşmemiş olanların oranı yüzde 39. 94 daha önce yerleşmiş ve mezun olanlar ile halen bir yükseköğretim programında okuyanların oranı yüzde 19. 80 üniversiteden kaydı silinmiş olanların oranı ise yüzde 1. 88'dir.

*Sınava giren adayların okul türü dağılımları; yüzde 10. 30 İHL, yüzde 30. 91 MTO yüzde 58. 79 diğer ortaöğretim kurumlarından oluşmaktadır.

***Lise 9. sınıfta okuyan öğrencilerden yüzde 22. 44'ü lise son sınıf düzeyine ulaşamamaktadır. Örneğin 2017-18 eğitim öğretim yılında lise birinci sınıfta okuyan 1. 288. 497 öğrenciden 4 yılın sonunda lise 4. sınıfa ulaşabilenlerin sayısı 999. 324'tür. 352. 391 öğrenci lise son sınıf düzeyine erişememiştir.**

*2012-13 eğitim öğretim yılında 444'lük 12 yıllık zorunlu eğitim modeline geçildiğinde 1. sınıfa yapılan erken yaş kayıtları nedeniyle 2020-21 eğitim öğretim yılında rtaöğretim 9. sınıf normal artışların çok üzerinde bir

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

sayıya (1. 633. 281) ulaşmıştır. **Bu sayının yüzde 22. 44'nün(366. 508) 12. sınıf düzeyine ulaşamayacağını öngördüğümüzde 2024'te son sınıfta 1. 266. 773 öğrenci olacaktır. 2021'de YKS'ye başvuran 2. 6 milyon aday sayısına alttan gelen bu ek 267 bin ile açık lise mezunlarından katılacakları eklediğimizde sayı yaklaşık 3 milyonu bulacaktır.**

Tek bir kanaldan eleme, seçme ve sıralamaya bağlı yürütülen Türkiye'deki sınavlı geçiş modeli öğrenciler ile aileler üzerinde çok fazla psiko-sosyal ve sosyo-ekonomik baskı oluşturuyor. Üniversiteye geçiş modeli kanallarının seçeneklerinin çoğaltılması gerekmektedir. Arz-talebi dengeleyecek çözümler üretilmeli, bazı bölümlere okul notlarına göre sınavsız öğrenci alınabilir. Talep gören ve görmeyen programlar ayrıştırılabilir. **Lise diploması olan bir kişinin isterse dönemler arasında kontenjanı dolmayan bazı programlara başvuru yapabilmesine olanak tanınabilir.**

Okulu merkeze alan bir geçiş modeline geçmek esas olmalıdır.

Yukarıda yer alan sayılara bakarak önümüzdeki dönemde yükseköğretime yönelik talebin azalmak yerine artacağını öngörmek mümkündür. Uygulanmakta olan tercih ve yerleştirme sistemine göre toplam kontenjan 815. 000'dir. Birinci ve ikinci yerleştirmeler sonrasında bile kontenjanların boş kaldığı görülmekte. Üniversite önünde oluşan yığılmanın önüne geçebilmek için talebi azaltacak politikaların geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Mevcut haliyle kontenjanları artırmak talebi azaltmaya yetmeyecektir. Bir düzenleme yaparken kontenjan, nitelik ve istihdam ilişkisini bir bütünlük içinde ele alınmalıdır. **Dolayısıyla ülkedeki yükseköğretili insan sayısını artırmak yerine, 21. yy ihtiyaç duyduğu standart ve beceriler ile donatılmış nitelikli iş gücü ve insan sayısını artıracak programları geliştirmek gerekmektedir.**

Bu kapsamda olmak üzere önümüzdeki dönemde oluşacak yığılmayı azaltacak tedbirleri aşağıda olduğu gibi sıralamak mümkündür:

- 1-Temel eğitimi 6 yıl, ortaokulu 3 yıl ortaöğretimi de 3 yıl olacak şekilde çok amaçlı ve çok programlı yeniden yapılandırmak,
- 2-Orta vadede mesleki teknik ortaöğretimi tamamen sonlandırıp, mesleki teknik eğitimi 2 ve 4 yıllık meslek yüksekokullarına bırakmak,
- 3-İki ve dört yıllık meslek yüksek okullarının programlarını güncelleyerek ve çeşitlendirerek ortaöğretim sonrası geçişin sınavsız olacak şekilde düzenlemek,
- 4-Halen bir yükseköğretim programına devam eden ve bitirmiş olanların yan dal veya yeni program tercihlerini yatay ve dikey geçiş olanaklarını belli kurallara bağlayarak(gideceği programın sınavına girmek, merkezi sınav, başarı puanı vb gibi) genişletmek. Üniversite giriş sınavlarının dışına almak,
- 5-Üniversiteye giriş sınavlarına başvuruyu başka teşvik ve caydırıcı tedbirler olarak sayı ile sınırlamak (Ör. 3 ya da 5 sinava girmek gibi)
- 6-Açık ve uzaktan öğretim programlarına giriş sınavlarını ve kontenjanların belirlenmesini bu programları yürüten üniversitelere bırakmak.
- 7-Yıl içinde belirli zamanlarda bilgisayar destekli sınavlar yapılarak adayların bu sınavlardan alacağı puan ortalamaları üzerinden kontenjanı belirlenmiş programlara ön kayıt süreçleri işletilerek öğrenci alınabilir.

Sonuç olarak, ülkenin bu önemli sorununa çözüm üretmek için yazımızda yer alan önerilerin her biri veya geliştirilecek farklı/yeni öneriler üzerinde bir tartışma yapılmalıdır. Kısa ve uzun vade de önceliği, üniversite önündeki yığılmayı azaltacak çözümlere vermek, uzun vadede ise üniversiteye sınavsız geçişi olanaklı kılacak bir modele odaklanmak ve bunu gerçek kılacak çalışmalara yoğunlaşmak ülkenin ve toplumun geleceğine yapılacak en büyük yatırım olacaktır.

Başvurusu Alınan 401 Bin Ataması Yapılan 21. 407

2021'de Öğretmen Olmak İçin Başvuran 401 Bin Adaydan 21. 407'si Atandı. Başlıkta yer alan rakamlar öğretmenlik mesleğine başlayabilmek için 2021 yılı içinde yapılan başvuru ve atanma sayılarını içeriyor. Öğretmenlik mesleğine dair işsizlik sayılarını gösteren en somut veriler bunlar. **2021 yılının KPSS Eğitim Bilimleri sınavına girmek için başvuranların sayısı 401 bin, Eylül ayında yapılan bütün atamaların toplamı 21. 407 olurken MEB'den aynı yıl içinde çeşitli nedenler ile ayrılanların sayısı ise 15 bin 063 oldu. (Kaynak ÖSYM'nin 2021 Yılı KPSS Raporu ile MEB'in 2021 Yılı İdari Faaliyet Raporu)**

Raporlarda yer alan sayılar üzerinden bakıldığında, **2021'de öğretmen olmak için KPSS'ye başvuranların ancak yüzde 5. 34'ü atanma şansı bulurken yüzde 94. 66'sı beklenti ve umutlarını gelecek yıllarda yapılacak sınavlara ertelemek zorunda kalmakta. Ayrılanlar düşüldüğünde atamanın yüzde 1, 58 olduğu görülmekte.**

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ataması yapılmayanların yüzde 5. 34'ü sevinç naraları atarken yüzde 94. 66'sı gözyaşlarını içine akıtıp boynunu bükerek ve bu adaletsiz sisteme isyan ederek yeniden hazırlık kurslarının yolunu tutmakta. Ataması yapılmayanlar arasından tepkilerini yaşamına son vererek gösterenler çıkmakta. İşsizlik acısı ölüm acısı ile birleşerek ebeveynlerin ocağına ateş topu gibi düşmekte. Oysa hem Sayıştay'ın hem de ek ders ücreti karşılığı çalıştırma verileri öğretmen ihtiyacının yaklaşık 100 bin olduğunu göstermekte. Bir yanda ataması yapılmayan yüz binler, diğer tarafta niteliği sorgulanacak sonuçların oluşmasına neden olan öğretmen yetiştiren yükseköğretim programları.

KPSS Lisans, ÖABT ve Nitelik

Öğretmenlik programlarından mezun olanlar bu mesleğe başlayabilmek için önce KPSS Genel Yetenek, Genel Kültür ve Eğitim Bilimleri ardından 18 branş için alan bilgisi testlerini içeren sınavlara girmek zorunda. Genel Kültür ve Genel Yetenek Sınavlarında adaylara 60 soru Eğitim Bilimleri Sınavından ise 80 soru sorulmakta. Öğretmen adaylarının Eğitim Bilimleri Sınavında 80 soruda net doğru yanıt ortalamasının 37 olduğu görülmekte. **Eğitim Bilimleri Sınavında soruların doğru yanıt net ortalaması yüzde 50'nin altında kalmakta. 18 Branşta yapılan ÖABT'ta adaylara 75 soru sorulmakta. 18 branşın 13'ünde adayların doğru yanıt ortalaması yüzde 50'nin altında kalmakta.**

Doğru yanıt ortalamalarından daha kötüsü KPSS Lisans sınavına giren 376. 690 adaydan 81. 460'ı (yüzde 29. 52) atanmada gerekli olan mülakat sınavına başvurmak için puan barajlarını geçerek başvuru yapabilmekte. **Öğretmenlik programları dışında kalanların öğretmen olarak atanabilmek için uygulanmakta olan pedagojik formasyon uygulaması önceki bakan döneminde kaldırılmış yeni bakan döneminde yeniden uygulanmaya başlamıştır. Pedagojik formasyonun yeniden uygulamaya konulmuş olması, mezun ve başvuran sayısının artacağı anlamına gelmekte.** Böylece bu programlardan mezun olacak sayı 100 bin sınırını aşmış olacak. Atama sayısı her geçen yıl azalırken mezun sayısının artmış olması gelecekte daha çok büyüyen işsizlik olgusu olarak ülkenin gündemindeki yerini korumaya devam edecek.

Değerlendirme ve Sonuç, 2021 Atamalarında taban puanları barajı branşlar ve branşlara ayrılan kontenjanlar bazında farklılık göstermekte. Buna göre, taban puanları KPSS için 61-85 puan aralığında bir seyir izlemekte. Mülakat puanları da 62-86 puan aralığında oluşmuştur. Mülakat puanları ile KPS puanları arasında maksimum bir puanlık fark söz konusudur. Pedagojik formasyon kalktığında 86'ya inen branş sayısı pedagojik formasyonun yeniden uygulanması ile birlikte 126'ya yükselmekte. Bu nedenle, öğretmenlik için başarı puan barajı getiren uygulama da pedagojik formasyonun yeniden uygulanması ile birlikte anlamını kaybetmekte. Bütün sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlik mesleğine ilişkin nitelik, yeterlilik ve yetkinlik sorunu olduğu anlaşılmakta.

Sonuç olarak, ne olacağı ve nasıl çözüleceği tam olarak bilinmeyen bir öğretmen yetiştirme ve istihdam politikası sürüp gitmekte, ihtiyaç azalmakta talep artmakta. Bozulan arz talep dengesi nedeniyle de işsizlik freni patlamış kamyon misali artık frenlenemeyecek hızla yol almakta. Mutsuz insanlar ülkesi Türkiye coğrafyasının her noktasında öğretmen olmasına rağmen "ne iş bulsam yaparım" diyen mutsuz ve umutsuz atanmayan öğretmenler ile öğretmen olmak için lisans programlarında okuyan öğretmen adayları. **Ülkenin büyük işsizlik fotoğrafında önemli bir yer tutan öğretmenlik mesleği ile ilgili yeni seçme, yerleştirme, yetiştirme ve istihdam seçeneklerini tartışmak ve bir sonuca varmak üzere, konunun muhatabı olan kurum ve kuruluşlar ile alanında uzman kişiler zaman kaybetmeden bir araya gelmeli, beklentileri karşılayacak bir yol haritası oluşturulmalıdır.**

Not, Yazıda kaynak olarak ÖSYM ve MEB'in raporlarından yararlanılmıştır. 2021'de ataması yapılacağı söylenerek başvuruları alınan ancak atamaları **2022 yılı Şubat ayında yapılan 15 bin atama yukarıda yapılan hesaplamaların dışında tutulmuştur.**

84 Bin 324 Adayın 1 Ham Puan Bile Alamadığı Sınav!

Her yıl tekrarlanan sınavlardan birisi de DGS'dir. Dikey Geçiş Sınavı (DGS); Meslek Yüksekokulları (MYO) ile Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) Ön Lisans Programlarından mezun olan bireylerin lisans programlarına geçiş yapmaları amacıyla Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yılda bir defa yapılan sınavdır. **YKS'de 150 ve 180 puan barajlarının kalktığı bir dönemde, DGS verileri ve bu veriler üzerinden yapılan analizler, örgün ve açık öğretim ön lisans programlarında okuyan öğrencilerin gördükleri eğitimin niteliğinin sorgulanması bakımından son günlerde barajlar üzerinden sürdürülen tartışmalara ışık tutacak önemli bulgular içermekte.**

2021'de DGS'ye başvuru yapan 435. 635 adaydan 391. 192'si sınava girmiş olup, bu adayların yüzde 58, 5'si MYO, yüzde 41, 5'si AÖF ön lisans programlarından mezun olmuştur. Adayların DGS ağırlıklı puanlarının hesaplanabilmesi için Sayısal ve Sözel testlerinin her birinden en az 1 ham puan almaları gerekmekte. **Bu**

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

koşulu sağlayan 306. 868 (yüzde 78, 4) aday bulunmakta. 84. 824 (21, 6) aday hesaplanmaya değer 1 puanı bile alamamakta.

Başvuru yapan adayların mezuniyet durumları incelendiğinde; DGS'ye giren adaylar arasında en yüksek katılımın 56. 382 aday sayısı (yüzde 12, 94) ile Adalet Bölümü mezunları arasından gerçekleştiği görülmekte. Adalet Bölümünü 48. 764 aday (yüzde 11, 19) ile İlahiyat Bölümü, 36. 898 aday (yüzde 8, 47) ile Çocuk Gelişimi Bölümü takip etmekte.

Toplamda 120 sorudan oluşan Dikey Geçiş Sınavında; Sözel (60 soru) ve Sayısal (60 soru) testleri bulunmakta. Sınav sorularının yanıtlanması için verilen süre 150 dakikadır. 2021-DGS'de doğru cevap sayılarının ortalaması; Sözel Testinde 60 soruda 23, 01, Sayısal Testinde 60 soruda 12, 31 olarak hesaplanmıştır. **Bu sayısal ortalamaların yanında, Sayısal Testinde ortalama doğru yanıtlanma oranının yüzde 21, 5 ve boş bırakılma oranının yüzde 64, 1; Sözel Testinde ise, ortalama doğru yanıtlanma oranının yüzde 38, 4 ve boş bırakılma oranının yüzde 33, 9 olduğu bilgisi raporda yer almakta.** Ayrıca raporda, sınavı geçerli olan ve puanı hesaplanan 306. 258 adayın 103. 297'si (yüzde 26, 6) bir lisans programına, lisans programlarına yerleşen adaylardan 87. 233'ünün (yüzde 84, 45) AÖF lisans programlarına, 16. 064'ünün ise (yüzde 15, 55) AÖF dışı diğer lisans programlarına yerleşmiş olduğu görülmekte.

2021 DGS SAY, SÖZ ve EA yerleştirme puanı hesaplanan adayların; cinsiyete göre puan dağılımları incelenmiş olup, sayısal puan türünde erkek ve kadın adayların puanlarının 180-239 aralıklarında, sözel puan türünde kadın adayların puanlarının 200-239 Aralığında yoğunlaştığı görülürken, erkek adayların puanlarının ise 180-219 Aralığında yoğunlaşmış olduğu görülmekte. Eşit Ağırlık puan türünde kadın adayların puanlarının 200-239 Aralığında, erkek adayların puanlarının ise 180-239 Aralığında oluştuğu görülmekte.

Raporda Yer Alan Bulgular Değerlendirildiğinde,

*120 sorudan 119'unu doğru yanıtlayan aday sayısı 1'dir. En sık gözlenen yanıt sayısı sayısalda 2 sözelde 27'dir.

*En çok kontenjan ayrılan 5 bölüm; İLİTAM(ilahiyat lisans tamamlama), hemşirelik, ilahiyat, bilgisayar, elektrik ve elektronik mühendisliği.

***DGS'de tercih edilen bölümler arasında en çok tercih edilen 5 bölüm;**

1-hemşirelik(19. 805)

2-İlahiyat (19. 226)

3-Hukuk (18. 294)

4-Okulöncesi öğretmenliği (9. 552)

5-Bilgisayar Mühendisliği (8. 592)

***Hem kadınlar hem de erkeklerden yerleşenlerin mezuniyet yıllarına bakıldığında en yüksek olan yılların 2019-20-21 yılları olduğu, yaş grubu olarak ta 21-22-23 yaş grubunda olan kadın ve erkeklerin diğer yaş gruplarına göre daha başarılı olduğu görülmektedir.**

*Yerleştirmelerin yapıldığı bütün programlar arasında ilk 40 programa 89. 105 adayın yerleşmiş olduğu kalan programlara yerleşenlerin sayısının ise 14. 192 olduğu anlaşılmaktadır.

***Yerleşen adayların lisans programlarına göre sayısal dağılımında aday yerleşim sayılarının en yüksek olduğu 5 program.**

1-İletişim 13. 257 (Açık öğretim)

2-Sağlık Yönetimi 10. 000

3-Siyaset ve Kamu Yönetimi 8000

4-İLİTAM 6. 200 (Uzaktan Öğretim)

5-Halkla İlişkiler 5000 (Açık öğretim)

Sonuç olarak, yukarıda yer alan bulgular ile raporun diğer detay incelenmesinden çıkarılabilecek önemli sonuçlar ve dersler olduğunu söyleyebiliriz. Hiç kuşkusuz bu sonuçlar ve dersler doğrudan ön lisans programlarında verilen eğitimin niteliğine odaklanan yorum ve eleştirileri gerektirmektedir.

Yıllardır uygulanmakta olan bu dikey geçiş modeli doğru olmakla birlikte, oluşan sonuçlar ve başarı oranındaki düşüklük özellikle yükseköğretim sisteminin bu aşamasının aksayan, eksik olan, yanlış giden

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yönelimlerine müdahale edilmediğini bize göstermekte. Eğer yanlışlar düzeltilmiş olsaydı diğer yıllar ile benzer sonuçlar karşımıza çıkmamış olacaktı. Ön lisans programlarından lisans programlarına geçiş yapanların geçiş yaptıkları lisans programlarında ne denli başarılı oldukları bilinmemekle birlikte, bunların büyük bir bölümünün açık ve uzaktan öğretimin ilgili lisans programlarına yerleşmiş olmaları başarıyı ve programları tamamlama süreçlerini takip etmeyi zorlaştıran bir tablo ile karşı karşıya kalınmasına neden olmaktadır. **Adayların içinde bulunduğu pozisyondan daha iyi bir pozisyona geçmeyi amaçlayan niyetlerle başvurdukları bu yöntemin program ve katılım sayısının kapsamı genişletilmeli, program içeriklerinin niteliği güçlendirilmelidir.**

TUS, Temel Tıp Bilimleri Testi Sonuçları ve Gerçekler

YKS’de 150 ve 180 puan barajlarının kalkmasının ardından başlayan tartışmalar devam ediyor.

Barajların kalkmasına karar verenler, barajları kaldırmaya yönelik gerekçelerini “rekabet, psikolojik baskının azaltılması vb gibi” görüşleri üzerinden savunurken, barajın kalkmasını eleştirenler ise daha çok, “yapboza dönüştürülen sistem ve yükseköğretimin niteliği ile yapılanın seçim yatırımı yapma” amaçlı olduğuna eleştirilerini sürdürüyorlar. Karşılıklı olarak devam eden bu tartışmalardan bağımsız esas olarak, yükseköğretim süreçlerinde görülen öğretimin niteliğine dair en somut göstergelerden olan KPSS, TUS, ÖABT gibi mezunların istihdam olanağı bulmaya çalıştığı sınavlardır. Bu çalışma, kısa adı TUS olarak bilinen Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavının 2021 yılı içinde yapılan iki ayrı Temel Tıp Bilimleri Testi sınav sonuçlarına yönelik ÖSYM tarafından hazırlanmış raporda yer alan verilerin özetini içermektedir. Her iki dönemde yapılan sınavda adaylara 120 soru yöneltilmiş 150 dakikalık süre verilmiştir. Birinci TTBT (Tıpta Temel Bilimler Testi) sınavda adayların doğru yanıt ortalaması 51, 63 ikinci sınavda 53, 38 olmuştur. Sınava başvurabilmek için yabancı dil puanınının 100 üzerinden 50 olma koşulu bulunmakta.

2021 YKS sonrasında kamu özel TIP Fakültelerine yerleşenlerin taban puanları 396 ile 536 puan aralığında değişmektedir. 2021’de TIP Fakültelerine 18. 954 aday yerleşmiştir.

“Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı (TUS), üniversitelerdeki tıpta uzmanlık eğitim dallarına, İçişleri Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına açılan tıpta uzmanlık eğitimi yapılacak programlar ile Sağlık Bakanlığı Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde, Sağlık Bakanlığı adına tıp fakültelerinde ve diğer kurumlarda tıpta uzmanlık eğitimi yapılacak programlara kabul edilecek adayları seçmek ve tercihlerine göre mevcut kontenjanlara yerleştirmek amacıyla 1. Dönem ve 2. Dönem olmak üzere yılda iki kez yapılan bir sınavdır. TUS’a; tabip, eczacı, kimyager veya veteriner olan ya da bu alanlarda eğitime devam eden kişiler başvurabilirler. Adayların Tıbbi Biyokimya, Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlık dalı eğitimi için fen fakültesi ya da dengi fakültelerin kimya ve biyokimya bölümü, kimya yüksekokulu, eczacılık fakültesi, eczacılık yüksekokulu ve veteriner fakültelerinden mezun olmak gerekir.

“2021 TUS 1. Dönem sonuçlarına göre TTBT sınavına 18. 480 aday girmiştir. Bu adayların yüzde 54, 57’si kadın yüzde 45, 43’ü erkektir. Adayları yerleştirmek üzere 6. 309 uzmanlık kontenjanı açılmış ve bu kontenjanlara 2. 886 kadın ve 2. 390 erkek aday yerleştirilmiş, kontenjanın 1. 033 kişilik kısmı ise boş kalmıştır. 2021 TTBT 2. Dönem sınavına 19. 125 aday girmiştir. Bu adayların yüzde 54, 59’u kadın yüzde 45, 41’ erkektir. Sınav sonuçlarına göre yerleştirilmek üzere açılan 6. 142 kontenjana 2. 550 kadın, 2586 erkek aday yerleştirilmiş, kontenjanın 1. 006 kişilik kısmı ise boş kalmıştır. 2021 TUS 1. Dönem TTBT’de bulunan 120 sorunun tamamını doğru cevaplayan aday bulunmamakta olup 1 aday 106 soruyu doğru cevaplayarak bu testte yapılan en yüksek doğru cevap sayısına ulaşmıştır.” Kaynak, ÖSYM Raporu

Temel Tıp Bilimleri Testi ve TIP Eğitiminin Niteliği

TTBT Sonuçları, üniversitelerde 6 yıl süren TIP eğitimine ilişkin niteliğin en somut göstergesi olarak görülmelidir. Çünkü bu sınavda adaylar, hem kendi alanları ile ilgili yükseköğretim yaşamları boyunca aldıkları temel tıp eğitiminin hem de sonraki yıllarda sahada yaşadıkları uygulamaların sonuçlarını test etmektedirler. Sınav sonuçları değerlendirildiğinde,

*Birinci sınavın TTBT sorularını doğru cevaplama oranı yüzde 43, 03/ikinci sınavın yüzde 41, 36

*Birinci sınavın ham puan ortalaması 39, 53/ikinci sınavın ortalaması 49, 66

*Birinci ve ikinci Temel Tıp Bilimleri Testine TIP Fakültesi çıkışlılardan girenlerin puan ortalaması en düşük olanların puanı 7, 77 en yüksek olanların puanı 80, 83’tür. Her iki sınavda da 80-84 puan aralığında bir (1) aday bulunmaktadır.

*TTBT 5-39 puan aralığında olanların oranı 1. sınav yüzde 17, 12, ikinci sınav yüzde 16, 71//60-84 puan aralığında olanların oranı 1. sınav yüzde 17, 61, ikinci sınav 17, 93’tür.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Kontenjanları en çok boş kalan 5 uzmanlık alanı; adli tıp, çocuk sağlığı ve hastalıkları, genel cerrahi, kadın doğum ve iç hastalıkları.

***Türkiye’de üniversitelere bağlı 115 TIP Fakültesi bulunmaktadır. Her iki sınava da 85 üniversiteye bağlı TIP Fakültelerinden başvuru yapılmıştır. 30 Üniversiteye bağlı TIP fakültelerinden ya başvuru sayısı 5’ten az olduğu için(başvuru sayısı 5 ten az olan fakültelerin başvuruları kabul edilmemiştir. = ya da hiç başvuru yapılmadığı için veri bulunmamaktadır. Yerleşme oranı yüzde 20’ne altında kalan üniversite sayısı birinci sınav sonucunda 17 olurken ikinci sınav sonucunda bu sayı 27’ye çıkmıştır.**

* Ankara, Hacettepe, Konya Necmettin Erbakan İstanbul ve İstanbul Cerrahpaşa üniversitelerine bağlı TIP Fakülteleri her iki sınav toplam sonuçlarına göre ilk 50 kişilik kontenjana en çok aday yerleştiren fakülteler olmuştur.

Sonuç olarak, TIP Fakülteleri sayısal alanda ilk 50 binlik dilimden öğrenci almakta, toplum tarafından en çok tercih edilen bölüm olarak bilinmekte. Bu fakültelere girmek için hazırlanan adaylar çok büyük maliyetler gerektiren harcamalar yapmakta. O nedenle ister istemez, TIP Fakülteleri böyleyse diğer fakültelerin durumu kim bilir nasıldır? Sorusunu sormak ve bu soruya yanıt aramak gerekmektedir. **Bu tablodan bakıldığında TIP Fakülteleri nicelik olarak güçlenmekte ancak nitelik olarak zayıf kalmaya devam etmekte.**

Aç ve Yorgun Çocukların Okul Yolculuğu!

TIMSS 2019’a ilkökul 4. sınıf düzeyinde 180 okuldan 4028, ortaokul 8. sınıf düzeyinde ise 181 okuldan 4077 olmak üzere toplam 8005 öğrenci katılmıştır. Bölgelere göre katılımın en çok olduğu bölge yüzde 29, 4 (2353 öğrenci) ile Marmara Bölgesi, ikinci katılım çokluğu olan bölge ise yüzde 18, 3(1465 öğrenci) ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmuştur. **Türkiye’nin 2019 TIMSS sonuçlarının puanlar bakımından önceki sınavlardan daha yüksek puan tutturularak sıralamada üst sıralarda yer alması Sayın Bakan tarafından büyük bir müjde ve övünç kaynağı olarak kamuoyuna açıklandı. Ancak çocukların açlık ve yorgunluk sorularına verdikleri yanıtlarda ortaya çıkan oranlar oldukça dikkat çeken bir görünüm oluşturmaktadır.**

Bu sonuçlara bakıldığında, Türkiye’de oranlar genel olarak pek düşük olmamakla birlikte özellikle neredeyse her gün okula gittiğinde aç olduğunu belirtenlerin 4. sınıf öğrencileri arasındaki oranı yüzde 40, 8. sınıf öğrencileri arasında ise yüzde 46’dır. Her iki oranın toplamının ortalamasına göre sınava katılan 3474 çocuk okula aç ve yorgun gelmektedir. Sayının bu denli yüksek olması üzerinde önemle durulması gereken bir bulgudur. **3 Alanda alınan puanlarda bir yükselme olduğu doğrudur. Ancak başka göstergeler üzerinden ele alındığında ortaya çıkan ve gölgede kalan sonuçlar övünülecek düzeyde olmadığımızı göstermektedir. Okulların resmi-özel ve kent-kır ayrımı gibi özellikleri ve sayılarının belirtilmemiş olması dikkatlerden kaçmamaktadır.**

Okul Başarısının Sosyoekonomik Düzey İle İlişkisi

*Diğer ulusal ve uluslararası değerlendirmelerde olduğu gibi TIMSS 2019’da da öğrencilerin sosyoekonomik durumu ve ortalama puanı arasında bir ilişki olduğu görülüyor. Buna göre, öğrencinin sosyoekonomik durumu iyileştikçe puanı artıyor.

*TIMSS 2019’da öğrencilerin evlerindeki öğrenme kaynaklarına göre ortalama puanları da paylaşıyor. Evdeki öğrenme kaynakları, öğrenci ve veli anketlerinde sorulan sorularla evdeki kitap sayısı, internet bağlantısı veya kendine ait bir odasının olması durumu ve velinin eğitim ve iş durumu sorularak tespit ediliyor. **Buna göre, Türkiye’de 4. sınıf matematik testinde çok kaynağı olan çocuklarla az kaynağı olan çocuklar arasında 175, matematikte ise 169 puan fark var. Aynı düzeyde uluslararası ortalama farkın matematik testi için 129, fen içinse 143 olduğu görülüyor. Bu durum, Türkiye’de evdeki öğrenme kaynaklarına göre farkın uluslararası ortalamanın üstünde olduğunu gösteriyor.**

*Okulun sosyoekonomik durumu okula kayıtlı öğrencilerin sosyoekonomik durumları üzerinden tanımlanıyor. Bir okulda öğrencilerin yüzde 25’inden fazlası yüksek gelir grubuna aitse, ekonomik dezavantaja sahip öğrenci sayısı ise yüzde 25’ten az ise o okullar “varlıklı” olarak tanımlanıyor. “Dezavantajlı” olarak tanımlanan okullar içinse bu durum tam tersi. Diğer okullar da “orta” sayılıyor.

*TIMSS 2019 sonuçlarına göre Türkiye’de varlıklı ve daha dezavantajlı okullar arasındaki ortalama puan farkı da görülebiliyor. Buna göre, iki okul tipi arasındaki fark 4. sınıf düzeyinde matematik testinde 64, fende ise 55’tir.

*Türkiye’de 4. sınıflarda dezavantajlı okullarda öğrenim gören öğrenci oranı yüzde 44, 8. sınıflarda ise yüzde 45’tir. Uluslararası ortalama ise sırasıyla yüzde 25 ve yüzde 32’dir.

*TIMSS 2019 ortalamasında ise matematik testinde farkın 42 puan, fen testinde ise 45 puan olduğu görülüyor. Bunlara göre, her iki testte de Türkiye’de okullar arası fark TIMSS 2019 ortalamasından fazladır.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*8. sınıf uygulamasında da okullar arası başarı farkları 4. sınıflardaki sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Türkiye’de 8. sınıf matematik testinde fark 66 puanken, bu fark TIMSS 2019 ortalamasında 52 puan. Fen testinde de Türkiye’deki farkın daha fazla olduğu görülüyor. Fark, Türkiye’de 56 puan, uluslararası ortalamada ise 50’dir.

.Bölgelerarası Başarı Farkında Görülen Sonuçlar

*TIMSS 2019 4. sınıf ortalama puanlarına bölgelere göre bakıldığında matematikte en yüksek ortalama puana sahip Marmara Bölgesi ile en düşük puanın olduğu Güneydoğu Anadolu arasında 83, 1 puan fark olduğu görülüyor.

*Fende de ortalama en yüksek ve en düşük puanlar bu iki bölgeler arasındaki fark 87, 1 puan.

*Bölgelere göre 8. sınıf ortalama puanlarına bakıldığında matematikte en yüksek ortalamanın

Karadeniz’de, fende ise Marmara’da olduğu görülüyor. Bu testlerde de düşük ortalama puan Güneydoğu Anadolu’dadır. En yüksek ve en düşük puan alan bölgeler arası fark matematikte 44 puanken, fende 50, 7 puandır. TIMSS *2019’da bölgelerin durumu değerlendirildiğinde, bölgeler arası farkın 4. sınıf düzeyinin 8. sınıf düzeyinden daha fazla olduğu görülüyor.

Her iki sınıf düzeyi ve testte de Güneydoğu Anadolu’nun en düşük ortalama puandaki bölge olması, bu bölgeye yönelik destek politikalarına ihtiyaç olduğunu gösteriyor.

Müdürlerin Anlatımlarına Göre Okul Ortamları

*TIMSS raporunda eğitim ortamlarına ilişkin çeşitli göstergeler yer alıyor. Okul müdürlerinin beyanına göre Türkiye’de 5. sınıf öğrencilerinin yüzde 62’si ve 8. sınıf öğrencilerinin ise yüzde 63’ü fen laboratuvarına sahip bir okulda eğitim görüyor. **Fen laboratuvarı olan okullardaki öğrencilerle ve olmayanlar arasında 4. sınıf fen testinde 20 puan, 8. sınıf fen testinde ise 25 puan fark olduğu görülüyor.**

*TIMSS kapsamında okul müdürlerinin verdiği cevaplar üzerinden okulun akademik başarıya yaklaşımı inceleniyor. Okul müdürünün gözünden okulda başarıya verilen önem yüksekse başarının da yüksek olduğu görülüyor.

*Müdürlerin beyanına göre Türkiye’de 4. sınıf öğrencilerinin yüzde 53’ü başarıya orta önem veren okullarda öğrenim görüyor. En düşük önem kategorisi olan orta önemin uluslararası ortalaması ise yüzde 37. 8. sınıfta Türkiye’de bu oran yüzde 56’ya çıkıyor.

Bu oranlar, Türkiye’de okulların yeterince başarı odaklı olmadığını yansıtmaları bakımından dikkat çekicidir.

*TIMSS 2019 kapsamında uygulanan anketlerde öğrencilere akran zorbalığı konusunda da sorular soruluyor. Bu veriler, okul iklimi ve çocuğun iyi olma hali açısından önemlidir.

*Türkiye’de 4. sınıftaki öğrencilerin yüzde 9’u hemen hemen haftada bir akran zorbalığı ile karşılaştığını söylüyor. Bu oran 8. sınıflarda ise yüzde 4.

*TIMSS raporunda öğrenmenin önündeki engeller arasında devamsızlık da yer tutuyor. Türkiye okula hiç devamsızlık yapmadığını belirten 4. sınıf öğrencilerinin oranı yüzde 60, 8. sınıf öğrencilerinin oranı yüzde 59’dur.

Raporda ulaştığımız bilgiler Türkiye’deki öğrencilerin okula devam düzeyi ile TIMSS başarısı arasında bir paralellik olduğunu gösteriyor.

Uluslararası Yasalarda Eğitim Hakkı

Birleşmiş Milletler Antlaşması’nda, UNESCO Anayasası’nda ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’nde eğitime ilişkin üzerinde hassasiyetle durulan ve 1974 Yılı Kasım ayının 19. Gününde karara altına alınmış tavsiye kararları bulunmaktadır. Genel Konferans, Üye Devletlerin, bu tavsiye kararında öne sürülen ilkeleri kendi bölgeleri içerisinde yürürlüğe koymaları için, yasal ya da her bir devletin anayasal uygulamasına uygun olmasını gerektiren diğer adımların atılarak aşağıdaki hükümleri uygulamaları gerektiği tavsiyesinde bulunmaktadır.

Genel Konferans, Üye Devletlerin Genel Konferans tarafından kararlaştırılacak tarihlerde ve formda olmak üzere, bu tavsiye kararı gereğince alınan eylemlere ilişkin Genel Konferans’a rapor sunmalarını tavsiye etmektedir.

Temel İlkelerden ön plana çıkan bazı maddeler;

*Eğitim, Birleşmiş Milletler Antlaşması'nda, UNESCO Anayasası'nda ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde, özellikle 26. Madde'nin 2. Paragrafında geçen "Eğitim, insan kişiliğinin tam gelişmesini, insan haklarıyla temel özgürlüklere saygının güçlenmesini amaç olarak almalıdır.

*Eğitim bütün uluslar, ırklar ve dini topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu güçlendirmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışın sürdürülmesi yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir. " ifadesi ortaya konulan hedefler ve amaçlarla aşılmalıdır.

*Her bireyin, üst paragrafta belirtilen hedeflerin yerine getirilmesine aktif olarak katkıda bulunmasını sağlamak; **bireylerin ve toplumların yaşamlarını etkileyen dünya problemlerini çözmeye uluslararası dayanışma ve işbirliğini geliştirmek için aşağıdaki hedefler eğitimsel politikalara yol gösteren temel prensipler olarak değerlendirilmelidir:**

- (a)Eğitimdeki her seviyede ve onun tüm biçimlerinde uluslararası bir boyut ve küresel bir bakış açısı;
- (b)Etnik kültürler ve diğer ülkelerin kültürleri de dâhil olmak üzere, bütün insanlara, onların kültürlerine, uygarlıklarına, değerlerine ve yaşam biçimlerine karşı saygı ve anlayış;
- (c)Halklar ve uluslararasıdaki küresel işbirliğinin geliştirilmesine dair farkındalık;
- (d)"Öteki"yle iletişim yeteneği;
- (e)Sadece hakları değil, aynı zamanda bireylerin, sosyal grupların ve ulusların her birinin diğerine yönelik yükümlü oldukları görevlere dair bilinç/farkındalık;
- (f)Uluslararası dayanışma ve işbirliğinin gerekliliğini anlama;
- (g)Kendi toplumunun, ülkesinin ve bütünüyle dünyanın problemlerini çözmeye yer almaya bireysel olarak hazır bulunma/istekli olma.

*Öğrenme, eğitim, bilgilendirme ve eylemin bir bileşiminden oluşan uluslararası eğitim uygun bir şekilde bireyin entelektüel ve duygusal gelişiminin ilerlemesine katkıda bulunmalıdır. **Daha az imkâna sahip gruplara ilişkin, sosyal sorumluluk duygusu ve dayanışmayı geliştirmeli ve günlük uygulamada eşitlik ilkelerinin gözlemine önderlik etmelidir.** Aynı zamanda, bireyin, problemlere yönelik, ulusal ve uluslar arası bir düzeyde eleştirel bakış açısı edinmesini sağlayan nitelik, kabiliyet ve beceriler geliştirmesine; gerçekleri, düşünce ve fikirleri anlama ve açıklamasına; bağımsız tartışmaları kabul etmesine ve bu tartışmalarda yer almasına; herhangi bir tartışmaya uygulanabilir basit prosedür kurallarını gözlemlemesine ve değer yargılarını ve kararlarını ilgili gerçek ve etkenlerin rasyonel analizine dayandırmasına yardımcı olmalıdır.

Sonuç olarak, TIMSS sonuçları arasında en çarpıcı sonuç, okula yorgun ve aç gelen öğrenci oranının uluslararası ortalamaların üstünde olmasıdır. TIMSS kapsamındaki ankette öğrencilere okula yorgun ve aç gidip gitmedikleri de soruluyor. Sorulara verilen yanıtlarda giriş paragrafında yer alan oran ve sayılar hepimizi kaygılandıran ve ister istemez bardağın boş tarafından bakmamızı gerektiren oranlardır.

Bu oranlar uluslararası ortalamaların oldukça üzerindedir. TIMSS döngüsünde yükselen puan ve sıralamaya sevinildiği kadar üzerinde durmak, düşünmek, üzülme ve çözüm üretmek gereken önemli bir sonuçtur neredeyse her iki öğrenciden birinin okula yorgun ve aç gidip gelmesi. Açlığa ve yorgunluğa çare bulmadan başarısız sonuçlara çare bulamazsınız.

Müjde, övünç ve hamasetin gölgesinde kalan bu sonuçlar asgari düzeyde de olsa iyileştirilmediği sürece puanlar üzerinden gerçekleşen sıralamada üst sıralarda yer almak geçici zaferler sağlamış olsa da gelecekte yine düşük puanlı sonuçlar elde ederek alt sıralarda yer almak kaçınılmaz olacaktır.

Önemli olan elde edilen başarıların kalıcı olmasını sağlayacak çocukların temel eğitim alt yapılarını sağlam kurmak ve eşit fırsatları çocuklarımızın tamamına ulaştırmayı amaçlayan yukarıda yer alan uluslararası yasaların karar altına aldığı ilkeleri ancak, ama ve fakat demeden uygulamaktır.

AKP HALK VE ÇEVRE SAĞLIĞI TEHDİDİ OLMAYA BAŞLADI

600 ton asbest taşıdığı iddia edilen, nükleer serpinti konusundaki ölçümlere dair elde net veri olmayan ve Hindistan'da yetkililerin ülkelerinde böyle bir sökülme işlemine izin vermediği söylenen Nae Sao Paulo adlı uçak gemisinin, Türkiye'de Aliğa Gemi Söküm Bölgesi'ne getirilmesine izin verilmiştir.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

1963-2000 yılları arasında Fransız Donanmasında kullanılan Nae Sao Paulo adlı uçak gemisi, Brezilya Donanmasında kullanıldıktan sonra hurdaya ayrılmıştır. Uçak gemisini Fransanın uçak gemisini nükleer denemelerinde kullandığı, geminin nükleer serpintiler ve 600 ton asbest içerdiği iddia edilmektedir.

TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nun verdiği bilgilere göre; İzmir Aliğa Nemrut körfezinde yaklaşık 380 000 m2 arazi üzerinde 22 adet gemi söküm tesisinde yılda yaklaşık 900000 ton hurda gemi sökülürken, parçalanarak özellikle demir-çelik sektörü için hammadde girdisi sağlanmakla birlikte, gemi sökümünün yarattığı çevre kirliliği ve işçi sağlığına yönelik oluşturduğu riskler bölge için ciddi bir sorun olmaya devam etmektedir.

Aliğa'ya getirilmesi için izin verilen 600 ton asbest bulunan Brezilya gemisiyle ilgili soru önergemize Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, sorularımızı genel geçer cevaplarla geçiştirmiş, "Bahse konu geminin Ülkemize getirilmek istendiğine ilişkin Bakanlığımıza yapılan bir notifikasyon (ön bildirim) yapılmamıştır" cevabı vermişti. 1 yıllık süreçte, atık yönetimine dair nasıl tedbirler alındı, bir kez daha aynı soruları Bakanlığa göndereceğiz.

Maalesef AKP'nin atık yönetimindeki paradoksları nedeniyle ülkemiz radyoaktif, asbestli, tehlikeli atık ve kimyasalların tehdidiyle karşı karşıyadır. AKP'nin atık politikası, evde tozu toprağı halının altına süpürmekten farksız. Sıfır atık kampanyasının, çevre ajansının çevre politikamıza etkilerini halen anlayabilmiş değiliz. Gazimir'deki kaynağı belirlenememiş radyoaktif atıkları temizlememek için ayak direyen, her beceriksizliğinde olduğu gibi süreci de CHP'li belediyelere yüklemeye çalışan, Aliğa ve Foça açıklarındaki gemi atıklarının yarattığı deniz kirliliğine karşı aktif mücadelesi olmayan, Marmara Denizindeki müsülajı, Şebinkarahisar ve Erzincan İliç'te siyanürü yüzey temizliği ile temizleyebileceğini sanan, Adana'yı ithal atıkların son durağı yapan AKP iktidarı artık top yekûn görevden affını istemelidir.

Aliğa bölgesi, hali hazırdaki sanayi tesislerinden dolayı birçok sağlık sorununun da yaşandığı, kümülatif ve sağlık etki değerlendirmesi raporlarında kirlilik değerleri ve buna bağlı sağlık sorunlarının en üst seviyelerde yaşandığı bir yer. Nükleer denemelerde kullanılmış geminin getirilmesi bir dert, Aliğa'nın mevcut kirlilik yükü ayrı bir dert. Neresinden tutsanız elinizde kalacak bir denklem. AKP, halk ve çevre sağlığı tehdidi olmaya başlamıştır.

PANDEMİ 6.DALGAYLA SÜRÜYOR, HÜKÜMETİ ÖNLEM ALMAYA ÇAĞIRIYORUZ!

Cumhuriyet Halk Partisi COVID-19 Danışma Kurulu pandeminin 6'ncı dalga ile sürdüğünü açıklayarak, yapılması gerekenleri ortaya koydu ve hükümeti önlem almaya çağırdı.

CHP COVID-19 Danışma Kurulu, yaptığı yazılı açıklamayla pandeminin bitmediğini daha önce de dile getirdiklerini hatırlatarak, "COVID-19 pandemisi 6.dalga ile devam ederken alınması gereken önlemlere ilişkin önerilerimizi kamuoyu ile 20 madde olarak paylaşıyoruz, hükümeti önlem almaya çağırıyoruz" açıklamasını yaptı.

CHP COVID-19 Danışma Kurulu'nun önerileri şunlar:

1. COVID-19 verileri günlük olarak test sayılarını da içerecek şekilde ve illere, yaş gruplarına, cinsiyete ve eşlik eden hastalıklara göre açıklanmalı;
2. Şehirlerarası ve şehir içi ulaşımda toplu taşımada maske zorunluluğu getirilmeli;
3. Kamuya açık kapalı alanlar iyi havalandırılmalı, bu alanlarda çalışanlar ve bulunanlar için maske takmanın önemi vurgulanmalı;
4. 12 yaşın altındaki çocuklar için (5-11 yaş) ivedi olarak aşı sağlanmalı, isteyen anne/babalar çocuklarına aşı yaptırabilmeli;
5. Yurttaşların aşı tedirginliklerini azaltmak için etkili iletişim sağlanmalı, bu konuda bilim insanları ve meslek örgütleriyle işbirliği yapılmalı;
6. Hatırlatma dozlarının ivedi olarak yapılması için aşı kampanyaları düzenlenmeli;
7. Test politikası değiştirilmeli, hastalık bulgusu gösterenlerin yanı sıra risk gruplarında tarama amaçlı testler yapılmalı, bu amaçlı hızlı antijen testleri kullanıma alınmalı;
8. Omicrona karşı daha etkili aşılardan uygulamaya girebilmesi için girişimde bulunulmalı, bu konuda Sağlık Bakanlığı tarafından bir açıklama yapılmalı;
9. Turkovac aşısının etkinliği ve etkililiğiyle ilgili bilimsel raporlar yayınlanmalı;

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

10. Kamuda ya da özel sektörde çalışanların hasta olması halinde (PCR+) herhangi bir özlük ve/veya mali hak kaybına uğramaksızın izolasyona, temaslarının karantinaya alınabilmesi için gerekli düzenlemeler ivedi olarak yapılmalı;
11. SARS-CoV-2 virüsünün genetik yapısı daha yüksek oranda izlenerek, ülkemizdeki baskın endişe verici varyant ve dağılımı hakkında daha kapsamlı bilgiler elde edilmeli;
12. Yurttaşlar bilimsel verilere dayalı olarak düzenli biçimde pandeminin gidişatı konusunda bilgilendirilmelidir.
13. Gebelerde aşılamanın güvenli ve etkili olduğu bilimsel veriler ışığında toplumla paylaşılmalı, aşısız gebelerin yol açtığı anne ölümleri önlenmeli;
14. Okulların açılacağı dönem salgının sorunlu olabileceği bir zaman dilimi olduğu dikkate alınarak sınıf yoğunluğunun azaltılması için şimdiden planlama yapılmalı;
15. Türkiye’de uygulanan aşuların tamamı için aşı gerçek yaşam verilerine dayanan etkililik sonuçları açıklanmalı, aşılama politikası bu verilere göre düzenlenmeli;
16. Sağlık kurumlarındaki hizmetin aksamaması için çalışan sağlığı ve güvenliği tedbirleri en üst düzeyde uygulanmalı ve bu bağlamda sağlık çalışanlarına yönelik semptom ve test takibi yapılmalı;
17. Sonbahar dönemi için influenza aşılama için şimdiden planlama yapılmalı ve aşı temininde bulunulmalı;
18. Sağlık kurumlarında maske zorunluluğu yakından izlenmeli, hasta ve yakınlarının maske takması sağlanmalı;
19. Kamuya açık alanlarda (Kamu kurumları, AVMLer vb.) el antiseptiklerinin kullanımına özen gösterilmeli, kapalı alanlarda maske takmanın önemi vurgulanmalı, isteyenler için maske sağlanmalı;
20. Risk grupları yakından izlenmeli, bu bağlamda huzurevleri için etkili önlemler alınmalıdır.

OHAL’İN ADI GİTTİ KENDİ YAŞIYOR

OHAL darbesinin 6. yılı geride kaldı. 100 bini aşkın kamu görevlisi ihraç edildi, çok sayıda milletvekili ise cezaevine gönderildi. Halkın iradesi çiğnenerek onlarca belediyeye kayyum atandı, rejimin yapısı değişti.

İhraç edilen akademisyenler için ülkenin dört bir yanında eylemler yapıldı. (Fotoğraf: Depo Photos)

Bir dönem iktidarla kol kola yürüyen Fethullahçılar tarafından gerçekleştirilen 15 Temmuz darbe girişiminden beş gün sonra, 20 Temmuz 2016’da ilan edilen Olağanüstü Hal’in (OHAL) üzerinden altı yıl geçti. İktidarın krizi fırsata çevirdiği OHAL sürecinde ülkede bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmadı. İktidar, OHAL’in daha da ağırlaştırdığı baskı ortamında referanduma giderek ülkede rejimin yapısını değiştirdi. OHAL’in sona ermesine rağmen aldığı bazı yetkilerin süresini uzatarak bu sistemi hukuksuz olarak kurumsallaştırdı.

İlk olarak üç aylığına ilan edilen ancak daha sonra yedi kez uzatılan OHAL sürecinde, çok sayıda anti-demokratik uygulama hayata geçti. Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) bu süreçte tepki çeken uygulamaların başında geldi. KHK’lerle toplamda 125 bini aşkın kamu görevlisi meslekten ihraç edildi. İki yılda yarım milyon vatandaş hakkında da adli işlem yapıldı. Önemli bir bölümü hâlâ süren on binlerce dava açıldı. OHAL’de on binlerce kişi de başta terör bahanesi olmak üzere çeşitli gerekçelerle hapse atıldı.

Akademiye İhraç

OHAL ilanından sonra Barış İçin Akademisyenler bildirisini imzalayan yüzlerce akademisyen de KHK ile ihraç edildi. KHK ile mesleklerinden ihraç edilenlerin kamuda ve özel sektörde yeniden işe girmeleri büyük ölçüde engellendi. Hâkim ve savcıların ihraçtan sonra avukatlık yapmalarına bile yıllarca izin verilmedi.

Basına Ağır Darbe

OHAL’de basın özgürlüğü de büyük darbe aldı. Çoğunluğu Kürt mecraları olmak üzere yaklaşık 50 gazetenin yayın hayatı son buldu. 17 televizyon kanalı kapatıldı, mallarına el konuldu.

Vekiller Cezaevinde

Siyasi baskılar ve operasyonlar da OHAL’de AKP’nin “vazgeçilmez” uygulamaları arasında yer aldı. Bu süreçte, tamamına yakını HDP’li 89 belediyeye kayyum atandı. Aralarında dönemin HDP Eş Genel Başkanları Selahattin

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Demirtaş ile Figen Yüksekdağ'ın da bulunduğu dokuz ismin milletvekilliği sona erdi, bu isimler cezaevlerine gönderildi. Büyük bir kısmının tutukluluğu altı yıldır devam ediyor.

OHAL'de Seçim Süreci

OHAL sürecinde toplam 36 KHK yayımlandı. KHK'lerin Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenmesi engellendi. OHAL iptal edilmeden 16 Nisan 2017'de Anayasa değişikliği referandumu yapıldı. Parlamenter demokrasi terk edilerek Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçildi. Bir yıl sonra, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimlerinden önce OHAL'in kaldırılmasına yönelik talepler, iktidar partisi tarafından reddedildi. AKP ve MHP ittifakı, ülkeyi OHAL şartlarında seçime zorladı ve anti-demokratik ortamda mühürsüz oy pusulalarının da kabul edilmesiyle yeniden yönetimi kazandı.

Baskılar Sürüyor

18 Temmuz 2018'de resmen kaldırılan OHAL'in etkileri son bulmadı. O tarihten bu yana yurttaşların başta toplantı ve gösteri yapma olmak üzere çok sayıda temel hakkını yok eden iktidar partisi, daha sonra önemli OHAL yetkilerini torba kanun yoluyla yasalaştırdı.

Yetkiler Uzatıldı

Geçen yıl TBMM'de yasalaşan kanun teklifi ile "Terör örgütlerine aidiyeti, iltisakı bulunan veya irtibatlı kişilerin sahibi veya ortağı oldukları şirketlere yönelik yürütülen soruşturma ve kovuşturmalarda TMSF'nin kayyum olarak atanması" uygulaması 2024 yılına kadar uzatıldı. Teklifte ayrıca terörle mücadele kapsamında ek gözaltı uygulamasının süresi de uzatıldı.

Torba teklifle süresi uzatılan bir diğer OHAL uygulaması, valilere verilen yetkiler oldu. Valiler, kentin belli yerlerine "istedikleri kişilerin" 15 gün boyunca giriş ve çıkışını yasaklama yetkisine 2024 yılına kadar sahip oldu. Valilere aynı zamanda belli yerlerde ve belli saatlerde kişilerin ve araçların trafiğe çıkmasını yasaklama yetkisi de verildi.

ARTIK YANGIN SEZONU YOK, İKLİM KRİZİ VAR

Orman yangınları, belli ki Akdeniz coğrafyamızın baş belası olacak. Sürpriz olanı yaşamıyoruz. İklim krizi ve kuruluk daha fazla alanın yanmasına neden olmaktadır. Bağıl nem, rüzgar oranları değişmiştir. Ancak iklim krizi Allah vergisi bir kriz değil, kul yapısı bir krizdir.

Bu yangınların neden çıktığı meselesi bir sorundur. Ancak, bir diğer önemli sorun da şudur ki, çıkan yangına müdahaledeki yetersizlikler daha fazla alanın yanmasına neden olmaktadır. Orman köylüsünü, orman yönetim sürecinin dışına çıkardılar, ihalelerle kaçak kesimlerin önünü açtılar. Orman köylülerini de ormanlara yabancılaştırdılar.

Orman yangınlarıyla mücadele edilememesinin nedeni, AKP iktidarının Orman teşkilatının ve ormancılık politikalarının genetiğini bozmasından kaynaklanıyor. Mevcut ormancılık yönetiminde, yetki karmaşası var. Bizim iktidarımızda, Orman Bakanlığını Tarım'dan ayırıp, ayrı bir idare olarak kuracağız. Orman İdaresini yeniden inşa edeceğiz. Ormanları, tabiat alanlarını korumayı Orman Bakanlığı eliyle yürüteceğiz. Ormanları müteahhitlerle değil, orman köylüleriyle yeniden güçlendireceğiz, birlikte koruyacağız.

Helikopter Meselesi.

Gündüz söndürülemeyen yangın, geceleri daha da büyüyor. Ancak meseleyi sadece helikopter meselesine boğup, vardı-yoktu, gönderildi-gönderilmedi meselesi üzerinden tartışmamalıyız. Bizim vurguladığımız nokta şu: **AKP yangınla mücadele konusunda samimi değil. elinin ucu ile iş yapıyor.** Geçen 1 Yıllık süreçte yapmaları gereken işleri erteleyip, son 3 ayda yapmaya çalıştılar. **AKP sınavı son güne bırakan tembel öğrenci gibi....**

Bu yıl, geçen yıla göre daha erken bir takvimde bu büyük yangınları yaşamaya başladık. Ancak, AKP'nin yangınla ilgili tedbirleri samimiyetsiz. Alacakları yangın ekipmanı yangınlar söndükten sonra gelmektedir. Bunu, Marmaris yangının da deneyimledik. Hazırda yangın çıktı, gece görüşlü helikopterler nerede sorusuna, 4 Temmuz'da gelecek cevabı verilmiştir. Yangınla mücadele için alınacak personellerle ilgili prosedürü halen devam etmektedir.

Eldeki personel yangın eğitimleri ağır aksak devam etmektedir. Muğla Bölge Orman Müdürlüğü, Muğla'da Yangın Ekiplerine İş Baş Eğitimini 9 Mayıs'ta yapmıştır. Yangına nasıl müdahale edileceğine, yangın yönetiminin nasıl olacağına dair kısımları ciddiye alınmamaktadır.

AKP devletin tüm kurumlarının içini boşaltmıştır. Kamunun işlevselliğini zayıflatmıştır. Yangınla mücadelede, her an yangın çıkacakmış gibi tam tekmil bekleyecek, sürekli eğitim yapan, tatbikat uygulamaları yapan personele

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ihtiyaç vardır. Oysa AKP, yangın söndürme işini de taşeronla vermektedir. Örneğin, Marmaris ve Köyceğiz Orman Müdürlükleri, işçi alacaklarına ihale ile yangın söndürme işini şirketlere vermeye çalışmaktadır.

İlan Metni: “Marmaris Orman İşletme Müdürlüğü, Orman İşletme Şefliği, Değirmen yanı Yangın İlk Müdahale Ekip Merkezinde istihdam edilmek üzere 2022 yılı orman ve kırsal alan yangın söndürme işçiliği ve minibüs kiralama işi hizmet alımı yapılacaktır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile ihale edilecek olup, teklifler sadece elektronik ortamda EKAP üzerinden alınacaktır.”

Biz bu konuda tam kadro çalışacak personel istihdamını vurgularken, AKP taşeron üzerinden yangın işçisinin emeğini sömürmenin hesabını gütmektedir.

Orman Genel Müdürü, Ormanları Odun deposu olarak görmektedir. Bu yanan alanlardaki ağaçları ihaleye açılıp, kelepir fiyata çok uluslu şirketlere satılmaktadır. Yanmamış ormanlarda, yangın riski var diye ağaç kestirmenin hesabını güdülmektedir.

Orman yangını ile mücadele etmekte samimi iseler ara ve alt tabakaları temizlemeliler, tepe yangınına neden olan çalı ve otları temizlemeliler. Ama bunların hepsi zahmet isteyen işler. Çünkü doğru düzgün yangın yönetim planları yok. Plansızlık işlerine geliyor, çünkü diledikleri gibi keyfi kararlar alabiliyorlar. Orman yangınına yandaşa taşore ediyorlar.

İKTİDAR, F16-İSVEÇ-SURİYE ÜÇGENİNDE SIKIŞTI, NATO KRİZİ KAPIDA!

ABD’nin F-16 şartı Türkiye’nin bağımsızlık ve egemenliğine saygısızlıktır.

Madrid’deki NATO Zirvesi ardından iktidarın ‘isteklerimizi kabul ettirdik’ iddiası kısa sürede boşa çıktı. ABD Temsilciler Meclisi ve İsveç yargısından çıkan kararlar, Rusya ve İran’dan gelen açıklamalar, F16-NATO ve Suriye konularında iktidarın söylemlerinin gerçeği yansıtmadığını göstermektedir..

İktidar, ekonomide kendi eliyle yarattığı felaket tablosundan kaynaklı zafiyetle, dış politikada da öngörüsüz ve çaresizlik içinde. ABD Temsilciler Meclisi’nde kabul edilen teklifle, Türkiye’ye F-16 satışının ‘ABD çıkarlarına uygun olduğu ve Yunanistan hava sahasının ihlal edilmeyeceği’ koşuluna bağlanması, ulusal çıkarlarımızın ve saygınlığımızın yok sayılmasıdır! Kongre’deki yasal süreç henüz tamamlanmamış olsa da iktidar, bunu kabul etmeyeceğini net olarak dünyaya ilan etmelidir. F-16 satışı karşılığında ülke savunmasının, savaş uçaklarımızın Ege’deki harekât ve uçuş planlarının koşula bağlanması, ABD’nin kontrolünün ve ABD Başkanının taahhüdünün istenmesi, Türkiye’nin bağımsızlık ve egemenliğine büyük saygısızlıktır! Aynı yasada NATO üyesi ve müttefik Türkiye’ye F-35 ve S-400 yaptırımları sürdürülürken, Rusya’dan S-400 alan Hindistan’a yaptırım uygulanmamasının kararlaştırılması, iki yüzlü bir yaklaşımın ötesinde Türkiye’ye karşı düşmanca bir tavidir. Bu adımlar, Rum-Yunan lobisinin ABD Kongresindeki uzantılarıyla birlikte Türkiye’yi NATO’dan dışlama planıdır.

Aynı NATO Zirvesi’nde Biden’ın ‘anı yaşa’ telkininde bulunduğu telefon görüşmesinin ardından, İsveç-Finlandiya vetosunu kaldıran Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ‘diplomatik zafer’ diye pazarladığı üçlü memoranduma karşılık, İsveç Yargıtay’ı üç gün önce Türkiye’nin iadesini talep ettiği bir kişi hakkında daha ret kararı verdi. Trump’ın, Merkel’in, Macron’un, İsrail Cumhurbaşkanı’nın bir telefonuyla istedikleri isimleri mahkemede serbest bıraktıran Cumhurbaşkanı, hiçbir bağlayıcılığı olmayan memoranduma, bu ülkelerdeki hukuk devleti ve bağımsız yargının da kendi yaptığı gibi talimatla karar alacağını sanıyor.

ABD ve İsveç’ten gelen bu kararlar, iktidarın dış politikadaki basiretsizliğini, tehdit ve şantaj diplomasisinin ciddiye alınmadığını sergiliyor. Yaşanan gelişmeler Suriye’ye harekât konusunda ABD’den sonra Rusya ve İran’ı da ikna edemediğini gösteriyor. ABD Başkanı Biden, Ortadoğu turunda bölgeden çekilmeyeceklerini, boşluk yaratmayacaklarını, Suriye’de PYD-YPG’ye desteği sürdüreceklerini açıkladı. 19 Temmuz’da Tahran’da yapılacak Putin-İbrahim Reisi-Erdoğan arasındaki üçlü zirve öncesinde Rusya ve İran’ın açıklamaları, Kuzey Suriye’de SDG-PYD-YPG’ye yönelik yeni bir harekâta karşı oldukları yönünde. Suriye ordusunun Türkiye sınırına yerleşmeye başlaması, Rusya ve Suriye’nin geçen hafta ortak tatbikat yapması, Rusya’nın Ukrayna’ya göndermek için asker çektiği bölgeleri, Suriye ordusu ve İran destekli Hizbullah güçlerine devretmesi Türkiye’ye verilen mesajlar.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi’nin, Tahran Zirvesi’nde Cumhurbaşkanı Erdoğan’a Astana, Soçi ve Moskova mutabakatlarında verdiği ‘cihatçıları İdlip’ten tasfiye taahhüdünü’, Suriye’nin toprak bütünlüğü ve egemenliğine saygı sözünü bir kez daha hatırlatacaklarını öngörmekteyim. Ülkeyi sürüklediği ekonomik felaket tablosunu örtmek için dış politikayı malzeme yapan, içeride ‘diplomatik zafer’ masalları anlatan iktidar; aksine tavizler ve U dönüşleriyle ülkemizin saygınlığına hasar veriyor, zafiyete sürükleniyor.

TÜRKİYE EKONOMİSİ KOŞAR ADIM BİR DÖVİZ KRİZİNE GİDİYOR

Türkiye ekonomisinin koşar adım, yeni bir döviz krizine doğru ilerliyor. Ülkemizin önümüzdeki bir yılda çevirmesi gereken dış borç; 182 milyar dolar. Buna bir de finanse edilecek cari açığı ekleyin, iyimser bir tahminle önümüzdeki bir yılda 220 milyar dolar borç bulmamız gerekiyor. Kredi Temerrüt Risk Primi 900 puanın üstüne çıkan Türkiye'nin dış borç ve cari açık finansmanı için ihtiyacı olan parayı bulması için katlanılması gereken maliyet her geçen gün artıyor. Ülkede döviz kıtlığı artık o seviyeye geldi ki, Merkez Bankası'ndan iş insanlarına, 'Lütfen döviz satın' diye rica telefonları başlamış. Kasada döviz kalmayınca, BOTAŞ gaz alabilsin diye, 'Bizi kıskanan' Almanya'ya borç için el açtılar. Millet in 128 milyar dolarını hovardaca harcayan, bu milletin on milyarlarca dolarını sığınmacılar için tüketen Hükümet, şimdi gaz alabilmek için Deutsche Bank'tan 925 milyon Avro borç aldı. Buradan soruyoruz, bu 925 milyon Avro'ya ne kadar faiz ödeyeceksiniz? Bu milletin sırtına buradan ne kadar faiz yükü binecek? "Borca haylık, bir aylık" derler. Doğal gazı bile dış borçla almaya başladığımız, vay halimize... Biran önce tedbir alın diyeceğim ama bu hükümetin tedbir alacak takati kalmadı.

Türkiye Sefalet Şampiyonu Oldu

Ülkemiz uzun bir bayram tatilindeydi. Ama yakıcı sorunlar tatil dinlemedi. Fakir, fukara; "Bayram gelmiş neyime, kan damlar yüreğime" demeye devam etti. Tam da bayram arifesinde, kredi derecelendirme kuruluşu FITCH, ülkemizin kredi notunu düşürdü. Kredi notumuz çöp seviyesine bir adım daha yaklaştı. Bayram biter bitmez, TÜİK, makyajlı işsizlik rakamlarını açıkladı. İşsiz yurttaşlarımızın sayısı, 310 bin kişi artarak, Mayıs'ta 8 milyon 387 bin kişiye ulaşmış. İşsizlik, gelirden mahrum eder. Enflasyon, gelirin aşınmasına neden olur. Bir ekonomide en büyük illet, bu ikisinin bir araya gelmesidir. Buna da "sefalet" denir. İşsizlik ve enflasyondan oluşan Dünya Sefalet Endeksi'nde, Türkiye, şampiyonluğu artık kimselere bırakmıyor. Ama bu sefaletle neden olan Sarayın kibirlisi, bayram öncesi milletimize, "İşsiz, aç, açık kimse bırakmadık" diyerek, caka satabiliyor.

F-16'ların Şarta Bağlanması Kabul Edilemez

Bayram tatilinde okyanus ötesinden, Amerikan Kongresi'nden de can sıkıcı haberler geldi. Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye'yi üretim ortağı olduğu, 5. Nesil Savaş Uçağı F-35 projesinden çıkarmıştı. Ardından ABD yönetiminden, "Size 4. nesil F-16 verelim" teklifi gelmişti. ABD yönetimi son NATO zirvesinde de, Kongre'de bu teklifi destekleyeceğini açıkladı. Ama daha Temsilciler Meclisi aşamasında, Türkiye'ye F-16 satışını şarta

Ayçiçeği Tarlaları Tırtıl İstilasına Uğradı

Trakya demişken, Trakya ve Güney Marmara'da ayçiçeği tarlaları, çayır tırtılı istilasına uğradı. Üreticilerimiz çok büyük sıkıntı içinde. Tırtılla mücadelede kontrolsüz ilaçlama yapılıyor. Bu da bölgedeki arıcılığa büyük zararlar veriyor. Çiftçilerimiz perişan, arıcılarımız perişan. Tarım Bakanlığı derhal tedbir almalı. Alamyorsa da, bölgeyi afet bölgesi ilan ederek, çiftçilerimizi, üreticilerimizi rahatlatmalı. İşte bugünkü toplantımızda, tüm bu konu başlıklarını, ele aldık.

15 Temmuz'dan Tek Adam Gömleği Çıkartıldı

15 Temmuz FETO Hain Darbe Girişiminin üzerinden, altı yıl geçti. O karanlık gecede milletimiz, canını ortaya koyarak, devletini sokaklardan topladı. Tüm şehitlerimize bir kez daha, Allah'tan rahmet diliyoruz. Gazilerimize şükranlarımızı sunuyoruz. FETO hain darbe girişimini planlayan, darbeye teşebbüs eden, içinde yer alan, milletimize kurşun sıkan kim varsa, elbette en ağır şekilde cezalandırılmalıdır. Ancak cezaların şahsiliği de yok sayılmamalıdır. 15 Temmuz'dan, bir tek adam gömleği çıkarmak için, hukukun en temel ilkeleri yok sayıldı. Ülkemizde adalet ve devlete güven duygusu büyük yara aldı. 15 Temmuz sadece siyasi rant için değil, ekonomik rant sağlamak için de istismar edildi. Kurulan FETÖ borsalarında, zenginler korundu, yoksullar hapsedildi. TMSF'nin el koyduğu şirketler, servetler, kayyumlar marifetiyle, el değiştirdi. Bu çerçevede Sayın Genel Başkanımız Nurettin Canikli'ye malvarlığını açıkla çağrısında bulunmuştu. Ortada çok ciddi iddialar var. Ama Nurettin Canikli'den hala tık yok. Kendisinden gereğini yapmasını bekliyoruz.

Siyasette "Aldandım" Demek, "Basiretimi Ve Aklımı Kaybettim" Demektir

Normal bir hukuk düzeninde tüm bunlar araştırılır. Ama hukukun rehin alındığı otoriter rejimlerde, yağmaya, talana hukukun sesi çıkmaz. Darbecileri yıllarca besleyip büyütenler, "Allah affetsin, millet affetsin" diyerek, hesabı ödemedi kaçacağını, ağzını silip, masadan kalkacağını düşünebilirler. Ama çok bilinen bir kuraldır. "Siyasette kandırılmış olmak, mazeret değildir." Siyasette "Aldandım" demek, "Basiretimi ve aklımı kaybettim, kararlarım ve eylemelerim hükümsüzdür" demeye gelir. Bunun da devlette kabul edilebilir hiç bir yanı yoktur.

2004 Tarihli MGK Kararı Ortada

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu yönetim işbaşına geldiği günden itibaren, hain darbe girişiminde bulunmaya cüret eden ortakları hakkında, devletin güvenlik bürokrasisi tarafından uyarıldı. İşte 481 sayılı Milli Güvenlik Kurulu Kararı. Yıl 2004. Bu uyarıya rağmen; devletin adliyesi, askeriyesi, mülkiyesi, maliyesi ve istedikleri diğer her şey, o ellere teslim edildi. Ve sonunda o hain eller de geldi, TBMM'yi bombaladı. Yani hiç kimse "Bilmiyordum, aldatıldım" diyemez. Çok açık söyleyeyim, buradaki açık ifadeye rağmen tedbir alın, eylem planı uygulayın ifadelerine rağmen bu tedbirleri almayanlar 251 şehidimizin sorumlusudur. Sorumlu bu tedbirleri almayan siyasi sorumlusu hükümetin başındaki Erdoğan'dır.

15 Temmuz Tüm Boyutlarıyla Aydınlanana Kadar Kanamaya Devam Edecek

O hain darbe girişiminin olduğu 15 Temmuz 2016'da, tam olarak neler yaşandı? O da, hala açıklığa kavuşmadı. Dönemin MİT Müsteşarının, Genel Kurmay Başkanının, darbe girişiminin aydınlatılması için TBMM'de kurulan, Araştırma Komisyonu'na gelmesine Erdoğan izin vermedi. Komisyonun hazırladığı raporda sümen altı edildi. O dönem MİT kime bağlıydı? Başbakanı. Dönemin başbakanı darbe istihbaratının, zamanında neden kendisine iletilmediğini, MİT Müsteşarı'na sorduğunu, "Tatmin edici bir cevap" alamadığını, televizyonda kendisi açıkladı. Ama yönetim de, müsteşar da her nasılsa hala koltuklarında oturuyorlar. 15 Temmuz Hain Darbe Girişimi, milletimizin vicdanında kapanmamış, kanayan bir yaradır. FETÖ hain darbe girişimi, tüm boyutlarıyla aydınlatılana kadar, Adil Öksüz bulunana kadar, darbe girişiminin siyasi ayağı ortaya çıkarılana kadar, Yurtta Sulh Komitesi'nin kimlerden oluştuğu açıklanana kadar, bu yara kanamaya devam edecektir. Şehitlerimizin ruhları huzura kavuşmayacaktır. Ama kimse merak etmesin, FETÖ'nün ve ortaklarının açtığı bu yarayı kapatmak bize nasip olacaktır.

15 Temmuz'un Da Enflasyonun Da Babası Belli: Erdoğan

Erdoğan hain darbe girişiminin yıl dönümü nedeniyle yayınladığı mesajda, milleti ezen hayat pahalılığına, "15 Temmuz'un devamı olan bir badiredir" dedi. Bu sözler, milletin aklıyla alay etmektir. Hayat pahalılığıyla 15 Temmuz arasında hiçbir bağ yoktur. İkinin birbiriyle hiçbir ilgisi yoktur. Ama her ikisinin de nesebi sahihtir. Babaları bellidir, babaları aynıdır. Her ikisinin de müsebbibi, "Liyakat yerine sadakat" diyen, "Biat ve itaati, ehliyete tercih eden", "İş bilmesede, benden olsun" diyen yönetim anlayışıdır. Yani Erdoğan'dır. Dört yıl önce: "Verin şu kardeşinize yetkiyi, faizle, şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" diyen kimdi? Yine bundan üç yıl önce; "Ekonominin sorumlusu benim, ben!" diye bas bas bağırın kimdi? Recep Tayyip Erdoğan. Şimdi türlü türlü bahaneler uydurarak milletimizin nezdinde sorumluluktan kurtulmak mümkün değildir. Aylarca yüksek enflasyonu Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline bağladılar. Bunun arkasına saklanmaya çalıştılar. Savaşın taraflarından Rusya'da enflasyon yüzde 15,9. İşgale uğrayan Ukrayna'da ise yüzde 21,5. Türkiye'de ne kadar? Yüzde 79. O da TÜİK'in makyajlı rakamlarıyla. Savaş Ukrayna'da, Ambargolar Rusya'da ama enflasyon canavarı Türkiye'de. Tabi bu bahane tutmadı.

Türkiye Enflasyon Şampiyonu

Ardından dünyadaki petrol ve gıda fiyatlarındaki artışın, arkasına sığınmaya kalktılar. Uluslararası petrol fiyatları yeniden düştü. Nebati Bakan bugün petrol fiyatlarındaki düşüşün pompa fiyatlarına yansıtıldığını söylüyor. Ama rakamlar öyle demiyor. 13 Temmuz itibarıyla, brent tipi petrolün fiyatı 99 dolar 80 sent. Aynı fiyatı Nisan başlarında da görmüştük. Türkiye'de benzinin litresi Nisan başında 19 lira 11 kuruştur. Bugün 23 lira 78 kuruş. O gün mazotun litresi 21 lira 37 kuruştur. Bugün 25 lira 53 kuruş. Petrolün uluslararası fiyatı, 3 ay önceki seviyelerine geriledi gerilemesine de pompadaki akaryakıt fiyatları, yüzde 20-25 o günün üstünde kaldı. Türkiye; yüzde 137 Enerji Enflasyonu, yüzde 90'ın üzerindeki Gıda Enflasyonu, yüzde 80'e dayanan Tüketici Enflasyonu, üyesi olduğumuz Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) içerisinde, enflasyon şampiyonu. Yüzde 140'a dayanan Üretici Enflasyonu da, OECD'yi, G-20'yi falan solladık dünya şampiyonu olduk. Gıda enflasyonumuz, OECD ortalamasının 7,5 katı. Enerji enflasyonumuz, OECD ortalamasının 4 katı.

Enflasyonun Sebebi Hükümetin Kibirli Başı

Evirip çevirmeye falan gerek yok. Bu zulmün sebebi dünyadaki fiyatlar, dış mihraklar, şunlar bunlar değil. Bizatihi bu hükümet ve kibrin sarhoşu olan bu hükümetin başı. Milletimiz zaten ne yaşadığını biliyor. Hayat pahalılığını iliklerine kadar hissediyor. Erdoğan hangi bahaneyi uydurursa uydursun, tutmaz.

Sorumlu Erdoğan

Bugün emeklilerimiz, gözleri yaşlı, "İyi ki torunum yok, harçlık veremezdim" deme noktasına geldiye, Genel Merkezimizi arayan Kütahyalı emekli Mehmet Amca, "Bir köpeğin aylık bakım masrafı, benim aylığımdan fazla. Kasabın yolunu unuttum, kalp hastasıyım, hastaneden randevu alamıyorum. Randevu alsam, merkeze inip hastaneye gidecek param yok" diye dert yanıyorsa, bunun sorumlusu emeklilerimizi yokluğa mahkûm eden, Sarayın ta kendisidir. Avrupa'da konut fiyatları son bir yılda yüzde 10 artarken, Türkiye'de yüzde 110 arttıysa,

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

gençlerimizin bir ev, bir araba alması artık hayal olduysa, bunun sorumlusu Erdoğan Şahsım Hükümetidir başkaları değildir. Çiftçi, besici ürettiğinin karşılığını alamıyorsa, kıymanın kilosu 150 lira olduysa, bir litre karton kutu süt, 20 lirayı bulduysa, şu yaz aylarında, domatesin en kötüsüne, markette 15 lira fiyat biçiliyorsa, Ankara Hali'ne meyve sebze taşıyan nakliyecisi, kamyonuna lastik alamıyor, eskiyen lastiğine dış açıyorsa, bunun sebebi öyle dünya falan değildir. Bunun sebebi Saray'ın kerameti kendinden menkul, "Faiz sebep, enflasyon netice" saçmalığıdır.

Örgütü De Bakanları Da Topa Tutuluyor

Ama artık mızrak çuvala sığmıyor. Erdoğan'ın il başkanı Van'da, Atama Bakanı Trabzon'da insan içine çıktığında topa tutuluyorsa, esnafımız, "Perişanız ve bunun sorumlusu sizsiniz" diye bağıryorsa, vatandaşımız, "Ekmek oldu 8 lira, sen ne konuşuyorsun?" diye haykırıyorsa, bunun sorumlusu elbette Saray'dır.

Genel Başkanımız İktidara Gelmeden Dediklerini Yaptırıyor

Bu hükümet raf ömrünü tamamlamıştır. Bunlar artık metal yorgunudur. Milletin derdine derman olacak tek bir proje üretecek takatleri kalmamıştır. Bizim önerdiğimiz projelerle oy toplamaya çalışmaktadırlar. Onları da yarım, yamalak; eksik, gedik yerine getirmektedirler. Sayın Genel Başkanımız daha iktidara gelmeden, dediklerini yaptırtan Genel Başkan olarak, dünya siyaset tarihine geçti bile. "Emekliye iki ikramiye" dedi, önce, "olmaz dediler, kaynak yok" dediler. Sonra onu da yarım yamalak tıpış tıpış yaptılar. Genel Başkanımız "3600 ek gösterge" dedi, bunlar yine direndiler ama sonunda yaptılar. Ama yine yarım yamalak. Genel Başkanımız taşeron işçilere kadro verin dedi bunlar yine kaynak falan dediler ama sonunda yarım yamalakta olsa yaptılar. "Elektrikte TRT payını kaldırın" dedi, önce itiraz ettiler sonra yaptılar. "Elektrikte kademeli tarife getirin" dedi, bir müddet sonra yaptılar. "Asgari ücreti yıl ortasında artırın, enflasyon çok yüksek" dedi, önce yasa masa diye ağızlarında gevelediler, sonra eksik de olsa yerine getirdiler.

KYK Borçları Biz Söyleyince Akıllarına Geldi

Genel Başkanımız gençlere KYK borçlarının faizini ödemeyin, biz gelince bu faizleri sileceğiz dedi. Beylerin yine paçaları tutuştu. Akıllarına birden bire KYK borçları geldi. Allah Aşkına! Aklınız bugüne kadar neredeydi? Gençlerin KYK borcunu görmek için, bizi mi beklediniz? Bakalım bu akşam göreceğiz. Genel Başkanımızın dediklerini yapıp, KYK faiz borçlarını hepten silecekler mi? Yoksa burada da yine eksik iş yapıp trolleriyle algı oluşturmaya mı çalışacaklar? Ne diyelim, taklitler aslını yaşatır. Onun için biz iktidara gelir gelmez, milletten alınanları tastamam milletimize geri vereceğiz.

Türkiye Ekonomisi Koşar Adım Bir Döviz Krizine Gidiyor

Türkiye ekonomisi koşar adım, yeni bir döviz krizine doğru ilerliyor. Merkez Bankası'nın döviz kasası 1 Temmuz itibarıyla 54 milyar dolar açık veriyor. "Düşük faiz, değersiz Türk lirası" modeliyle, düşecek deneni cari açık ve dış ticaret açığı, rekor üstüne rekorlar kırıyor. Ülkemizin önümüzdeki bir yılda çevirmesi gereken dış borç; 182 milyar dolar. Buna bir de finanse edilecek cari açığı ekleyin, iyimser bir tahminle, önümüzdeki bir yılda, 220 milyar dolar borç bulmamız gerekiyor. Bu parayı bulmak için katlanılması gereken finansman maliyeti ise her geçen gün artıyor. Kısmen dışarıda borçlanma maliyetleri yükseliyor ama içeride de dış borçlanmanın maliyetini belirleyen, önemli göstergelerden biri olan, Kredi Temerrüt Risk Primimiz, yani borcumuzu ödememe risk primimiz yani CDS, 900 puanın üstüne çıkarak, bugüne kadar görülmemiş seviyelere geldi. Kredi derecelendirme kuruluşu FITCH, Türk Lirası'ndaki değer kaybına, enflasyondaki hızlı artışa, eksideki döviz rezervlerine, ekonomiye yük getiren Kur Korumalı Mevduat uygulamasına bakarak, Türkiye'nin kredi notunu bir basamak daha düşürdü. Ne yazık ki iflas kredi notuna, sadece iki tık kaldı.

Bu arada ülkede döviz kıtlığı artık o seviyeye geldi ki, Merkez Bankası'ndan iş insanlarına, "Lütfen döviz satın" diye rica telefonları başlamış. Bunu iş insanlarımızdan duyuyorduk. Ama şimdi bu iş televizyonlarda aleniyet kazandı. Kasada döviz kalmayınca, BOTAŞ gaz alabilsin diye, "Bizi kıskanan" Almanya'ya borç için el açtılar. Milletin 128 milyar dolarını hovardaca harcayan, bu milletin on milyarlarca dolarını sığınmacılar için tüketen Hükümet, şimdi gaz alabilmek için Deutsche Bank'tan 925 milyon Avro borç aldı. Buradan soruyoruz, bu 925 milyon Avro'ya ne kadar faiz ödeyeceksiniz? Bu milletin sırtına buradan ne kadar faiz yükü binecek? "Borca aylık, bir aylık" derler. Doğal gazı bile dış borçla almaya başladıysak, vay halimize... Biran önce tedbir alın diyeceğim ama bu hükümetin tedbir alacak takati kalmadı.

Sevsinler Sizin Faiz Düşmanlığınızı

Vatandaşlarımız da borçlarını ödemekte giderek zorlanıyor. Bireysel kredi ya da kredi kartı borcunu ödeyemediği için, bu yılın ilk beş ayında, yasal takibe düşen kişi sayısı, geçen yıla göre yüzde 83 artmış. 748 bin 437 kişiye çıkmış. Borcu nedeniyle halen yasal takipte olan borçlu sayısı ise, 4 milyon 198 bin kişiye ulaşmış. Ama bu arada faiz lobilerinin keyfi yerinde. Mayıs ayı itibarıyla bankaların dönem karı, geçen seneye göre yüzde

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

434 artarak, 132 milyar liraya çıkmış. Sonrada Erdoğan hiç sıklımadan, “Faizin en büyük düşmanı biziz” diye, millete nutuklar atıyor. 2022 yılı bütçesinde faiz ödemeleri için ayrılan, 240 milyar liraya, daha yeni 89 milyar lira ilave ödenek aldınız. Sevsinler sizin faiz düşmanlığınızı. Bir de faiz dostu olsaydınız, milletin sırtına acaba neler yükleyecektiniz?

“Şahsın” Görünür Rütbe-İ Aklı Eserinde

İşte bugün Haziran ayı bütçe gerçekleştirmeleri açıklandı. Yılın ilk 6 ayında milletin bütçesinden; faize harcanan para 134 milyar 654 milyon lira. Hazedenden tek kuruluş çıkmayacak diye pazarladıkları Kur Korumalı Mevduat için hazine kasasından bir avuç mevduat sahibine ödenen faiz, 37 milyar 235 milyon liraya çıkmış. Yine yandaşa verilen döviz garantileri projeleri için harcanan para 9 milyar 570 milyon lira. Memleket, yağma Hasan’ın böreği olmuş. Bütçe faiz lobilerinin, döviz garantili yandaş müteahhitlerin bütçesi olmuş, Ziya Paşa şu dizeleri, sanki bu kifayetsizleri bilmiş de öyle söylemiş: Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz, “Şahsın” görünür rütbe-i aklı eserinde...

SBK Vatandaşı Olduğu Türkiye’ye Değil, ABD’ye İade Edildi

Bayram tatilindeyken, arada kaynayan, hakkıyla tartışılmayan bir konu daha var. ABD’de bir enerji dolandırıcılığı şebekesinin, ABD Hükümetinin verdiği teşvikleri, yasa dışı yollarla yurtdışına kaçırdığı iddia ediliyor. Şebeke üyelerinden biri de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, Sezgin Baran Korkmaz. Recep Tayyip Erdoğan ile aynı fotoğraf karesindedir. Sezgin Baran Korkmaz’ın, ABD’ye ait 133 milyon doları, Türkiye ve Lüksemburg’daki şirketleri vasıtasıyla akladığı söyleniyor. Sezgin Baran Korkmaz, geçtiğimiz yıl bu zamanlar, Avusturya’da tutuklanmıştı. Hem Türkiye hem de ABD, Korkmaz’ın iadesini istedi. Birkaç gün önce Avusturya Adalet Bakanlığı da Korkmaz’ı onu serbest bırakan, malvarlığı üzerindeki tedbiri kaldıran, vatandaşı olduğu Türkiye’ye değil, ABD’ye iade etti. Önümüzdeki günlerde Sezgin Baran Korkmaz, Amerikan yargısının huzuruna çıkacak. Bu davanın Türkiye’nin başına ne tür çoraplar öreceğini, ileride hep birlikte göreceğiz. Amerikan Adalet Bakanlığının yaptığı açıklamadan, Sezgin Baran Korkmaz’a ait lüks yata Lübnan’da el konulduğu ve söz konusu yatın, 10 milyon 110 bin dolara satıldığı anlaşılıyor. Bu para da hemen Amerikan Hazinesine aktarılmış. Ciddi devletler vergi mükelleflerinin ödemediği tek kuruluş verginin, peşini bırakmaz. Bizdeki hükümet ise her yıl ilan ettiği vergi aflarıyla, varlık barışlarıyla, güzelim ülkemizi dünyanın en büyük, kara para aklama makinesi yaptı. Türkiye, bu kifayetsiz kadrolar elinde, Avrupa’da organize suçların en çok işlendiği, ülke konumuna yükseldi. Tüm dünyada ise 12. sıradayız. Buna şaşırдық mı? Hayır! Çünkü bu ülkede atama İç İşleri Bakanı, organize suçla mücadele edeceğine ülkedeki tüm suçlularla fotoğraf vermekle meşhur oldu.

İngiltere’de Başbakan Adayı Türkiye Cüretini Bu Tablodan Alıyor

Liyakatsizliğin, ehliyetsizliğin, kifayetsizliğin, partizanlığın darbe vurduğu bir başka alan da, dış politikamız. İngiltere Başbakanı yakın zamanda istifa etti. Şimdi yeni başbakan adayları vaatlerini sıralıyor. Bunlardan biri de İngiltere’nin mevcut Dışişleri Bakanı. Söz konusu Bakan, Başbakan olması halinde, ülkesindeki mültecileri, Ruanda ile beraber Türkiye’ye göndermeyi düşünüyormuş. Peki, bu bakana bu cüreti veren nedir? Biz söyleyelim. İlki bu kifayetsiz kadroların para karşılığı AB ile imzaladığı, mültecileri Türkiye’de tutma anlaşmasıysa, diğeri de ekonomimizi içine düşürdükleri içler acısı durumdur. Burada üç tane kredi değerlendirme kuruluşunun Türkiye ile aynı kredi notuna sahip ülkeler grupları gözükmüyor. Şu tabloya bir bakın. Türkiye’yle aynı kredi notuna sahip ülkeler; Ruanda, Papua Yeni Gine, Jamaika, Senegal. G-20 üyesi olup da, bu ülkelerle aynı ligde yer alan bir başka ülke yok. Türkiye’yi Ruanda ile aynı lige düşürenler, muhataplarımıza bizi Ruanda’yla aynı kefeye koyma, cüretini de veriyorlar.

NATO Genel Sekreteri Açıkladı: Bu Bir Nato Belgesi Değil

Ama buradan herkesi açıkça uyarıyoruz. Herkes aklını başına alsın! “Türkiye’yi parayla, mültecilere açık hava kampına çevirme dönemi” artık sona erecek. Türkiye Cumhuriyeti kifayetsiz ellerin elinde de olsa, ne çadır devletidir, ne de muz cumhuriyetidir. Türkiye Cumhuriyetinin, devlet ciddiyetiyle yönetileceği günler, çok yakındır. Artık çok az kalmıştır. Ona, buna “dostum” diyerek, içeride başka, dışarıda başka konuşarak, içeriye aslan, dışarıya pısmış kedi kesilerek dış politika olmaz. İşte İsveç ve Finlandiya’nın NATO üyelik sürecinde yaşadıklarımız. Erdoğan sürekli, “NATO’nun kayıtlarına, YPG girmiştir, PYD girmiştir. Ama hepsinden öte FETÖ bir terör örgütü olarak girmiştir” deyip duruyordu. Ama İsveç ve Finlandiya ile imzalanan bu muhtıra, ne YPG/PYD, ne de FETÖ terör örgütü olarak anılmıyor. Bu söylenen tamamen hilafı hakikat. Okuması yazması olan, bu metne bakan herkes bunu görür. Kaldı ki, imzalanan muhtıra da bir NATO belgesi değil. Bu belgenin herhangi bir yerinde, NATO Genel Sekreterinin imzası, kefaleti var mı? Yok. İşte burada üç tane Dışişleri Bakanının imzası var. Nitekim NATO Genel Sekreteri de çıktı, Erdoğan’ı açıkça yalanladı. “Üçlü mutabakat zaptı bir NATO belgesi değil, kolaylaştırılmasına yardımcı olduğumuz bir belgedir” deyiverdi. Allah Aşkına! Neden millete yalan söylüyorsunuz?

Türkiye'nin Egemenlik Hakkına İpotek Konmasını Kabul Etmeyiz

Amerikan Kongresinin, F-16'ların satışını şarta bağlayan kararını, sineye çekmemiz, kabul etmemiz mümkün değildir. Her konuda atıp tutan Erdoğan'ın, şu ana kadar bu konuda tek kelam etmemesi, düşündürücüdür. Bu bile NATO zirvesinde kapalı kapılar ardında, "Başka pazarlıklar mı yapıldı" diye, bizi düşündürmektedir. Sayın Genel Başkanımız bunu gündeme getirmiştir. Erdoğan'ın yanına Dışişleri Bakanlığından kimseyi almadan, ABD Başkanıyla yaptığı toplantının zabitleri var mıdır, tutulmuş mudur? İktidara gelmekte olan bir parti olarak, bu görüşme kayıtlarının arşivlere girmesini, millet adına talep etmek hakkımızdır. Devlette devamlılık esas ise, bu gereklidir. Türkiye'nin egemenlik haklarına ipotek koyan, hiçbir pazarlığı biz kabul etmeyiz. Bunu herkes böyle bile. Milletimiz rahat olsun. Artık devletin devlet gibi yönetileceği günlere çok az kalmıştır. O sandık gelecektir. Millet de sözünü söyleyecektir. Kendine sırtını dönen bu kifayetsizlere kapıyı gösterecektir.